

**Warmińsko-Mazurski
Ośrodek Doradztwa Rolniczego
z siedzibą w Olsztynie**

**Sprawozdanie z realizacji
rocznego programu działalności
w 2017 r.**

Akceptuję

DYREKTOR
Warmińsko-Mazurskiego
Ośrodka Doradztwa Rolniczego
z siedzibą w Olsztynie

Dariusz Godziński

.....
/Dyrektor/

Zatwierdzam

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Krzysztof Jurgiel

.....
/Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi/

Olsztyn, 2018 r.
www.w-modr.pl
e-mail: sekretariat@w-modr.pl

Opracowanie:
Redakcja techniczna:
Kierujący:
Zaopiniowany:

Zespół Specjalistów i Doradców WMODR
Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw
Damian Godziński – Dyrektor WMODR
Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego przy WMODR

SPIS TREŚCI

Wstęp

- A. Informacja o zmianach w organizacji ośrodka doradztwa rolniczego w 2017 r.
- B. Zakres i metodyka procesu sprawozdawczego.
- C. Działalność merytoryczna.
 - C.1. Działania nieodpłatne.
 - Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
 - Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.
 - Zadanie 3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
 - Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.
 - Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie.
 - Zadanie 6. Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego.
 - Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.
 - Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego.
 - Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.
 - Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.
 - Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej.
 - C.2. Działania odpłatne.
 - C.3. Projekty i zadanie zlecone.
 - C.4. Działania realizowane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR).
- D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem.
- E. Wykaz ważniejszych wydarzeń.
- F. Plan wydawniczy.
- G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej.
- H. Ocena rezultatów działalności ODR w 2017 r.
- I. Załączniki elektroniczne.

Wstęp

Status prawny

Warmińsko–Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie (WMODR) jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną, której zadaniem jest prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Podstawy funkcjonowania

1. Ustawa o JDR

WMODR działa w oparciu o ustawę z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1149 j.t. z późn. zm.).

2. Statut

Statut WMODR nadany został Zarządzeniem Nr 41 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. MRiRW z dnia 19.08.2016 r. poz. 33).

3. Regulamin organizacyjny

Regulamin Organizacyjny WMODR wprowadzony został Zarządzeniem Nr 4/2017 Dyrektora WMODR z dnia 01 lutego 2017 r.

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego przy WMODR została powołana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W skład Rady wchodzi:

- 1) Jacek Węsierski – przedstawiciel Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- 2) Edward Adamczyk – przedstawiciel Sejmiku Województwa Warmińsko–Mazurskiego,
- 3) Sylwia Jaskulska – przedstawiciel Zarządu Województwa Warmińsko–Mazurskiego,
- 4) Romuald Tański – przedstawiciel Warmińsko–Mazurskiej Izby Rolniczej,
- 5) Jerzy Salitra - przedstawiciel Warmińsko–Mazurskiej Izby Rolniczej,
- 6) Maciej Kusior – przedstawiciel Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna”,
- 7) Witold Ciereszko – przedstawiciel NSZZ RI „Solidarność”,
- 8) Edward Wysocki – przedstawiciel Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”,
- 9) Wojciech Hołownia – przedstawiciel Związku Producentów Rolnych,
- 10) dr hab. inż. Marek Marks – przedstawiciel Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego w Olsztynie,
- 11) dr Adam Wasilewski – przedstawiciel Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB w Warszawie,
- 12) Andrzej Dzieliński – przedstawiciel szkoły ponadgimnazjalnej kształcącej na potrzeby rolnictwa.

Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania z Programu Działalności

Sprawozdanie z realizacji Programu Działalności zawiera działania doradcze według zadań z zakresu doradztwa rolniczego określonych art. 4 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1149 j.t. z późn. zm.).

Sprawozdanie z Programu Działalności powstało w oparciu o art. 12, ust. 1, pkt 2 w zgodzie z art. 9, ust. 3, pkt 1 cytowanej ustawy.

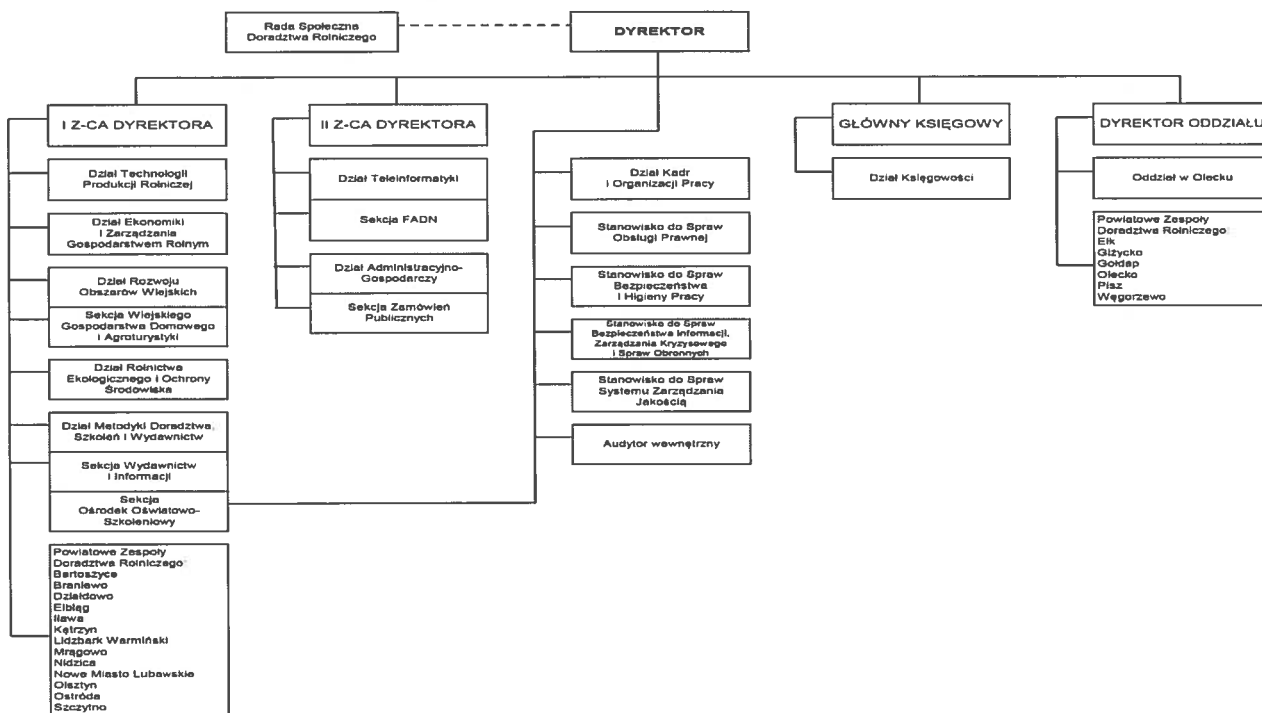
A. Informacja o zmianach w organizacji ośrodka doradztwa rolniczego w roku 2017

1. Ogólna informacja o zmianach organizacyjnych w 2017 r. (struktura, siedziba, zasoby materialne, certyfikaty i uprawnienia, wdrożone systemy zarządzania, elektroniczny system wspomagania pracy doradczej i in.)

Na mocy statutu nadanego Zarządzeniem Nr 41 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r., WMODR tworzy:

- 1) centrala z następującymi komórkami organizacyjnymi:
 - a) Dział Technologii Produkcji Rolniczej,
 - b) Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym,
 - c) Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich,
 - d) Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska,
 - e) Dział Teleinformatyki,
 - f) Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw,
 - g) Dział Administracyjno–Gospodarczy,
 - h) Dział Księgowości,
 - i) Dział Kadr i Organizacji Pracy,
 - j) Stanowisko do Spraw Obsługi Prawnej,
 - k) Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy,
 - l) Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa Informacji, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych,
 - m) Stanowisko do Spraw Systemu Zarządzania Jakością,
 - n) Audytor wewnętrzny,
- 2) powiatowe zespoły doradztwa rolniczego.

Schemat struktury organizacyjnej WMODR wprowadzony Zarządzeniem Nr 4/2017 Dyrektora WMODR z dnia 01 lutego 2017 r.

Dane teleadresowe Centrali, Oddziału w Olecku i Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego nie uległy zmianom.

W pozycji zasoby materialne, pkt 4b) *samochody* zmianie uległo:

- autobus 21-osobowy – 1 szt. – (sprzedaż samochodu w 2017)
- samochód ciężarowy do 3,5 t – 2 szt.
- samochód osobowy – 3 szt.
- samochód ciężarowy z homologacją 5-osobową – 4 szt.
- samochód ciężarowy z homologacją 4-osobową – 1 szt.

W pozycji zasoby materialne, pkt. 4c) *sprzęt elektroniczny* zmianie uległo:

- notebooki – było: 175 szt. jest: 170 szt.
- komputery stacjonarne z monitorem – było: 70 szt. jest: 60 szt.
- aparaty fotograficzne – było: 10 jest: 8szt.
- niszczarki – było: 45 jest: 40 szt.

Pozycja zatrudnienie wg specjalizacji przedstawia się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób
1.	Specjaliści zakładowi, w tym z uprawnieniami	35
a)	<i>doradcy rolniczego</i>	25
b)	<i>doradcy rolnośrodowiskowego</i>	9
c)	<i>eksperta przyrodniczego</i>	0
d)	<i>do doradzania w zakresie integrowanej ochrony roślin</i>	13

2.	Doradcy terenowi, w tym z uprawnieniami	112
a)	<i>doradcy rolniczego</i>	85
b)	<i>doradcy rolnośrodowiskowego</i>	67
c)	<i>eksperta przyrodniczego</i>	0
d)	<i>do doradzania w zakresie integrowanej ochrony roślin</i>	84

Pozycje certyfikaty, uprawnienia, wdrożone systemy zarządzania, elektroniczny system wspomagania pracy doradczej - nie uległy zmianom.

W 2017 roku WMODR uzyskał dodatkowe środki z rezerwy celowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na zakupy inwestycyjne. Zostały one przeznaczone na:

- **Zakup wraz z montażem infrastruktury informatycznej WMODR**

Rozbudowa infrastruktury informatycznej WMODR obejmowała powstanie drugiej w pełni funkcjonalnej serwerowni w Centrali, w której uruchomiono jeden z trzech nowych fizycznych serwerów. Dwa pozostałe zostały uruchomione w serwerowni w budynku, w którym mieści się Dział Teleinformatyki, dzięki czemu uzyskano klaster niezawodnościowy, który zabezpieczy jednostkę przed utratą danych (np. w przypadku pożaru serwerowni głównej lub w przypadku awarii któregoś z serwerów co zapewni ciągłą pracę WMODR). Serwery zostały podłączone do nowo wdrożonej macierzy dyskowej, której dane są replikowane na macierz do drugiego budynku. Wdrożone zostało także środowisko wirtualizacji, na którym uruchomiono 6 nowych systemów operacyjnych Windows Server, na które zostały przeniesione wszystkie dotychczasowe usługi i aplikacje. Środowisko wirtualizacji oferuje ekonomiczny, automatyczny mechanizm szybkiego ponownego uruchamiania wszystkich aplikacji w przypadku awarii sprzętu lub systemu operacyjnego. Nowa infrastruktura informatyczna została wzbogacona także o zaawansowane środowisko do backupu. Środowisko do robienia kopii obejmuje dane znajdujące się na serwerach oraz stacjach klienckich. Kolejnym elementem rozbudowy infrastruktury WMODR był zakup i wdrożenie wielofunkcyjnych urządzeń sieciowych UTM w Centrali i 19 PZDR. Urządzenia te tworzą bezpieczne sieci wirtualne między jednostkami. Każde z urządzeń, oprócz funkcjonalności firewalle, posiada pełne spectrum dodatkowych funkcji z dziedziny zaawansowanych działań bezpieczeństwa (m.in.: chronią sieć WMODR przed atakami i włamaniami typu DOS, DDOS, PAD, skanowaniem portów, atakami spoofing, sondowaniu adresów, złośliwym oprogramowaniem np. Ransomware).

- **Zakup interaktywnej aplikacji na telefony komórkowe**

WMODR uruchomił aplikację „ODR Olsztyn”, która została stworzona z myślą o rolnikach z województwa warmińsko-mazurskiego. Aplikacja umożliwia umawianie się na spotkanie z Doradcą WMODR, w gospodarstwie Użytkownika aplikacji lub w siedzibie Doradcy, a także dokonywanie przez Użytkownika zgłoszenia udziału w szkoleniach oraz konferencjach organizowanych przez WMODR. Aplikacja zbudowana jest z kilku modułów, jak na przykład: informacje, zasoby, agrofagi, kalendarz, ankiety i konkursy, które mają za zadanie podawanie najświeższych informacji z branży rolniczej, ułatwianie kontaktu rolnik-doradca oraz teleinformatyzację Użytkowników aplikacji.

- **Zakup samochodu 9-osobowego**

WMODR zakupił 9-osobowy samochód, aby móc w pełni realizować zadania zaplanowane w Programie Działalności m.in.: szkolenia terenowe, wyjazdy na targi, wystawy

związane z tematyką rolniczą o zasięgu wojewódzkim, ogólnopolskim, a także międzynarodowym.

▪ **Zakup oświetlenia zewnętrznego na terenie WMODR**

WMODR zakupił 20 sztuk latarni i 4 lampy zlokalizowane na budynku głównym. Dotychczasowe oświetlenie było wykonane w 1999 roku, dlatego ich stan wymagał modernizacji. Wymiana oświetlenia zwiększyła bezpieczeństwo osób korzystających z usług WMODR.

2. Informacja o zatrudnieniu/ Tabela/ stan na dzień 31 grudnia 2017 wzrost/spadek/ zmiany

Tab. A. Zatrudnienie w Warmińsko-Mazurskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie

L.p.	Komórki organizacyjne	Liczba zatrudnionych osób	
		stan na dzień 31.10.2016	stan na dzień 31.12.2017
1.	Dyrektor	2	1
2.	Zastępca dyrektora	2	2
3.	Dyrektor Oddziału	x	1
4.	Dział Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa /Dział Technologii Produkcji Rolniczej	10	7
5.	Dział Ekonomiki /Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym	2	2
6.	Dział Przedsiębiorczości, Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki /Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich	13	11
7.	Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska	x	5
8.	Dział Zastosowań Teleinformatyki /Dział Teleinformatyki	5	5
9.	Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw	7	10
10.	Dział Administracyjno-Gospodarczy	11	8
11.	Dział Księgowości	7	7
12.	Dział Kadr i Organizacji Pracy	8	4
13.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	111	112
14.	Pozostali pracownicy	2	4
Razem		180	179

Statut nadany Zarządzeniem Nr 41 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. Urz. MRiRW, z dnia 19.08.2016 r., poz. 33) wprowadził zmiany w strukturze organizacyjnej WMODR. Na podstawie Zarządzenia Nr 4/2017 Dyrektora WMODR z dnia 01 lutego 2017 r. dotychczas działające komórki organizacyjne uległy zmianom. Zmianie uległy nazwy dotychczas funkcjonujących komórek organizacyjnych. Wprowadzony został Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska. Został on wyodrębniony z Działu Technologii Produkcji Rolniczej, (dawniej Dział Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa) (zmiany widoczne są w pozycjach 4, 7), a także powstało samodzielne Stanowisko do spraw bezpieczeństwa informacji, zarządzania kryzysowego i spraw obronnych (poz. 14).

Tab. B. Zatrudnienie w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego

L.p.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	Liczba gmin*	Liczba pracowników	
			stan na dzień 31.10.2016	stan na dzień 31.12.2017
1.	Bartoszyce	4	6	6
2.	Braniewo	6	6	7
3.	Działdowo	5	5	6
4.	Elbląg	9	8	9
5.	Ełk	4	6	6
6.	Giżycko	5	4	5
7.	Gołdap	3	3	3
8.	Iława	5	7	6
9.	Kętrzyn	5	7	7
10.	Lidzbark Warmiński	4	5	5
11.	Mragowo	4	4	4
12.	Nidzica	4	4	4
13.	Nowe Miasto Lubawskie	4	5	6
14.	Olecko	4	4	4
15.	Olsztyn	12	13	12
16.	Ostróda	8	7	8
17.	Pisz	4	8	5
18.	Szczytno	7	6	7
19.	Węgorzewo	3	3	2
Razem		100	111	112

**/ gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie*

B. Zakres i metodyka procesu sprawozdawczego

1. Priorytetowe działania w 2017 r. (tabela C).
2. Opis procesu przygotowania sprawozdania z działalności (*kto, co, źródła danych*).

Niniejszy dokument został opracowany w następujących etapach:

- KROK 1 Opracowanie przez Kierownika Działu Metodyki, Doradztwa Szkoleń i Wydawnictw (DMDW) strategii sprawozdania (wytyczne do sprawozdania, przygotowanie szablonu sprawozdania dla Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego (PZDR), Centrali i Oddziału;
- KROK 2 Zatwierdzenie przez Dyrektora WMODR, w formie Zarządzenia, koncepcji sprawozdania z realizacji Programu Działalności;
- KROK 3 Doradcy terenowi na podstawie otrzymanego od Kierownika DMDW szablonu, przygotowują sprawozdanie z realizacji zadań. Swoją informację uzupełniają m.in. o realizację zadań z uwzględnieniem priorytetów realizowanych w 2017 r. Kierownicy PZDR przygotowują sprawozdanie zawierające dane powiatowe, bazując na danych z elektronicznego systemu planowania i sprawozdawczości, a także na podstawie zebranej w ciągu roku dokumentacji z różnych form;
- KROK 4 Specjaliści i Kierownicy Działów/Sekcji przygotowują sprawozdanie z realizacji zaplanowanych w Programie Działalności zadań (uwzględniając takie formy jak: konferencje/seminaria, broszury/ulotki, imprezy promocyjne), bazując na danych z elektronicznego systemu planowania i sprawozdawczości, a także na podstawie zebranej w ciągu roku dokumentacji z różnych form;
- KROK 5 Weryfikacja sprawozdań gminnych, powiatowych, Działów/Sekcji przez DMDW;
- KROK 6 Opracowanie przez DMDW rocznego sprawozdania z realizacji Programu Działalności;
- KROK 7 Przyjęcie sprawozdania z realizacji Programu Działalności WMODR przez Dyrektora WMODR;
- KROK 8 Przekazanie sprawozdania z realizacji Programu Działalności członkom Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego;
- KROK 9 Zaopiniowanie w formie uchwały sprawozdania z realizacji Programu Działalności WMODR przez Radę Społeczną Doradztwa Rolniczego;
- KROK 10 Złożenie sprawozdania z realizacji Programu Działalności do zatwierdzenia przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Tab. C. Priorytetowe działania w 2017 r.

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	szkolenie		konferencja		szkolenie wyjazdowe		brozura		ulożka		materialny/artykuł	porada/odbiorew	konkurs/olimpiada	pokaz/demonstracja	stoisko inf.promocyjne	target/wystawy	pozostałe/*
		l.form	luczestników	l.form	luczestników	luczestników	luczestników	liczba	nakład	liczba	nakład	liczba	liczba	liczba	liczba	liczba	liczba	liczba
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	r	s	t
1.	Upowszechnianie wiedzy i informacji na temat zapobiegania i zwalczania ASF, z uwzględnieniem biosekuracji	21	762	1	41			1	500			20	1072					
2.	Doradztwo i upowszechnianie wiedzy na temat systemów wsparcia bezpośredniego na lata 2015–2020, w tym zmian wprowadzonych ze skutkiem od 2017 r.	99	2308	2	66							6	10555					
3	Wsparcie wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, w tym:	52	1541	4	156			4	800	6	1000	67	5336					1
a.	upowszechnienie wiedzy na temat PROW 2014–2020																	
b.	pomoc rolnikom w ubieganiu się o środki finansowe z PROW																	
4.	Promowanie działań prośrodowiskowych i przeciwdziałających zmianom klimatycznym, w tym:	292	5101	7	537	15	217	8	3950			72	18748		160			4
a.	wsparcie wdrażania zasad integrowanej ochrony roślin	176	2640	3	347	11	155	4	3150			31	3882		152			2
b.	upowszechnianie zasad prawidłowej gospodarki nawozowej, w tym propagowanie zasadności badania gleb i ich wapnowania oraz prawa wodnego i dyrektywy azotanowej	2	45	1	31			2	300			4	3019					
c.	upowszechnianie informacji na temat odnawialnych źródeł energii	26	552	1	73	2	32	1	200			4	496		8			1
d.	zwiększanie udziału roślin wysokobiałkowych w strukturze zasiewów oraz zwiększenie ich wykorzystania w przemyśle paszowym, w kontekście realizacji niektórych działań PROW/2014-2020	25	542									12	6779					
e.	wsparcie rolnictwa ekologicznego wsparcie rolnictwa ekologicznego	63	1322	2	86	2	30					21	4572					1
5.	Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i pozarolniczych funkcji wsi, w tym:	50	949	7	501	37	906	3	500	3	400	77	4323					3
a.	wsparcie rolników w podejmowaniu i rozwoju działalności pozarolniczej	24	437	1	58	31	771	1	200	1	200	38	1394					1

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu												pozostałe/*				
	szkolenie		konferencja		szkolenie wyjazdowe		proszura		ulotka		material informacyjny/artykuł	liczba porad/odborników		konkurs/olimpiada	pokaz/demonstracja	stoisko inf.promocyjne	target/ wystawy
a	form	uczestników	form	uczestników	form	uczestników	liczba	nakład	liczba	nakład	liczba	liczba	form	form	form	form	form
b.	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	r	s	t
informacja i promocja produktów regionalnych i lokalnych oraz systemów jakości	16	340	3	193					2	200	34	671					1
upowszechnianie wiedzy na temat produkcji żywności na niewielką skalę i wprowadzania jej na rynek w krótkich łańcuchach dystrybucji, w tym na temat działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej, rolniczego handlu detalicznego i sprzedaży bezpośredniej	9	152	2	30							2	246					1
przekazywanie informacji na temat możliwości rozwoju obszarów wiejskich z wykorzystaniem środków z UE			2	206			2	300				1765					
działalność promocyjna i informacyjna związana z organizowaniem i funkcjonowaniem grup producentów rolnych i ich związków, organizacji producentów i ich zrzeszeń oraz organizacji międzybranżowych (ze szczególnym uwzględnieniem formy spółdzielczej)	1	20	1	44	4	105					3	247					
6. Działania na rzecz bezpieczeństwa żywności, w tym:	9	322									2	128					
a. upowszechnianie wiedzy na temat uboju zwierząt z koniczności w celu pozyskania mięsa do spożycia przez ludzi																	
b. upowszechnianie wiedzy na temat produkcji mięsa przeznaczzonego na użytek własny																	
7. Upowszechnianie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich	58	953	10	627	47	795	6	1655	9	11600	43	11935	81				4
8. Udział w realizacji inteligentnej specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego „Żywność wysokiej jakości”													1				5

/* audycje tv / w Priorytecie 8 w pozycji inne znajdują się również zgłoszenia na Listę Produktów Tradycyjnych.

C. Działalność merytoryczna

Program Działalności Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie (WMODR) na rok 2017, zatwierdzony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi określał cel funkcjonowania, którym niezmiennie od 2005 roku, jest prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. Formy i metody pracy doradczej dostosowane były do rodzaju podejmowanych przez WMODR działań określonych zapisami ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U. z 2017 r., poz. 1149 j.t. z późn. zm.), a także na podstawie priorytetów określonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a także Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Sprawozdanie z realizacji Programu Działalności WMODR na rok 2017 zawiera opis realizacji zadań, opis wykonanych działań doradczych według rodzaju podejmowanych działalności, a także stosunek liczby form zaplanowanych do wykonanych.

Prowadzenie doradztwa rolniczego było realizowane w WMODR poprzez:

- **zadania nieodpłatne** (szczegółowy opis zawiera C.1.);
- **zadania odpłatne** (szczegółowy opis zawiera C.2.);
- **projekty i zadania zlecone** (szczegółowy opis zawiera C.3.);
- **działania realizowane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)** (szczegółowy opis C.4.)

C.1. Zadania nieodpłatne

Kluczowym celem pracy doradczej było niesienie pomocy rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich. Działalność doradcza w ramach zadań nieodpłatnych określonych w art. 4 ust. 2 cytowanej ustawy, skupia się przede wszystkim na upowszechnianiu wiedzy rolniczej poprzez organizowanie szkoleń, konferencji, szkoleń wyjazdowych, doradztwie indywidualnym oraz działalności informacyjnej. Działania doradcze w 2017 roku w ramach działalności nieodpłatnej były skupione wokół ośmiu priorytetów i były realizowane poprzez następujące formy doradcze:

Priorytet 1 Upowszechnianie wiedzy i informacji na temat zapobiegania i zwalczania ASF, z uwzględnieniem bioasekuracji

Afrykański pomór świń (ASF) oraz ptasia grypa są chorobami zakaźnymi zwalczanymi z urzędu. Do tej pory nie powstały żadne szczepionki, które mogłyby zabezpieczyć występowaniu ASF wśród trzody chlewnej. W związku z powyższym zapobieganie tych jednostkom chorobowym polega jedynie na przestrzeganiu zasad bioasekuracji na każdym etapie produkcji.

W obecnych realiach prowadzenie hodowli czy produkcji świń i drobiu wymaga od hodowcy wiedzy dotyczącej nie tylko organizacji pracy i zarządzania, ale nade wszystko znajomości fizjologii zwierząt. Najważniejszym podstawowym warunkiem, który musi spełnić hodowca jest spełnienie wobec zwierząt podstawowych norm dotyczących warunków środowiskowych, tj., utrzymania, zagęszczenia, klimatu, dostępu do odpowiedniej jakości

wody i paszy oraz szeroko rozumianych zasad bioasekuracji. Niezachowanie odpowiednich warunków środowiskowych oraz niestosowanie zasad bioasekuracji zawsze obniża produktywność świń, przyczynia się do obniżenia odporności zwierząt i występowania chorób.

Priorytetowi przyświeca długofalowy cel strategiczny do osiągnięcia dzięki podejmowanym kontynuacyjnie zadaniom. W roku 2017 Priorytet 1 realizowany był poprzez formy szkoleniowe, informacyjne i doradcze. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż ponad 800 uczestników szkoleń i konferencji uzyskało wiedzę na temat *Bioasekuracji w gospodarstwie rolnym*. Formy te prowadzone były wraz z Powiatowymi Lekarzami Weterynarii, którzy omawiali zagadnienia związane z aspektami prawnymi i możliwościami wprowadzania zmian w gospodarstwie. Na stronie www.wmodr.pl powstała stała zakładka nt. ASF i Ptasiej Grypy, na której umieszczane były na bieżąco najświeższe informacje związane z tym zagadnieniem.

Szkolenie zaplanowano: 20 wykonano: 21 dla 762 uczestników
Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym

Konferencja zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 41 uczestników
Aktualne problemy i wyzwania w produkcji trzody chlewnej

Porady indywidualne zaplanowano: 435 wykonano: 692

Informacja zaplanowano: 91 wykonano: 380

Artykuł w miesięczniku odr zaplanowano: 4 wykonano: 3

Artykuł w innym wydawnictwie zaplanowano: 1 wykonano: 3

Informacja na stronę www. zaplanowano: 2 wykonano: 14

Broszura zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład – 500)
Przeciwdziałanie i zapobieganie chorobom zakaźnym trzody chlewnej

Priorytet 2 Doradztwo i upowszechnianie wiedzy na temat systemów wsparcia bezpośredniego na lata 2015-2020, w tym zmian wprowadzonych ze skutkiem od 2017 r.

System płatności bezpośrednich w Polsce zaprojektowany został w sposób, który ma zapewnić żywotność gospodarstwom rolnym poprzez wspieranie ich dochodu, a także wzmacniać konkurencyjność sektora, m.in. poprzez zmiany strukturalne, pokoleniowe oraz jego modernizację. Ma on także na celu ukierunkowanie wsparcia na rolników aktywnie prowadzących działalność rolniczą. Jednocześnie, ma on za zadanie wspieranie i promowanie prośrodowiskowych praktyk rolniczych. System płatności bezpośrednich składa się z elementów obowiązkowych, które państwo członkowskie UE musi wdrożyć oraz elementów dobrowolnych, których stosowanie uzależnione jest od decyzji danego państwa. Dzięki tej elastyczności system wsparcia bezpośredniego może być dostosowany do specyficznej sytuacji i potrzeb sektora rolnego w każdym kraju.

Priorytetowi przyświeca długofalowy cel strategiczny do osiągnięcia dzięki podejmowanym kontynuacyjnie zadaniom. W roku 2017 Priorytet 2 realizowany był poprzez formy szkoleniowe, informacyjne i doradcze. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż prawie

2 400 uczestników szkoleń i konferencji uzyskało wiedzę na temat *Zasad i wymogów przyznawania płatności bezpośrednich i ONW w 2017 roku, a także aplikacji e-Wniosek*. Formy te prowadzone były wraz z pracownikami Oddziału Regionalnego Biur Powiatowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, którzy swoją wiedzą wspierali merytorycznie pracowników WMODR.

Na stronie internetowej www.wmodr.pl oraz w wydawanym przez WMODR miesięczniku „*Bieżące Informacje*” zamieszczane były najświeższe informacje dotyczące zasad przyznawania płatności bezpośrednich oraz najistotniejsze zmiany jakie zostały wprowadzone w tym zakresie. Ponadto zachęcano rolników do składania wniosków o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego za pomocą aplikacji e-Wniosek, przedstawiono zalety płynące z tego sposobu składania wniosku.

Szkolenie zaplanowano: 102 wykonano: 99 dla 2 308 uczestników
Zasady i wymogi przyznawania płatności bezpośrednich i ONW w 2017 roku

Konferencja zaplanowano: 1 wykonano: 2 dla 66 uczestników
Zasady i wymogi przyznawania płatności bezpośrednich i ONW z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w roku 2017. Zmiany w działaniu oraz płatnościach rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz w rolnictwie ekologicznym
zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 49 uczestników

Płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz aplikacja e-Wniosek
zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 17 uczestników

Porady indywidualne zaplanowano: 7 162 wykonano: 9 406

Informacje zaplanowano: 1 693 wykonano: 1 149

Artykuł w miesięczniku odr zaplanowano: 2 wykonano: 2

Artykuł w innym wydawnictwie zaplanowano: 1 wykonano: 0

Informacja na stronę www. zaplanowano: 4 wykonano: 4

Priorytet 3 Wsparcie wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 poprzez przekazywanie informacji i doradzanie rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie działań PROW, a także poprzez pomoc rolnikom w ubieganiu się o środki finansowe z PROW

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW), jest dokumentem strategicznym mającym na celu poprawę konkurencyjności rolnictwa i obszarów wiejskich, przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska i klimatu. Cele PROW realizowane są poprzez różne działania, w ramach których mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy, przedsiębiorcy lub samorządy mogą ubiegać się o wsparcie na realizację konkretnych przedsięwzięć poprawiających efektywność rolnictwa, wpływających na rozwój przedsiębiorczości, czy poprawę infrastruktury na obszarach wiejskich.

Priorytetowi przyświeca długofalowy cel strategiczny do osiągnięcia dzięki podejmowanym kontynuacyjnie zadaniom. W roku 2017 Priorytet 3 realizowany był poprzez

formy szkoleniowe, informacyjne i doradcze. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż prawie 1 700 uczestników szkoleń i konferencji uzyskało wiedzę na temat *Bieżących informacji o poszczególnych działaniach PROW na lata 2014-2020*. Formy te prowadzone były wraz z pracownikami Oddziałów Terenowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, którzy swoją wiedzę wspierali merytorycznie pracowników WMODR. Działania te skupione były na informowaniu i doradzaniu rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich o możliwościach skorzystania z pomocy przy sporządzaniu wniosków i biznesplanów składanych w celu uzyskania dofinansowania. Wśród najważniejszych działań, odnośnie do których odnotowano największe zainteresowanie rolników w 2017 r., wymienić można: *Restrukturyzację małych gospodarstw, Premie dla młodych rolników, Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności na gospodarstwach na obszarach wiejskich, Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000*.

Szkolenie zaplanowano: 46 wykonano: 52 dla 1 541 uczestników
Bieżące informacje o poszczególnych działaniach PROW na lata 2014-2020, w tym przygotowanie dokumentacji merytorycznej i ekonomicznej

Konferencja zaplanowano: 0 wykonano: 4 dla 156 uczestników
Przygotowanie wniosków i biznesplanów z działań PROW 2014-2020 – Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej, Modernizacja gospodarstw rolnych
zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 32 uczestników

Przygotowanie wniosków i biznesplanów z działań PROW 2014-2020 – Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej, Restrukturyzacja małych gospodarstw
zaplanowano: 0 wykonano: 2 dla 96 uczestników

Działania inwestycyjne na obszarach NATURA 2000
zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 28 uczestników

Porady indywidualne zaplanowano: 4 168 wykonano: 4 447

Informacje zaplanowano: 1 150 wykonano: 889

Artykuł w miesięczniku odr zaplanowano: 28 wykonano: 30

Artykuł w innym wydawnictwie zaplanowano: 2 wykonano: 2

Informacje na stronę www. zaplanowano: 20 wykonano: 35

Audycje tv zaplanowano: 0 wykonano: 1
Pieniądze dla rolnika
zaplanowano: 0 wykonano: 1

Broszura zaplanowano: 2 wykonano: 4
Zasady konkurencyjności przy realizacji operacji w ramach PROW 2014-2020
zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Możliwości wsparcia finansowego przedsięwzięć w rolnictwie i obszarach wiejskich ze środków krajowych lub zagranicznych na lata 2014-2020
zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Ważne wymogi, zobowiązania i informacje dotyczące działania PROW 2014-2020 Premie dla młodych rolników

zaplanowano: 0 wykonano: 1 (nakład 200)

Rolnicze kwalifikacje zawodowe. Poradnik dla beneficjentów PROW 2014-2020

zaplanowano: 0 wykonano: 1 (nakład 200)

Ulotka zaplanowano: 10 wykonano: 6

Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Wsparcie jakości produkcji

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 100)

Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – rozwój gospodarstw

zaplanowano: 4 wykonano: 3 tj.:

- *Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – rozwój gospodarstw „Lokalne Grupy Działania jako stowarzyszenia umożliwiające aktywizację mieszkańców i rozwój obszarów wiejskich. Przykłady dofinansowań*

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

- *Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – rozwój gospodarstw – Natura 2000”*

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

- *Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – rozwój gospodarstw – Regionalne uwarunkowania w produkcji rolniczej*

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Bieżące informacje z PROW 2014-2020 – wzmacnianie przedsiębiorczości

zaplanowano: 3 wykonano: 1

- *Dofinansowanie przedsiębiorstw (mikro, małe i średnie) w ramach Programu Inteligentny Rozwój 2014-2020 (nakład 200)*

Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – wzmacnianie przedsiębiorczości - pomoc de minimis w rolnictwie

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 100)

Priorytet 4 Promowanie działań prośrodowiskowych i przeciwdziałających zmianom klimatycznym, w zakresie: wsparcia wdrażania zasad integrowanej ochrony roślin, upowszechniania zasad prawidłowej gospodarki nawozowej, w tym propagowanie zasadności gleb i ich wapnowania oraz prawa wodnego i dyrektywy azotanowej, upowszechniania informacji na temat odnawialnych źródeł energii, zwiększania udziału roślin wysokobiałkowych w strukturze zasiewu, a także wsparcia rolnictwa ekologicznego

Wspieranie szeroko pojętej ochrony środowiska naturalnego stwarza narzędzia, które mogą być pomocne przy realizacji zadań związanych z ochroną środowiska przyrodniczego. Produkcja prowadzona metodami ekologicznymi to sposób uzyskania produktu, w którym zastosowano w możliwie największym stopniu naturalne metody produkcji, nie naruszając równowagi przyrodniczej. Zasada ta dotyczy wszystkich etapów produkcji. Produkcja w ekologicznym gospodarstwie rolnym jest prowadzona zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, uaktywnia biologiczne procesy poprzez stosowanie naturalnych środków produkcji oraz zapewnia trwałą żyzność gleby, zdrowotność roślin i zwierząt.

Wszelkie zagadnienia związane z ochroną środowiska w rolnictwie są działaniami długofalowymi wymagającymi rozwiązywania problemów na wielu płaszczyznach oraz współpracy wielu środowisk i instytucji. W roku 2017 Priorytet 4 realizowany był poprzez formy szkoleniowe, upowszechnieniowe, informacyjne i doradcze. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż ponad 5 800 uczestników szkoleń, szkoleń wyjazdowych i konferencji uzyskało wiedzę na tematy związane z szeroko pojętym promowaniem działań prośrodowiskowych i przeciwdziałających zmianom klimatycznym. Formy te prowadzone były wraz z przedstawicielami instytutów naukowo-badawczych, w tym przedstawicielei Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Szkolenie zaplanowano: 289 **wykonano:** 292 dla 5 101 uczestników

Integrowana produkcja wybranych roślin uprawnych
zaplanowano: 2 **wykonano:** 2 dla 33 uczestników

Technologia uprawy zbóż z uwzględnieniem metod integrowanej ochrony roślin oraz zasad prawidłowego nawożenia, badania zasobności gleb, wapnowania; Platforma Sygnalizacji Agrofagów

zaplanowano: 27 **wykonano:** 28 dla 504 uczestników

Technologia uprawy rzepaku z uwzględnieniem metod integrowanej ochrony roślin oraz zasad prawidłowego nawożenia, badania zasobności gleb, wapnowania; Platforma Sygnalizacji Agrofagów

zaplanowano: 11 **wykonano:** 12 dla 235 uczestników

Technologia uprawy kukurydzy na ziarno z uwzględnieniem metod integrowanej ochrony roślin oraz zasad prawidłowego nawożenia, badania zasobności gleb, wapnowania; Platforma Sygnalizacji Agrofagów

zaplanowano: 10 **wykonano:** 9 dla 143 uczestników

Kontrola i stosowanie środków ochrony roślin w produkcji ogrodniczej

zaplanowano: 1 **wykonano:** 1 dla 10 uczestników

Dostosowanie technologii produkcji roślinnej do zmian klimatycznych; agrotechnika w warunkach suszy lub nadmiernego uwilgotnienia gleby oraz zasady prawidłowego nawożenia, badanie zasobności gleb, wapnowania

zaplanowano: 26 **wykonano:** 26 dla 443 uczestników

Energia odnawialna w gospodarstwach rolnych jako element kształtujący koszty produkcji; źródła finansowania instalacji prosumenckich na obszarach wiejskich

zaplanowano: 7 **wykonano:** 7 dla 170 uczestników

Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym

zaplanowano: 19 **wykonano:** 19 dla 382 uczestników

Ochrona zwierząt gospodarskich

zaplanowano: 7 **wykonano:** 7 dla 80 uczestników

Wymogi produkcji rolniczej na obszarach erozyjnych i obszarach szczególnie narażonych na odpływy azotu ze źródeł rolniczych; zasady nawożenia na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego

zaplanowano: 2 wykonano: 2 dla 45 uczestników

Zasady, pakiety, finansowanie „Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego” w ramach PROW 2014-2020

zaplanowano: 24 wykonano: 25 dla 525 uczestników

Działania na rzecz zachowania bioróżnorodności; inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach NATURA 2000

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 21 uczestników

Zasady prowadzenia gospodarstwa ekologicznego - produkcja roślinna, produkcja zwierzęca, produkcja ogrodnicza, w tym: rejestracja, kontrola, certyfikacja, marketing; zasady prawidłowego nawożenia organicznego, badanie zasobności gleb, wapnowanie

zaplanowano: 20 wykonano: 20 dla 429 uczestników

Zasady, wymogi, finansowanie działania „Rolnictwo ekologiczne” w ramach PROW 2014-2020

zaplanowano: 16 wykonano: 17 dla 347 uczestników

Technologia i ekonomiczne aspekty uprawy roślin bobowatych grubo i drobnonasiennych na pasze i nasiona; zasady prawidłowego nawożenia, badania zasobności gleb, wapnowanie; kalkulacja opłacalności produkcji; kalkulacja opłacalności uprawy

zaplanowano: 25 wykonano: 25 dla 542 uczestników

Szkolenia praktyczne na bazie demonstracji

zaplanowano: 91 wykonano: 91 dla 1 192 uczestników

Wdrożenie zaplanowano: 1 wykonano: 0

*Szczep bakterii *Peaenibacillus polymyxa* DCF w ochronie przed kitą kapusty*

zaplanowano: 1 wykonano: 0

Demonstracje zaplanowano: 91 wykonano: 90

Wpływ stosowania metod integrowanej ochrony roślin ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian z listy zalecanej do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim na plonowanie pszenicy ozimej

zaplanowano: 18 wykonano: 18

Wpływ stosowania metod integrowanej ochrony roślin ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian z listy zalecanej do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim na plonowanie pszenżyta ozimego

zaplanowano: 8 wykonano: 8

Wpływ stosowania metod integrowanej ochrony roślin ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian z listy zalecanej do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim na plonowanie żyta ozimego

zaplanowano: 9 wykonano: 9

Wpływ stosowania metod integrowanej ochrony roślin ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian z listy zalecanej do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim na plonowanie pszenicy jarej

zaplanowano: 11 wykonano: 11

Wpływ stosowania metod integrowanej ochrony roślin ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian z listy zalecanej do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim na plonowanie jęczmienia jarego

zaplanowano: 7 wykonano: 7

Wpływ warunków glebowych oraz nawożenia i ochrony roślin na plonowanie kukurydzy na kiszonce w województwie warmińsko-mazurskim

zaplanowano: 13 wykonano: 12

Wpływ stosowania metod integrowanej ochrony roślin ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian z listy zalecanej do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim na plonowanie rzepaku ozimego

zaplanowano: 11 wykonano: 11

Wpływ stosowania metod integrowanej ochrony roślin ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian z listy zalecanej do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim na plonowanie ziemniaka jadalnego

zaplanowano: 7 wykonano: 7

Zastosowanie herbicydu doglebowego NERO 424 EC w uprawie roślin kapustowatych

zaplanowano: 2 wykonano: 2

Dobre praktyki pszczelarskie; biotechniczne zwalczanie warrozy pszczół

zaplanowano: 5 wykonano: 5

Pokazy zaplanowano: 70 wykonano: 70 dla 1 124 uczestników

Wykorzystanie w gospodarstwie instalacji OZE (biogazowanie, fotowoltaika, kolektory słoneczne, przydomowe elektrownie wiatrowe, pompy ciepła) jako element wspomagający zrównoważony rozwój rolnictwa

zaplanowano: 9 wykonano: 8 dla 133 uczestników

Kalibracja opryskiwacza polowego

zaplanowano: 61 wykonano: 62 dla 991 uczestników

Szkolenia wyjazdowe zaplanowano: 15 wykonano: 15 dla 217 uczestników

Kozia farma złota – przetwórstwo i sprzedaż produktu ekologicznego

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 20 uczestników

Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym

zaplanowano: 1 wykonano: 2 dla 32 uczestników

Wyjazdy na demonstrację

zaplanowano: 13 wykonano: 11 dla 155 uczestników

X Międzynarodowe Targi Żywności Ekologicznej NaturFood & VI Targi Ekologicznego stylu

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 10 uczestników

Konferencje zaplanowano: 6 wykonano: 7 dla 537 uczestników

Innowacyjne rozwiązania produkcji rolnej prowadzonej metodami ekologicznymi. Uprawa lucerny na susz

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 74 uczestników

Technologia uprawy kukurydzy na ziarno i kiszonkę z uwzględnieniem metod integrowanej ochrony roślin. Aspekty ekonomiczne a bezpieczeństwo żywności

zaplanowano: 1 wykonano: 0

Zatrucia pszczół

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 159 uczestników

Nowe rozwiązania w integrowanej produkcji owoców na Warmii, Mazurach i Powiślu

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 90 uczestników

Integrowana ochrona warzyw z zastosowanie innowacyjnych rozwiązań

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 98 uczestników

Zrównoważone zarządzanie energią w gospodarstwie rolnym przy wykorzystaniu nowych rozwiązań technologicznych

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 73 uczestników

Uwarunkowania ekonomiczne i społeczne rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 12 uczestników

Ochrona jakości wody w aspekcie działalności rolniczej

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 31 uczestników

Porady indywidualne zaplanowano: 8 004 wykonano: 16 713

Informacje zaplanowano: 1 860 wykonano: 2 035

Artykuł w miesięczniku odr zaplanowano: 40 wykonano: 36

Artykuł w innym wydawnictwie zaplanowano: 1 wykonano: 3

Informacja na stronie www. zaplanowano: 17 wykonano: 37

Audycje tv zaplanowano: 0 wykonano: 4

Pszczoły w zagrożeniu

zaplanowano: 0 wykonano: 1

Badanie sprawności technicznej opryskiwacza polowego

zaplanowano: 0 wykonano: 1

Odnawialne źródła energii

zaplanowano: 0 wykonano: 1

To się opłaca – Kozia Farma Złotna, Gospodarstwo Kamez Wawrochy
zaplanowano: 0 wykonano: 1

Broszura zaplanowano: 8 wykonano: 8

Poradnik operatora opryskiwacza polowego
zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 2 500)

Uprawa owoców miękkich – innowacyjne metody w integrowanej ochronie
zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 150)

Platforma Sygnalizacji Agrofagów ostrzega, edukuje, radzi
zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 300)

Integrowana ochrona kukurydzy przed agrofagami
zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Integrowana ochrona warzyw z zastosowaniem innowacyjnych rozwiązań
zaplanowano: 1 wykonano: 0

Zrównoważone zarządzanie energią w gospodarstwie rolnym przy wykorzystaniu nowych rozwiązań technologicznych
zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Co nowego w prawie wodnym?
zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne 1/1
zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 100)

Realizacja działalności upowszechnieniowej Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie w roku 2016
zaplanowano: 0 wykonano: 1 (nakład 300)

Priorytet 5 Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i pozarolniczych funkcji wsi, w tym: wsparcie rolników w podejmowaniu działalności pozarolniczej, informacja i promocja produktów regionalnych i lokalnych oraz systemów jakości, upowszechniania wiedzy na temat produkcji żywności na niewielką skalę, a także promowanie i informowanie związane z organizowaniem i funkcjonowaniem grup producentów rolnych i ich związków

Wielofunkcyjność obszarów wiejskich jest związana z rozwijaniem funkcji pozarolniczych, kreujących nowe miejsca pracy oraz alternatywne źródła dochodu dla ludności rolniczej. Kierunkiem obranym w stosunku do rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce jest model wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich. Jest on ściśle związany z poprawą warunków życia i pracy rodzin żyjących na wsi oraz rozwojem różnych form przedsiębiorczości. Jednym z jego kierunków niezwiązanych bezpośrednio z rolnictwem jest turystyka wiejska, a także rolnictwo społeczne (zagrody edukacyjne i gospodarstwa opiekuńcze). Drugim kierunkiem związanym bezpośrednio z rolnictwem jest lokalna żywność i krótkie łańcuchy dostaw, a także przetwórstwo produktów rolno-spożywczych.

W roku 2017 Priorytet 5 realizowany był poprzez formy szkoleniowe, upowszechnieniowe, informacyjne i doradcze. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż prawie 2 400 uczestników szkoleń, szkoleń wyjazdowych i konferencji uzyskało wiedzę na tematy związane z działaniami na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i pozarolniczych funkcji wsi. Formy te prowadzone były wraz z przedstawicielami instytutów naukowo-badawczych, przedstawicielami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Wsi, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej czy Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Szkolenie zaplanowano: 49 **wykonano:** 50 dla 949 uczestników

Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)

zaplanowano: 9 **wykonano:** 9 dla 152 uczestników

Zakładanie i prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym źródła finansowania, formy opodatkowania

zaplanowano: 20 **wykonano:** 19 dla 348 uczestników

Znaczenie podmiotów ekonomii społecznej w budowie kapitału społecznego na obszarach wiejskich – formy prawne, wsparcie, współpraca; możliwości wsparcia finansowego przedsięwzięć w ramach PROW 2014- 2020 ze środków LGD

zaplanowano: 5 **wykonano:** 5 dla 89 uczestników

Zasady tworzenia grup producentów rolnych oraz finansowanie ich działalności

zaplanowano: 1 **wykonano:** 1 dla 20 uczestników

Produkcja żywności na niewielką skalę i wprowadzanie jej na rynek w krótkich łańcuchach dystrybucji – sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, rolniczy handel detaliczny

zaplanowano: 14 **wykonano:** 16 dla 340 uczestników

Dodatkowo, na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 24.10.2017 r. w Ornecie zorganizowane zostało spotkanie pn. „Liderki społeczności wiejskiej w procesach rozwoju lokalnego”. Jego celem było przekazanie wiedzy z zakresu praktycznego funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, podstawowej wiedzy dotyczącej praw kobiet, rozwijaniu się obszarów aktywności lokalnej (agroturystyka, zagrody edukacyjne, gospodarstwa opiekuńcze) oraz instrumentów wprowadzanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tj. projekt strategiczny „Gospodarstwo otwarte na ludzi”, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, sprzedaż żywności przez rolników i spółdzielnie socjalne. W spotkaniu uczestniczyło 20 liderek wiejskich w tym przedstawicielki organizacji formalnych i nieformalnych oraz przedstawicielki samorządu terytorialnego.

Szkolenia wyjazdowe zaplanowano: 30 **wykonano:** 37 dla 906 uczestników

IX Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach”, Olsztyn 22-23.04.2017 r.

zaplanowano: 9 **wykonano:** 11 dla 276 uczestników

XXIV Jesienne Targi Rolnicze „Wszystko dla rolnictwa”, Olsztyn 02-03.09.2017 r.

zaplanowano: 16 **wykonano:** 19 dla 484 uczestników

Święto Mleka: Miłomłyn, Giże 3
zaplanowano: 3 wykonano: 0

Przetwórstwo na poziomie gospodarstwa rolnego w ramach MLO
zaplanowano: 2 wykonano: 2 dla 30 uczestników

Międzygminne Targi Przedsiębiorczości, Pasym, 09-10.09.2017
zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 11 uczestników

Centralne Targi Rolnicze, Nadarzyn 30.11-02.12.2017
zaplanowano: 0 wykonano: 4 dla 105 uczestników

Konferencja zaplanowano: 6 wykonano: 7 dla 501 uczestników
Ekonomia społeczna na obszarach wiejskich – możliwości wsparcia, zasady funkcjonowania, dobre przykłady
zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 58 uczestników

Produkty lokalne i regionalne w krótkich łańcuchach dostaw żywności
zaplanowano: 2 wykonano: 2 dla 131 uczestników

Możliwości wsparcia finansowego przedsięwzięć w rolnictwie i na obszarach wiejskich ze środków krajowych lub zagranicznych (RPO Warmia Mazury na lata 2014-2020, Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020), ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia małej przedsiębiorczości
zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 41 uczestników

Perspektywa Wspólnej Polityki Rolnej
zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 165 uczestników

Aspekty formalne i finansowe funkcjonowania grup producentów rolnych
zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 44 uczestników

Rolniczy Handel Detaliczny – nowa ścieżka rozwoju dla wytwórcy
zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 62 uczestników

Porady indywidualne zaplanowano: 2 544 wykonano: 3 404

Informacje zaplanowano: 1 121 wykonano: 919

Artykuły w miesięczniku odr zaplanowano: 12 wykonano: 25

Informacja na stronę www. zaplanowano: 31 wykonano: 52

Audycje tv zaplanowano: 0 wykonano: 3

Jesienne Targi Rolnicze
zaplanowano: 0 wykonano: 1

Liderki społeczności wiejskiej
zaplanowano: 0 wykonano: 1

Z pola do stołu - Rolniczy Handel Detaliczny

zaplanowano: 0 wykonano: 1

Broszura zaplanowano: 3 wykonano: 3

Ekonomia społeczna na obszarach wiejskich – możliwości wsparcia, zasady funkcjonowania, dobre przykłady

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Wsparcie finansowe przedsięwzięć w rolnictwie i na obszarach wiejskich w szczególności małej przedsiębiorczości

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 100)

Perspektywa WPR – szanse i wyzwania dla Polski

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Ulotka zaplanowano: 2 wykonano: 3

Produkty lokalne i regionalne w systemach jakości żywności

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 100)

Rolniczy handel detaliczny

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 100)

Formy wsparcia spółdzielni socjalnych – dotacje z funduszu pracy, zwolnienia, ulgi

zaplanowano: 0 wykonano: 1 (nakład 200)

Stoiska informacyjno- promocyjne: zaplanowano: 117 wykonano: 123

- podczas dożynek gminnych – zaplanowano: 72 wykonano: 53

- podczas dożynek powiatowych – zaplanowano: 11 wykonano: 12

-podczas imprez określonych w „Kalendarzu imprez regionalnych” Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz innych lokalnych świąt i festiwali

zaplanowano: 30 wykonano: 52

- stoiska informacyjno-promocyjne o charakterze wojewódzkim

zaplanowano: 4 wykonano: 6

▪ podczas Mazurskiego AgroShow Ostróda 2017

zaplanowano: 2 wykonano: 2

▪ podczas Warmińsko-Mazurskich dożynek Wojewódzkich w Olsztynku

zaplanowano: 1 wykonano: 1

▪ podczas dożynek Diecezji Ełckiej

zaplanowano: 1 wykonano: 1

▪ podczas Targów „Zielona Arena” Ostróda

zaplanowano: 0 wykonano: 1

▪ podczas Targów „Hubertus Arena”

zaplanowano: 0 wykonano: 1

Priorytet 6 Działania na rzecz bezpieczeństwa żywności, poprzez upowszechnianie wiedzy na temat uboju zwierząt z konieczności w celu pozyskania mięsa do spożycia przez ludzi oraz produkcji mięsa na użytek własny

Na terenie gospodarstwa na użytek własny można dokonywać uboju owiec, kóz, trzody chlewnej, zajęczaków do 6 miesiąca życia. Przy uboju zwierząt na terenie gospodarstwa powinny być spełnione wymagania określone w przepisach o ochronie zwierząt, a także wymagania humanitarne, bez zbędnego zadawania im bólu oraz bez udziału i obecności dzieci. Priorytet 6 realizowany był poprzez działania doradcze, które były skupione na poradach indywidualnych, a także prowadzeniu szkoleń dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich zainteresowanych tą tematyką. Formy te prowadzone były wraz z przedstawicielami Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej czy Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Szkolenie zaplanowano: 9 wykonano: 9 dla 322 uczestników

Wykorzystanie ras rodzimych i tradycyjnych chowu i hodowli i użytkowania zwierząt w celu pozyskania surowców do wytwarzania żywności wysokiej jakości; produkcja mięsa przeznaczonego na użytek własny oraz ubój zwierząt z konieczności

Porady indywidualne zaplanowano: 145 wykonano: 113

Informacje zaplanowano: 30 wykonano: 15

Artykuł w miesięczniku odr zaplanowano: 2 wykonano: 1

Informacja na stronę www. zaplanowano: 2 wykonano: 2

Priorytet 7 Upowszechnianie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się dynamiczny rozwój polskiego rolnictwa. Dzięki rozwojowi infrastruktury na wsiach, dostępności technologii i wsparciu pochodzącemu m.in. z funduszy unijnych praca na roli nabrała innego wymiaru. Rolnik stał się świadomym przedsiębiorcą, który potrafi efektywnie zarządzać własnym miejscem pracy tak, aby uprawiana przez niego ziemia dała odpowiedni plon. Zmiana sposobu myślenia sprawiła, że coraz częściej sięga po nowości technologiczne, które wspomagają jego codzienną pracę. Priorytet 7 realizowany był przez formy szkoleniowe, upowszechnieniowe, informacyjne i doradcze. Formy te prowadzone były wraz z przedstawicielami instytutów naukowo-badawczych, Okręgową Stacją Chemiczno-Rolniczą czy Stacją Doświadczalną Oceny Odmian we Wróćkowie.

Szkolenia zaplanowano: 57 wykonano: 58 dla 953 uczestników

Prawidłowa agrotechnika na użytkach zielonych – metody renowacji trwałych użytków zielonych; racjonalne nawożenie i wapnowanie

zaplanowano: 24 wykonano: 25 dla 362 uczestników

Uprawa prosa, soi, soczewicy, oxytree jako działalność innowacyjna w gospodarstwie rolnym i dodatkowe źródło dochodu; zasady prawidłowego nawożenia, badanie zasobności gleb, wapnowanie, kalkulacja opłacalności uprawy

zaplanowano: 5 wykonano: 5 dla 81 uczestników

Rolnictwo precyzyjne, w tym zasady prawidłowego nawożenia roślin, badania zasobności gleb, wapnowania

zaplanowano: 5 wykonano: 5 dla 108 uczestników

Racjonalne żywienie krów mlecznych i prawidłowy odchów cieląt; kalkulacja opłacalności produkcji mleka

zaplanowano: 7 wykonano: 7 dla 154 uczestników

Organizacja rozrodu w stadzie bydła mlecznego

zaplanowano: 2 wykonano: 2 dla 40 uczestników

Rozród i żywienie trzody chlewnej; kalkulacja opłacalności chowu

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 21 uczestników

Gospodarka pasieczna, dobre praktyki pszczelarskie; biotechniczne metody zwalczania warrozy pszczoł

zaplanowano: 2 wykonano: 2 dla 44 uczestników

Szkolenia praktyczne na bazie demonstracji

zaplanowano: 11 wykonano: 11 dla 143 uczestników

Demonstracje zaplanowano: 11 wykonano: 11

Renowacja trwałych użytków zielonych jako element poprawy ich wydajności

zaplanowano: 11 wykonano: 11

Pokazy zaplanowano: 71 wykonano: 70 dla 1 087 uczestników

Cięcie i formowanie drzew owocowych

zaplanowano: 7 wykonano: 7 dla 128 uczestników

Sporządzanie sianokiszonek i kiszonek

zaplanowano: 41 wykonano: 41 dla 635 uczestników

Renowacja trwałych użytków zielonych

zaplanowano: 23 wykonano: 22 dla 324 uczestników

Szkolenia wyjazdowe zaplanowano: 43 wykonano: 47 dla 795 uczestników

XIX Targi Międzynarodowe „Dni Ogrodnika”, Gołuchów k/Kalisza, 09-10.09.2017 r.

zaplanowano: 1 wykonano: 0

Targi Sadownictwa i Warzywnictwa TSW, Nadarzyn 11-12.01.2017

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 17 uczestników

Wyjazdy na dni pola

zaplanowano: 39 wykonano: 35 dla 554 uczestników

Dobre przykłady wdrażania innowacje w gospodarstwie rolnym

zaplanowano: 2 wykonano: 4 dla 54 uczestników

Święto Hodowli Koni Zimnokrwistych, SO Kętrzyn, lipiec 2017 r.

zaplanowano: 1 wykonano: 2 dla 28 uczestników

Wyjazd do Instytutu Badawczo-rozwojowego Sano-Agar, Lubañ

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 48 uczestników

„Zielona Arena” – kiermasz sadowniczo-ogrodniczy, Ostróda 18-19.03.2017 r.

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 38 uczestników

XXIV Krajowe Dni Ziemniaka, Kalinowa, 26.08.2017 r.

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 14 uczestników

Wyjazd na Dożynki Wojewódzkie, Olsztynek 17.09.2017 r.

zaplanowano: 0 wykonano: 2 dla 42 uczestników

Konferencje zaplanowano: 5 wykonano: 10 dla 627 uczestników

Nowe technologie w produkcji zbóż i rzepaku

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 94 uczestników

Użytki zielone i pasze objętościowe podstawą żywienia bydła mlecznego

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 88 uczestników

Innowacje w gospodarstwach rolnych i na obszarach wiejskich

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 34 uczestników

Nowe technologie w uprawie ziemniaka

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 60 uczestników

Innowacyjne rozwiązania w agrotechnice strączkowych – technologia „Strip till” temat zmieniono na: Innowacyjne rozwiązania w rolnictwie w zakresie systemów uprawy, nawozów i ochrony roślin

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 57 uczestników

Forum Wiedzy i Innowacji

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 34 uczestników

Warmińsko-Mazurskie Forum Innowacji

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 150 uczestników

Podstawy racjonalnego nawożenia w rolnictwie precyzyjnym

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 15 uczestników

Działania promocyjno-informacyjne w zakresie SIR

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 50 uczestników

Upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań rolnictwa precyzyjnego w gospodarstwach rolnych

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 45 uczestników

Porada indywidualna zaplanowano: 8 888 wykonano: 10 857

Informacja zaplanowano: 1 741 wykonano: 1 078

Artykuł w miesięczniku odr zaplanowano: 1 wykonano: 9

Artykuł w innym wydawnictwie zaplanowano: 10 wykonano: 6

Informacja na stronę www. zaplanowano: 12 wykonano: 28

Audycje tv zaplanowano: 0 wykonano: 4

Ważne cięcia

zaplanowano: 0 wykonano: 1

Innowacyjny przedsiębiorca

zaplanowano: 0 wykonano: 1

Warmińsko-Mazurskie Forum Innowacji

zaplanowano: 0 wykonano: 1

Raport rolniczy – innowacyjny rolnik

zaplanowano: 0 wykonano: 1

Broszura zaplanowano: 4 wykonano: 6

Technologia uprawy ziemniaka jadalnego na skrobię i sadzeniaki

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Innowacje w agrotechnice strączkowych

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 300)

Renowacja trwałych użytków zielonych

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 300)

Bieżące informacje z PROW 2014-2020 –ochrona ekosystemów i gospodarowanie zasobami naturalnymi temat zmieniono na: Nowe tendencje w uprawie roli, siewu, nawożenia i ochronie roślin oraz ich ocena w oparciu o wybrane systemy uprawy

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań rolnictwa precyzyjnego w gospodarstwach rolnych broszura planowana była jako Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – wzmacnianie przedsiębiorczości

zaplanowano: 0 wykonano: 1 (nakład 500)

Warmińsko-Mazurskie Forum Innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich

zaplanowano: 0 wykonano: 1 (nakład 155)

Zakładanie grup operacyjnych w celu transferu innowacji do rolnictwa

zaplanowano: 1 wykonano: 0

Ulotka zaplanowano: 10 wykonano: 9

Porównanie odmian ziemniaka zalecanych do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim w 2017 r.

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Nauka praktyce rolniczej – oferta Instytutów Naukowych cz. I

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Nauka praktyce rolniczej – oferta Instytutów Naukowych cz. II

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Nauka praktyce rolniczej – oferta Instytutów Naukowych cz. III

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Uprawa prosa

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Uprawa soczewicy

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 200)

Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Współpraca I/I

zaplanowano: 1 wykonano: 1 (nakład 100)

Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich:

zaplanowano: 3 wykonano: 2 (nakład 10 200)

- *Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich - Transfer wiedzy i innowacji - temat zmieniono na Ważne wymogi, zobowiązania i informacje dotyczące działania PROW 2014-2020 Premie dla młodych rolników (nakład 200)*
- *Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich - Transfer wiedzy i innowacji temat zmieniono na Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich - Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. (nakład 10 000)*
- *Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich - Transfer wiedzy i innowacji I /0*

Jak prawidłowo napisać wniosek o wybór operacji SIR

zaplanowano: 0 wykonano: 1 (nakład 100)

Priorytet 8 *Udział w realizacji inteligentnej specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego „Żywność wysokiej jakości”*

Realizacja priorytetu wojewódzkiego oparta była o zapisy „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025” oraz stworzonego na bazie tego dokumentu „Programu rozwoju żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2016-2020”. Zgodnie ze strategicznym dokumentem, jedną z głównych specjalizacji województwa, obok

ekonomii wody oraz drewna i meblarstwa, jest żywność wysokiej jakości. Działania WMODR w 2017 r. koncentrowały się głównie na wsparciu takich zagadnień jak: promocja żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości, przetwórstwo rolno-spożywcze, krótkie łańcuchy dostaw żywności, produkty lokalne i regionalne, tworzenie Listy Produktów Tradycyjnych, dziedzictwo kulturowe i kulinarne regionu.

Lista Produktów Tradycyjnych jest narzędziem identyfikującym produkty tradycyjne prowadzonym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Na listę mogą być wpisane produkty/potrawy tradycyjne, których jakość lub wyjątkowe cechy i właściwości wynikają ze stosowania tradycyjnych metod produkcji stanowią element dziedzictwa kulturowego regionu, w którym są wytwarzane; są elementem tożsamości społeczności lokalnej, przy czym za tradycyjne metody produkcji uważa się metody wykorzystywane od co najmniej 25 lat.

W ciągu dwóch ostatnich lat (2016-2017), WMODR w ramach prowadzonej działalności szkoleniowo-informacyjno-doradczej przyczynił się do wpisu 6 produktów na Listę Produktów Tradycyjnych. Dzięki temu działaniu liczba zidentyfikowanych produktów wzrosła z 25 do 31 (stan na 31.12.2017 r. w porównaniu do roku 2013). W roku 2017 zostały zidentyfikowane i wpisane na ministerialną listę następujące produkty tradycyjne:

- gofry pruskie - z dniem 17.03.2017 r.
- warmińska szynka wołowa wędzona - z dniem 17.03.2017 r.
- olsztyńskie jagodzianki - z dniem 8.11.2017 r.
- kiełbasa polska wędzona z Mazur - z dniem 30.11.2017 r.

WMODR zorganizował Kiermasz pn.: "Wielkanocna Baba". Przedsięwzięcie zostało zrealizowane 08.04.2017 r. na dziedzińcu Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie pod Patronatem Honorowym Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, we współpracy z Warmińsko-Mazurskim Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych. Celem przedsięwzięcia była promocja produktów lokalnych i regionalnych, podtrzymywanie oraz upowszechnianie tradycji i zwyczajów wielkanocnych, propagowanie dorobku artystycznego oraz kulinarnego kół gospodyń wiejskich, a także pogłębianie więzi z regionem oraz aktywizacja i integracja środowisk lokalnych. Podczas kiermaszu stoiska wystawiennicze zaprezentowało 15 Kół Gospodyń Wiejskich. Odwiedzający dziedziniec olsztyńskiego Zamku mieli okazję nabyć produkty lokalne w postaci rękodziela oraz świątecznych specjałów. Całemu wydarzeniu towarzyszył program artystyczny w postaci występów zespołów ludowych. Konkurs na „Najpiękniejszą babę wielkanocną” wyłonił najpiękniejszy, zdaniem komisji, specjał tradycyjny.

Zadanie 1.

Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

W roku 2017 działalność szkoleniowa WMODR była realizowana poprzez: szkolenia wiejskie, gminne, powiatowe, praktyczne na bazie demonstracji, szkolenia wyjazdowe, a także konferencje i seminaria. Łącznie zrealizowano 814 form dla 18 124 uczestników.

A. STOSOWANIE NOWOCZESNYCH METOD AGROTECHNICZNYCH, HODOWLA ORAZ PRZETWÓRSTWO ROLNO-SPOŻYWCZE

A1. Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej

Szkolenia pn. *Prawidłowa agrotechnika na użytkach zielonych – metody renowacji trwałych użytków zielonych; racjonalne nawożenie i wapnowanie*

zaplanowano: 24 wykonano: 25 dla 362 uczestników

Celem szkoleń było pokazanie problemu postępującej ekstensyfikacji produkcji trwałych użytków zielonych, ich odpowiedniego utrzymania oraz pielęgnowania poprzez dobór właściwego składu botanicznego runi, racjonalnego nawożenia oraz zastosowania adekwatnego sposobu odnawiania trwałych użytków zielonych.

Większa liczba wykonanych szkoleń była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

Szkolenia pn. *Uprawa prosa, soi, soczewicy, oxytree jako działalność innowacyjna w gospodarstwie rolnym i dodatkowe źródło dochodu; zasady prawidłowego nawożenia, badanie zasobności gleb, wapnowanie; kalkulacja opłacalności uprawy*

zaplanowano: 5 wykonano: 5 dla 81 uczestników

Celem szkoleń było przybliżenie uczestnikom zasad technologii produkcji roślin ciepłolubnych charakteryzujących się większymi wymaganiami termicznymi, ale również odpornymi na stres wodny, które w dobie zmieniających się warunków klimatycznych, niosą nowy potencjał dla rolnictwa oraz poszerzają asortyment możliwości dochodowych.

Szkolenia pn. *Rolnictwo precyzyjne, w tym zasady prawidłowego nawożenia roślin, badanie zasobności gleb, wapnowanie*

zaplanowano: 5 wykonano: 5 dla 108 uczestników

Celem szkoleń było upowszechnienie wśród rolników innowacji wykorzystujących wysoko rozwinięte technologie nawigacyjne i informatyczne – satelitarne systemy lokalizacyjne (GPS) oraz metody pozyskiwania i przetwarzania danych o charakterze przestrzennym (GIS), a następnie wykorzystywanie ich do przygotowania precyzyjnych zabiegów agrotechnicznych, np. nawożenia czy użycia środków ochrony roślin.

Szkolenia praktyczne na bazie demonstracji:

Trwałe użytki zielone

zaplanowano: 11 wykonano: 11 dla 143 uczestników

Celem szkoleń było omówienie efektów demonstracji, sposobów ich osiągnięcia, poznania nowych metod renowacji TUZ gwarantujących uzyskanie większych plonów zielonej masy. Poza zwiększeniem plonu zielonej masy na TUZ uzasadnieniem prawidłowej renowacji miała być poprawa stanu botanicznego i ograniczenie występowania uporczywych chwastów.

Szkolenia wyjazdowe:

-Targi Sadownictwa i Warzywnictwa TSW, Nadarzyn 11-12.01.2017 r.

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 17 uczestników

-Wyjazdy na Dni Pola (Bajdyty, Gołubka, Ruska Wieś, Rychliki, Wróćkowo in.)

zaplanowano: 39 wykonano: 35 dla 554 uczestników

-XIX Targi Międzynarodowe, Dni Ogrodnika, Gołuchów k/Kalisza 09-10.09.2017 r.

zaplanowano: 1 wykonano: 0

Szkolenie wyjazdowe nie zostało zrealizowane z powodu braku zainteresowania rolników. Wrzesień jest miesiącem intensywnych prac polowych, w związku z tym grupa na w/w wyjazd nie powstała.

- *Dobre przykłady wdrażania innowacji w gospodarstwach rolnych i na obszarach wiejskich* zaplanowano: 2 wykonano: 4 dla 54 uczestników
 - 25.05.2017, miejsce: Orneta – „Manewry Łąkowe” - 2 wyjazdy dla 26 uczestników
 - 17.10.2017, miejsce: Poznań – Gospodarstwo Ekologiczne – 1 wyjazd dla 12 uczestników
 - 21.11.2017, miejsce: Banie Mazurskie – innowacyjne gospodarstwo rolne – 1 wyjazd dla 16 uczestników

-Wyjazd do Instytutu badawczo-rozwojowego Sano-Agrar, Lubań

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 48 uczestników

-, „Zielona Arena” – kiermasz sadowniczo-ogrodniczy, Ostróda, 18-19.03.2017 r.

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 38 uczestników

-XXIV Krajowe Dni Ziemiaka, Kalinowa, 26.08.2017 r.

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 14 uczestników

-Wyjazd terenowy na Dożynki Wojewódzkie

zaplanowano: 0 wykonano: 2 dla 42 uczestników

Większa liczba wykonanych szkoleń wyjazdowych była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie

Konferencje pn.:

-Akademia zakiszania Schaumann`a. Użytki zielone i pasze objętościowe podstawą żywienia bydła mlecznego, 21.02.2017 r., konferencja, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie
zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 88 uczestników

-Nowe technologie i innowacje w uprawie zbóż i rzepaku, 02.03.2017, konferencja, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 94 uczestników

-Nowe technologie i innowacje w uprawie ziemniaka, 14.03.2017, seminarium, miejsce: Restauracja „Basztowa” Nowe Miasto Lubawskie zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 60 uczestników

-Innowacje w gospodarstwach rolnych i na obszarach wiejskich, czerwiec 2017
zaplanowano: 1 wykonano: 0

Zadanie było planowane w ramach zadań statutowych, zostało wykonane przy współfinansowaniu z budżetu SIR /opisane zostało w literze G/

-Innowacyjne rozwiązania w agrotechnice strączkowych – technologia Strip till” – październik

zaplanowano: 1 wykonano: 0

Planowana konferencja nie odbyła się z powodu wymiany kadry pracowniczej. Jedyń specjalista z produkcji roślinnej, pracujący w Oddziale w Olecku odszedł na emeryturę.

-Podstawy racjonalnego nawożenia w rolnictwie precyzyjnym, 20-21.03.2017, seminarium, miejsce: WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 15 uczestników

Seminarium zrealizowano we współorganizacji z Okręgową Stacją Chemiczno-Rolniczą w Olsztynie. Wynikało z potrzeby poszerzenia wiedzy na tematy związane z pobieraniem próbek glebowych i interpretacją ich wyników.

-Innowacyjne rozwiązania w rolnictwie w zakresie systemów uprawy, nawozów i ochrony roślin, 27.09.2017, seminarium, miejsce: Oddział WMODR w Olecku

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 57 uczestników

Zadanie planowane było jako Technologia uprawy kukurydzy na ziarno i kiszonkę z uwzględnieniem metod integrowanej ochrony roślin. Aspekty ekonomiczne a bezpieczeństwo żywności /planowane w literze K/.

-Forum Wiedzy i Innowacji, 28.02.2017, seminarium, miejsce: Oddział WMODR w Olecku

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 34 uczestników

Wykonane zadanie było spowodowane potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

A2. Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej

Szkolenia pn. *Racjonalne żywienie krów mlecznych i prawidłowy odchów cieląt; kalkulacja opłacalności produkcji mleka*

zaplanowano: 7 wykonano: 7 szkoleń dla 154 uczestników

Celem szkoleń było upowszechnianie wiedzy na temat sposobów obniżenia kosztów produkcji w wyniku racjonalnego żywienia, czyli takiego, które dostarczy składników pokarmowych w ilościach właściwych do aktualnej wydajności mlecznej, wieku, bądź stanu fizjologicznego zwierzęcia.

Szkolenia pn. *Organizacja rozrodu w stadzie bydła mlecznego*

zaplanowano: 2 wykonano: 2 dla 40 uczestników

Celem szkoleń było uświadomienie uczestników, jakich błędów należy unikać w rozrodzie bydła mlecznego, aby zminimalizować wpływ czynników środowiskowych na straty w produkcji mleka oraz na wzrost kosztów produkcji.

Szkolenia pn. *Rozród i żywienie trzody chlewnej; kalkulacja opłacalności chowu*

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 21 uczestników

Celem szkolenia było pokazanie jak ważna jest istota poprawnego kierowania rozrodem stada, jak również wyliczanie i układanie dziennych dawek pokarmowych oraz receptura mieszanek pełnoporcjowych w celu polepszenia wyników hodowlanych i produkcyjno-ekonomicznych.

Szkolenia pn. *Gospodarka pasieczna, dobre praktyki pszczelarskie; biotechniczne metody zwalczania warrozy pszczoł*

zaplanowano: 2 wykonano: 2 dla 44 uczestników

Celem szkoleń było unaocznienie istoty utrzymywania właściwych warunków higienicznych w pasiece, dopełniając to wprowadzeniem odpowiednich zabiegów do zminimalizowania ilości pasożytów, w szczególności roztoczy Varroa destructor.

Szkolenie wyjazdowe:

Święto Hodowli Koni Zimnokrwistych, SO Kętrzyn, lipiec 2017 r.

zaplanowano: 1 wykonano: 2 dla 28 uczestników

Większa liczba wykonanych szkoleń wyjazdowych była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

A3. Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)

Szkolenia pn. *Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)*

zaplanowano: 9 wykonano: 9 szkoleń dla 152 uczestników

Celem szkoleń było zapoznanie uczestników z wymaganiami formalno-prawnymi w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego w formie działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej. Na szkoleniu była również poruszana tematyka związana ze znakowaniem żywności opakowanej przeznaczonej dla konsumenta.

Szkolenie wyjazdowe:

Przetwórstwo na poziomie gospodarstwa rolnego w ramach MLO

zaplanowano: 2 wykonano: 2 dla 30 uczestników

- ❖ 23.05.2017, miejsce: Gospodarstwo rolne i Zakład przetwórstwa mięsnego, Grabinek (powiat ostródzki) – 1 wyjazd, liczba uczestników: 20 osób
- ❖ 15.11.2017, miejsce: Pasięka Pucer, Pastwiska (powiat kętrzyński) – 1 wyjazd, liczba uczestników: 10 osób

B. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW TECHNOLOGICZNYCH I ORGANIZACYJNO - EKONOMICZNYCH GOSPODARSTW ROLNYCH

B1. Technologia produkcji roślinnej

Szkolenia pn. *Technologia i ekonomiczne aspekty uprawy roślin bobowatych grubo i drobnonasiennych na pasze i nasiona; zasady prawidłowego nawożenia, badania zasobności gleb, wapnowanie; kalkulacja opłacalności produkcji; kalkulacja opłacalności uprawy*

zaplanowano: 25 wykonano: 25 dla 542 uczestników

Celem szkoleń było zainteresowanie rozwojem produkcji roślin bobowatych ze względu na pozytywne aspekty oddziaływania tych roślin na środowisko poprzez zdolność wiązania azotu atmosferycznego oraz możliwość wykorzystania tych roślin jako dodatkowego źródła białka w produkcji pasz.

B2. Technologia produkcji zwierzęcej

Szkolenia pn. *Hodowla, chów i użytkowanie koni*

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 17 uczestników

Celem szkolenia było wskazanie problematyki związanej z utrzymaniem koni (minimalne warunki utrzymania, dobrostan, zagadnień związanych z żywieniem koni w różnym wieku), pracy hodowlanej w stadach koni różnych ras. Szczególnym zainteresowaniem uczestników szkolenia cieszyły się zagadnienia następujących form użytkowania koni: wierzchowe, zaprzęgowe w rolnictwie, leśnictwie, ochronie środowiska i agroturystyce, w tym nowoczesnych form wykorzystania sprzętu rolniczego napędzanego silnikami spalinowymi.

Szkolenia pn. *Tradycyjna gospodarka stawowa*

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 21 uczestników

Celem szkolenia było podkreślenie rangi rybactwa w województwie, jako zintegrowanej działalności, spełniającej funkcje proekologiczne i gospodarcze.

Konferencje pn.:

-Optymalna technologia produkcji mleka i bydła mięsnego, 23.03.2017, seminarium, miejsce: Dwór Mazurski, Siejnik

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 74 uczestników

-Produkcja wołowiny Highalad na steki i nie tylko, 29.12.2017, seminarium, miejsce: Stekowania Biskupiec

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 15 uczestników

Większa liczba konferencji była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

B3. Normy i wymogi wzajemnej zgodności (w tym dobrostan zwierząt)

Szkolenia pn. Normy i wymogi wzajemnej zgodności oraz bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym

zaplanowano: 12 wykonano: 14 dla 200 osób uczestników

Celem szkoleń było upowszechnianie wśród rolników szeregu koniecznych do spełniania przez nich wymagań w zakresie: utrzymania gruntów w dobrej kulturze rolnej, spełnienia podstawowych wymogów w zakresie zarządzania, w tym dobrostan zwierząt. Na szkoleniach poruszana była tematyka bezpieczeństwa i higiena pracy w gospodarstwie rolnym.

Większa liczba szkoleń była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

Szkolenia pn. Ochrona zwierząt gospodarskich, dobrostan cieląt i świń

zaplanowano: 2 wykonano: 2 dla 31 uczestników

Celem szkoleń było przybliżenie odbiorcom przepisów dotyczących utrzymania zwierząt gospodarskich w określonych minimalnych warunkach, które pozwalają zachować akceptowalny poziom dobrostanu, czyli sposób utrzymania zwierząt zbliżony do jak najbardziej naturalnego.

B4. Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych

Szkolenia wyjazdowe: zaplanowano: 25 wykonano: 28 dla 583 uczestników

-Agro Show Ostróda, Ostróda 11-12.02.2017 r.

zaplanowano: 9 wykonano: 14 dla 294 uczestników

Większa liczba szkoleń wyjazdowych była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

-XXIII Międzynarodowe Targi Techniki Rolniczej AGROTECH, Kielce 17-19.03.2017 r.

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 4 uczestników

-XIX Międzynarodowa Wystawa Rolnicza Agro Show, Bednary 22-25.09.2017 r.

zaplanowano: 15 wykonano: 13 dla 285 uczestników

Mniejsza liczba szkoleń wyjazdowych była spowodowana nie wystarczającą liczbą osób zainteresowanych taką tematyką szkolenia wyjazdowego.

Konferencja:

Szacowanie strat spowodowanych wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, 06.03.2017, seminarium, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 48 uczestników

B6. Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym

Szkolenia pn. Przeciwdziałanie występowaniu i rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych, ze szczególnym uwzględnieniem ASF i ptasiej grypy

Zaplanowano: 20 wykonano: 21 szkoleń dla 762 uczestników

Celem szkoleń było upowszechnianie wiedzy na temat biologicznych form ochrony fermy, obejmującej wszelkie działania, w tym program zdrowotny stada, zmierzające do ochrony populacji trzody chlewnej przed transmisją czynników zakaźnych, ze szczególnym uwzględnieniem metod służących zapobieganiu rozprzestrzenieniu się wirusa ASF. Na szkoleniach poruszany był również problem wystąpienia ptasiej grypy, jak i zasad postępowania w momencie rozpoznania wirusa.

Większa liczba szkoleń była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

Konferencja:

Aktualne problemy i wyzwania w produkcji trzody chlewnej, 16.11.2017, konferencja, miejsce: Hotel Copernicus, Lubawa

Zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 41 uczestników

C. RACHUNKOWOŚĆ W GOSPODARSTWACH ROLNYCH

C1. Rachunkowość rolna

Szkolenia pn. *Uproszczona rachunkowość – wymóg dla beneficjentów działań PROW 2014-2020; rachunkowość FADN jako alternatywa dla uproszczonej rachunkowości*

zaplanowano: 7 wykonano: 7 dla 146 uczestników

Celem szkoleń było informowanie o zasadach prowadzenia uproszczonej rachunkowości, korzyściach wynikających z jej prowadzenia oraz zapoznanie z praktycznymi sposobami prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie. Ponadto uczestnicy szkoleń zapoznali się z zasadami prowadzenia rachunkowości FADN, która może być prowadzona w gospodarstwie rolnym zamiast uproszczonej rachunkowości.

Konferencja:

Podsumowanie rachunkowości rolnej Polski FADN w województwie warmińsko-mazurskim za 2017 rok, 09.11.2017, konferencja, miejsce: Hotel HP Park

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 121 uczestników

C2. Rachunkowość podatkowa

Szkolenia pn. *System podatkowy w działalności rolniczej i pozarolniczej*

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 20 uczestników

Celem szkolenia było zapoznanie się z formami opodatkowania działalności rolniczej i pozarolniczej w gospodarstwach rolnych, w tym z prowadzeniem ewidencji i rozliczeń podatku od towarów i usług VAT oraz podatku dochodowego.

Konferencja:

Podatek VAT w rolnictwie, 10.01.2017, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 23 uczestników

Pojawienie się konferencji w tym zakresie było spowodowane potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

C3. Ubezpieczenia społeczne i majątkowe

Szkolenia pn. *Ubezpieczenia w gospodarstwach rolnych; wpływ obowiązkowych ubezpieczeń na kondycję finansową gospodarstw rolnych dotkniętych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi*

zaplanowano: 9 szkoleń wykonano: 9 dla 198 uczestników

Celem szkoleń było zapoznanie się z obowiązkowymi i dobrowolnymi rodzajami ubezpieczeń w gospodarstwach rolnych, a także z korzyściami jakie niesie ze sobą ubezpieczenie upraw rolnych od skutków wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

D. ROLNICTWO EKOLOGICZNE

D1. Produkcja metodami ekologicznymi

Szkolenia pn. *Zasady rolnictwa ekologicznego – produkcja roślinna, produkcja zwierzęca, produkcja ogrodnicza, w tym: rejestracja, kontrola, certyfikacja, marketing; zasady prawidłowego nawożenia organicznego, badanie zasobności gleb, wapnowanie*

zaplanowano: 20 wykonano: 20 dla 429 uczestników

Celem szkoleń było poznanie sposobów uzyskania produktu, w którym zastosowano w możliwie największym stopniu naturalne metody produkcji, nie naruszając równowagi przyrodniczej na wszystkich etapach produkcji. Produkcja w ekologicznym gospodarstwie rolnym jest prowadzona zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, uaktywnia biologiczne procesy poprzez stosowanie naturalnych środków produkcji oraz zapewnia trwałą żyzność gleby, zdrowotność roślin i zwierząt. Uczestnicy pozyskali wiedzę na temat stosowania dobrych praktyk rolniczych, zgodnie z normami, co sprzyja samooczyszczaniu się środowiska naturalnego oraz zachowaniu biologicznej równowagi, korzystnej dla człowieka i przyrody.

Szkolenia pn. *Produkcja ekologiczna zbóż, strączkowych i warzyw korzeniowych*

zaplanowano: 0 wykonano: 3 dla 59 uczestników

Celem szkoleń było przedstawienie działania na rzecz zwiększenia w województwie warmińsko-mazurskim areałów użytków rolnych objętych certyfikacją ekologiczną przeznaczonych na produkcję ściśle określonych gatunków roślin uprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zbóż (w tym: pszenica, jęczmień, owies, żyto, pszenżyto), bobowatych (w tym: lucerna na zielonkę, strączkowe na nasiona) i oleistych (w tym: rzepak).

Realizacja szkoleń w tym zakresie była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich – szkolenia zrealizowane na mocy porozumienia z AG Fedding.

Konferencja

-Innowacyjne rozwiązania produkcji rolnej metodami ekologicznymi. Uprawa lucerny na susz, 14.02.2017, seminarium, miejsce: siedziba WMODR

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 74 uczestników

-Uwarunkowania ekonomiczne i społeczne rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce”, 10.08.2017, seminarium, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 12 uczestników

Pojawienie się konferencji w tym zakresie było spowodowane potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich (zrealizowane wraz z CDR O/Radom).

D2. Sprzedaż produktów ekologicznych

Szkolenie wyjazdowe

-Kozia Farma Złotna – przetwórstwo i sprzedaż produktu ekologicznego, 11.07.2017, miejsce: Złotna (powiat ostródzki) zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 20 uczestników

-, „X Międzynarodowe Targi Żywności Ekologicznej i Naturalnej Natur Food & VI Targi Ekologicznego Stylu Życia beEco”, 19.10.2017, miejsce: Łódź

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 10 uczestników

Szkolenie wyjazdowe w tym zakresie było spowodowane potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

D3. Działanie „Rolnictwo ekologiczne” w ramach PROW 2007-2013 i 2014-2020

Szkolenia pn. Zasady, wymogi, finansowanie działania „Rolnictwo ekologiczne” w ramach PROW 2014-2020

zaplanowano: 16 wykonano: 17 szkoleń dla 347 uczestników

Celem szkoleń było podnoszenie wiedzy rolników w zakresie możliwości dofinansowania i wymogów, jakie obowiązują przy ubieganiu się o wsparcie finansowe z tytułu prowadzenia produkcji metodami ekologicznymi oraz w zakresie prawidłowej realizacji tych wymogów.

Większa liczba szkoleń była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

E. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARACH WIEJSKICH

E1. Prowadzenie działalności pozarolniczej

Szkolenia pn. Zakładanie i prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym źródła finansowania, formy opodatkowania

zaplanowano: 20 wykonano: 19 dla 348 uczestników

Celem szkoleń było przedstawienie zasad zakładania i rejestrowania działalności gospodarczej, zasad opodatkowania tej działalności oraz możliwości pozyskania wsparcia na jej rozwój. Szkolenia są adresowane do mieszkańców obszarów wiejskich, którzy chcą założyć działalność gospodarczą.

Mniejsza liczba szkoleń była spowodowana niewystarczającą liczbą osób zainteresowanych taką tematyką szkolenia.

E2. Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej

Szkolenia pn. Znaczenie podmiotów ekonomii społecznej w budowie kapitału społecznego na obszarach wiejskich – formy prawne, wsparcie; współpraca; możliwości wsparcia finansowego przedsięwzięć w ramach PROW 2014-2020 ze środków LGD

zaplanowano: 5 wykonano: 5 dla 89 uczestników

Celem szkoleń było upowszechnienie i poszerzenie wiedzy z zakresu ekonomii społecznej, a w szczególności wpływu jej podmiotów na rozwój obszarów wiejskich. Na szkoleniach omawiane były rodzaje działalności spółdzielni socjalnej oraz istota ich zakładania. Przedstawione zostały możliwości wsparcia działalności spółdzielni socjalnej oraz dokumentacja niezbędna do ubiegania się o wsparcie finansowe, tj. dotacje unijne, dotacje z Funduszu Pracy, dotacje z PFRON. Uczestnicy zapoznali się także z procedurą zakładania spółdzielni socjalnej, wraz ze strukturą jej statutu oraz możliwościami współpracy spółdzielni z jednostkami samorządu terytorialnego.

Konferencja:

Ekonomia społeczna na obszarach wiejskich – możliwości wsparcia, zasady funkcjonowania, dobre przykłady, 23.03.2017, seminarium, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 58 uczestników

E4. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich

Szkolenia wyjazdowe

-IX Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach”, 22-23.04.2017, miejsce: WMODR zaplanowano: 9 wykonano: 11 dla 276 uczestników

-XXIV Jesienne Targi Rolnicze „Wszystko dla rolnictwa”, 02-03.09.2017, miejsce: WMODR zaplanowano: 16 wykonano: 19 dla 484 uczestników

-Międzygminne Targi Przedsiębiorczości”, 09-10.09.2017, miejsce: Pasym zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 11 uczestników

Większa liczba szkoleń wyjazdowych była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

F. UNOWOCZEŚNIANIE WIEJSKIEGO GOSPODARSTWA DOMOWEGO

F1. Profilaktyka prozdrowotna i racjonalne żywienie

Szkolenia pn. *Wiejskie gospodarstwo w edukacji prozdrowotnej, konsumenckiej i ekologicznej oraz estetyzacji otoczenia mieszkańców wsi*

zaplanowano: 7 wykonano: 7 dla 87 uczestników

Celem szkoleń było podniesienie świadomości w zakresie profilaktyki prozdrowotnej i racjonalnego odżywiania, prawidłowych postaw konsumenckich i ekologicznych, a także aktywizacja do podejmowania działań na rzecz estetyzacji wiejskiego gospodarstwa domowego.

F3. Świadomość konsumencka i ekologiczna

Konferencja

Ochrona środowiska, zdrowia publicznego i bezpieczeństwa żywności”, 20.10.2017, konferencja, miejsce: Łękuk Mały zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 86 uczestników

G. UBIEGANIE SIĘ O PRYZNANIE POMOCY FINANSOWANEJ LUB WSPÓLFINANSOWANEJ ZE ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z UNII EUROPEJSKIEJ LUB INNYCH INSTYTUCJI KRAJOWYCH LUB ZAGRANICZNYCH

G1. Płatności bezpośrednie

Szkolenia pn. *Zasady i wymogi przyznawania płatności bezpośrednich i ONW w 2017 roku* – zaplanowano: 102 wykonano: 99 dla 2 308 uczestników

Celem szkoleń było zapoznanie z zasadami przyznawania płatności bezpośrednich i ONW oraz ze zmianami obowiązującymi w 2017 r. Uczestnicy byli także informowani o wymogach, które muszą spełniać, aby takie płatności otrzymać.

Niewykonanie zaplanowanej liczby szkoleń z tej tematyki, wynikało z faktu, iż rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich częściej sięgali po formy doradcze (porady indywidualne z 7 162 zaplanowanych udzielono 9 406 w tej tematyce), gdzie na konkretnym przykładzie własnego gospodarstwa mogli uzyskać wyczerpującą odpowiedź.

Konferencja

-*Zasady i wymogi przyznawania płatności bezpośrednich i ONW z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w 2017 roku. Zmiany w działaniu oraz w płatnościach rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz w rolnictwie ekologicznym*”, 21.03.2017, seminarium, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla liczba uczestników: 49 uczestników

-Płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz aplikacja e-Wniosek, 22.03.2017, seminarium, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie,

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 17 uczestników

Większa liczba konferencji była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

G2. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Szkolenia pn. Bieżące informacje o poszczególnych działaniach PROW na lata 2014-2020, w tym przygotowanie dokumentacji merytorycznej i ekonomicznej

zaplanowano: 46 wykonano: 52 dla 1 541 uczestników

Celem szkoleń było przedstawienie aktualnych zapisów prawnych, procedur i zasad ubiegania się o wsparcie w ramach działań PROW zgodnie z harmonogramem uruchamiania tych działań. Na szkoleniach były przedstawione dokumenty aplikacyjne oraz wyjaśnione szczegółowe kwestie w zakresie wypełniania wniosków.

Większa liczba szkoleń była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

Konferencja zaplanowano: 0 wykonano: 4 dla 156 uczestników

-Przygotowanie wniosków i biznesplanów z działań PROW 2014-2020 – „Premie dla młodych rolników”, „Modernizacja gospodarstw rolnych”, 22.02.2017, seminarium, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 32 uczestników

-Przygotowanie wniosków i biznesplanów z działań PROW 2014-2020 – „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”, „Restrukturyzacja małych gospodarstw”, 01.03.2017, seminarium, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 63 uczestników

-Przygotowanie wniosków i biznesplanów z działań PROW 2014-2020 – „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”, „Restrukturyzacja małych gospodarstw”, 06.03.2017, seminarium, miejsce: Zespół Szkół Kształtowania Środowiska i Agrobiznesu, Oddział WMODR w Olecku

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 33 uczestników

-Działania inwestycyjne na obszarach NATURA 2000”, 02.10.2017, seminarium, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 28 uczestników

Większa liczba zrealizowanych konferencji była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

G3. Programy Regionalne

Konferencja

Możliwości wsparcia finansowego przedsięwzięć w rolnictwie i na obszarach wiejskich ze środków krajowych lub zagranicznych (RPO Warmia i Mazury na lata 2014-2020, Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020), ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia małej przedsiębiorczości, 20.09.2017, seminarium, miejsce: Oddział WMODR w Olecku

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 41 uczestników

G5. Inne Programy

Konferencja

-Perspektywa Wspólnej Polityki Rolnej – szanse i wyzwania dla Polski, 14.12.2017, konferencja, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 165 uczestników

-Rolniczy Handel Detaliczny – nowa ścieżka dla wytwórcy, 13.09.2017, konferencja, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie,

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 62 uczestników /finansowane z budżetu KSOW/

-Upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań rolnictwa precyzyjnego w gospodarstwach rolnych”, 26.09.2017, seminarium wyjazdowe, miejsce: Brożówka (powiat giżycki)

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 45 uczestników /finansowane z budżetu SIR/

-Warmińsko-Mazurskie Forum Innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, 04-05.10.2017, konferencja, miejsce: Hotel Manor Olsztyn

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 150 uczestników /finansowane z budżetu SIR/

-Działania promocyjno-informacyjne w zakresie SIR”, 07-08.12.2017, seminarium, miejsce: Hotel Omega Olsztyn

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 50 uczestników /finansowane z budżetu SIR/

Większa liczba konferencji była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

H. MODERNIZACJA GOSPODARSTW ROLNYCH, POPRAWA JAKOŚCI ARTYKUŁÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH I ICH PRZETWÓRSTWA ORAZ WZMOCNIENIE POZYCJI ROLNIKÓW NA RYNKU

H1. Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacyjnych

Szkolenia pn. *Zasady tworzenia grup producentów rolnych oraz finansowanie ich działalności*

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 20 uczestników

Celem szkolenia było przybliżenie tematyki tworzenia i rejestracji grup producentów rolnych oraz przedstawienie możliwości uzyskania wsparcia finansowego na ich działalność.

Szkolenia wyjazdowe

Centralne Targi Rolnicze, 30.11-02.12.2017, miejsce: Nadarzyn

zaplanowano: 0 wykonano: 4 dla 105 uczestników

Pojawienie się szkoleń wyjazdowych z tej tematyki było spowodowane potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

Konferencja

Aspekty formalne i finansowe funkcjonowania grup producentów rolnych, 06.12.2017, seminarium, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 44 uczestników

H3. Systemy żywności

Szkolenia pn. *Wykorzystanie ras rodzimych i tradycyjnych metod chowu i hodowli i użytkowania zwierząt w celu pozyskiwania surowców do wytwarzania żywności wysokiej jakości; produkcja mięsa przeznaczonego na użytek własny oraz ubój zwierząt z konieczności*

zaplanowano: 9 wykonano: 9 dla 322 uczestników

Celem szkoleń było zwróceniu uwagi na rodzime rasy, charakteryzujące się dobrym przystosowaniem do lokalnych warunków środowiskowych i klimatycznych, upowszechnianie tradycyjnych metod ich chowu w celu uzyskiwania unikalnych surowców do wytwarzania zdrowej żywności jako możliwości poprawy kondycji finansowej gospodarstwa. Ponadto, na szkoleniach poruszana była tematyka uboju zwierząt w gospodarstwie w celu produkcji mięsa na użytek własny, a także uboju zwierząt z konieczności, z uwzględnieniem wymogów weterynaryjnych zgodnie z obowiązującym stanem prawnym.

Szkolenia pn. Zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz systemu HACCP jako narzędzia zapewniającego bezpieczeństwo żywności wytwarzanej w warunkach domowych zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 22 uczestników

Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z podstawowymi zasadami higieny przy produkcji żywności w warunkach domowych celem zapewnienia jej bezpieczeństwa na każdym etapie produkcji. Na szkoleniu zostały poruszone również kwestie z zakresu spełnienia wymagań sanitarnych podczas promocji i sprzedaży produktów podczas wydarzeń o charakterze promocyjnym.

Pojawienie się szkolenia w tym zakresie było spowodowane potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

I. ZARZĄDZANIE GOSPODARSTWEM ROLNYM

I1. Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym

Szkolenia pn. Normy i wymogi na poziomie gospodarstwa rolnego w zakresie: zarządzania gospodarstwem, uproszczonej rachunkowości rolnej, dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, zasad integrowanej ochrony roślin

zaplanowano: 3 wykonano: 3 dla 66 uczestników

Celem szkoleń było pogłębienie wcześniej zdobytej wiedzy na temat zasad *cross-compliance* oraz właściwego zarządzania gospodarstwem w poszanowaniu środowiska i z uwzględnieniem zasad integrowanej ochrony roślin.

J. PROMOCJA PRODUKTÓW LOKALNYCH I REGIONALNYCH

J1. Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych

Szkolenia wyjazdowe:

Święto Mleka: Miłomłyn, Giże zaplanowano: 3 wykonano: 0

Przyczyną niezrealizowania zadania był fakt, że Organizatorowi, jakim był Związek Hodowców Bydła Mlecznego, nie udało się zorganizować w/w przedsięwzięcia.

J2. Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia

Szkolenia pn. Produkcja żywności na niewielką skalę i wprowadzanie jej na rynek w krótkich łańcuchach dystrybucji – sprzedaż bezpośrednia, rolniczy handel detaliczny

zaplanowano: 14 wykonano: 16 dla 340 uczestników

Celem szkoleń było przekazanie wiedzy na temat produkcji żywności na niewielką skalę i wprowadzania jej na rynek w krótkich łańcuchach dostaw żywności zgodnie z obowiązującym stanem prawnym.

Większa liczba wykonanych szkoleń była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

Konferencje

-Produkty lokalne i regionalne w krótkich łańcuchach dostaw żywności, 10.03.2017, seminarium, miejsce: Oddział WMODR w Olecku

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 43 uczestników

-Produkty lokalne i regionalne w krótkich łańcuchach dostaw żywności”, 15.03.2017, seminarium, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 88 uczestników

K. UPOWSZECHNIANIE METOD PRODUKCJI ROLNICZEJ I STYLU ŻYCIA PRZYJAZNYCH DLA ŚRODOWISKA

K1. Zasady integrowanej produkcji

Szkolenia pn. *Integrowana produkcja wybranych roślin uprawnych*

zaplanowano: 2 wykonano: 2 dla 33 uczestników

Celem szkoleń było upowszechnianie informacji na temat integrowanej produkcji roślin (IP) jako nowoczesnego systemu jakości żywności, wykorzystującego w sposób zrównoważony postęp techniczny i biologiczny w uprawie, ochronie roślin i nawożeniu oraz zwracającego szczególną uwagę na ochronę środowiska i zdrowie ludzi.

Konferencja

Nowe rozwiązania w integrowanej produkcji owoców na Warmii, Mazurach i Powiślu, 07.03.2017, konferencja, miejsce: Mirpol Orneta

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 90 uczestników

K2. Zasady integrowanej ochrony roślin

Szkolenia pn. *Technologia uprawy zbóż z uwzględnieniem metod integrowanej ochrony roślin oraz zasad prawidłowego nawożenia, badania zasobności gleb, wapnowania; Platforma Sygnalizacji Agrofagów*

zaplanowano: 27 wykonano: 28 dla 504 uczestników

Większa liczba wykonanych szkoleń była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

Technologia uprawy rzepaku z uwzględnieniem metod integrowanej ochrony roślin oraz zasad prawidłowego nawożenia, badania zasobności gleb, wapnowania; Platforma Sygnalizacji Agrofagów

zaplanowano: 11 wykonano: 12 dla 235 uczestników

Większa liczba wykonanych szkoleń była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

Technologia uprawy kukurydzy z uwzględnieniem metod integrowanej ochrony roślin oraz zasad prawidłowego nawożenia, badania zasobności gleb, wapnowania

zaplanowano: 10 wykonano: 9 dla 143 uczestników

Mniejsza liczba przeprowadzonych szkoleń wynikała z faktu nie wystarczającej liczby osób zainteresowanych w/w tematyka.

Kontrola i stosowanie środków ochrony roślin w produkcji ogrodniczej

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 10 uczestników

Celem szkoleń była popularyzacja wiedzy na temat sposobu ochrony roślin uprawnych przed organizmami szkodliwymi, innymi czynnikami chorobotwórczymi bądź chwastami, polegającego na wykorzystaniu wszystkich dostępnych metod profilaktyki i ochrony roślin, w szczególności metod niechemicznych, w celu zminimalizowania potencjalnego zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz środowiska.

szkolenia praktyczne na bazie demonstracji

-Technologia uprawy zbóż

zaplanowano: 86 wykonano: 86 dla 1 123 uczestników

Celem szkoleń było przekazywanie wiedzy nt. optymalizacji zabiegów ochrony chemicznej z uwzględnieniem progów szkodliwości, upowszechnianie prawidłowej agrotechniki uwzględniając zalety technologii systemów produkcji zbóż

-Produkcja miodu

zaplanowano: 5 wykonano: 5 dla 69 uczestników

Celem szkoleń było przekazywanie wiedzy nt. dbałości o eliminację pozostałości leków i środków ochrony roślin w miodzie, wzbogacenia okolicznej bazy pożytkowej w zasięgu efektywnego lotu pszczoł, monitoringu zagrożenia rodzin pszczelich zgnilcem amerykańskim, a także przestrzegania higieny produkcji i dystrybucji miodu.

Szkolenia wyjazdowe

Wyjazdy na demonstracje, miejsce: teren województwa warmińsko-mazurskiego

zaplanowano: 13 wykonano: 11 dla 155 uczestników

Mniejsze wykonanie szkoleń wyjazdowych było spowodowane nie zebraniem się wystarczającej ilości rolników i mieszkańców obszarów wiejskich zainteresowanych w/w tematyką.

Konferencja

-Technologia uprawy kukurydzy na ziarno i kiszonkę z uwzględnieniem metod integrowanej ochrony roślin. Aspekty ekonomiczne a bezpieczeństwo żywności

zaplanowano: 1 wykonano: 0

Planowany temat uległ zmianie i został wykonany jako pn.: Innowacyjne rozwiązania w rolnictwie w zakresie systemów uprawy, nawozów i ochrony roślin / opis litera A/

-Integrowana ochrona warzyw z zastosowaniem innowacyjnych rozwiązań”, 28.11.2017, seminarium, siedziba WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 98 uczestników

K3. Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa

Szkolenia pn. Dostosowanie technologii produkcji roślinnej do zmian klimatycznych; agrotechnika w warunkach suszy lub nadmiernego uwilgotnienia gleby oraz zasady prawidłowego nawożenia, badania zasobności gleb, wapnowanie

zaplanowano: 26 wykonano: 26 dla 443 uczestników

Celem szkoleń było uwidocznienie wpływu zmieniających się warunków klimatu, w szczególności w kontekście życia gospodarczego, dla regionu oraz lokalnej społeczności, a w następstwie promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i wspierania w sektorze rolnym przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu.

Szkolenia pn. Szacowanie strat w rolnictwie, spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi

zaplanowano: 0 wykonano: 6 dla 273 uczestników

Celem szkoleń było przekazanie zasad szacowania szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi tj.: susza, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, obsunięcie się ziemi lub lawina. Omówiono zadania Komisji szacujących szkody, wzory protokołów, a także zasady ubiegania się o pomoc w momencie wystąpienia szkody.

Pojawienie się szkoleń z tej tematyki było spowodowane potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Konferencja

Zatrucia pszczół, 30.03.2017, konferencja, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 159 uczestników

K4. Energetyka prosumencka

Szkolenia pn. *Energia odnawialna w gospodarstwach rolnych jako element kształtujący koszty produkcji; źródła finansowania instalacji prosumenckich na obszarach wiejskich*

zaplanowano: 7 wykonano: 7 dla 170 uczestników

Celem szkoleń było przedstawienie możliwości zrównoważonego zarządzania energią w gospodarstwie rolnym, przy zastosowaniu odnawialnych źródeł energii (OZE), opartego na modelu „wytwórca–konsument”, wskazującym możliwe do wykorzystania w tym zakresie technologie i źródła ich finansowania.

K5. Wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym

Szkolenia pn. *Wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym*

zaplanowano: 19 wykonano: 19 dla 382 uczestników

Celem szkoleń było podniesienie świadomości wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich o potrzebie podejmowania działań zmierzających do racjonalnego gospodarowania nośnikami energetycznymi, w tym wskazanie możliwych do wykorzystania technologii OZE i źródeł ich finansowania, które w efekcie przyczynią się do osiągnięcia korzyści ekonomicznych i środowiskowych.

Szkolenie wyjazdowe

Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym, 30.11.2017, miejsce: Targi Energy Expo Arena, Ostróda

zaplanowano: 1 wykonano: 2 dla 32 uczestników

Większa liczba wykonanych szkoleń wyjazdowych była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

Konferencja

Zrównoważone zarządzanie energią w gospodarstwie rolnym przy wykorzystaniu nowych rozwiązań technologicznych, 07.11.2017, konferencja, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 73 uczestników

K7. Ustawa o ochronie zwierząt

Szkolenia pn. *Ochrona zwierząt gospodarskich*

zaplanowano: 7 wykonano: 7 dla 80 uczestników

Celem szkoleń było przekazanie jego uczestnikom informacji z zakresu przepisów prawnych w kraju i UE związanych z ochroną zwierząt, które określają szczegółowo minimalne standardy chowu zwierząt gospodarskich, postępowania ze zwierzętami chorymi, czy wymogi techniczne budynków inwentarskich, jak również właściwe prowadzenia dokumentacji.

L. DZIAŁANIA NA RZECZ ZACHOWANIA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I PRZYRODNICZEGO WSI, EKOLOGICZNEGO I FUNKCJONALNEGO URZĄDZANIA GOSPODARSTWA ROLNEGO

L5. Tradycje kulinarne

Szkolenia pn. *Dziedzictwo kulturowe i kulinarne wsi jako produkt turystyczny regionu*

zaplanowano: 3 wykonano: 3 dla 31 uczestników

Celem szkoleń było upowszechnianie wiedzy w zakresie dziedzictwa materialnego i niematerialnego wsi, w szczególności tradycji kulinarnych oraz twórczości ludowej, a także wykorzystanie tego potencjału w kształtowaniu oferty indywidualnej gospodarstw agroturystycznych i obiektów turystyki wiejskiej.

M. UPOWSZECHNIANIE ROZWOJU AGROTURYSTYKI I TURYSTYKI WIEJSKIEJ ORAZ PROWADZENIE PROMOCJI WSI JAKO ATRAKCYJNEGO MIEJSCA WYPOCZYNKU

M1. Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej, tworzenie sieci współpracy

Szkolenia pn. *Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej*

zaplanowano: 7 wykonano: 7 dla 85 uczestników

Celem szkoleń było ukazanie potencjału turystycznego warmińsko-mazurskiej wsi i związanych z nim możliwości rozwoju agroturystyki jako atrakcyjnego miejsca do prowadzenia działalności agroturystycznej i turystycznej oraz promocji jej naturalnej przestrzeni do wypoczynku i rekreacji.

Szkolenie wyjazdowe

Międzynarodowe Targi Turystyczne Nadarzyn, 20-22.10.2017 r.

zaplanowano: 1 wykonano: 0

Planowane szkolenie wyjazdowe nie zostało zrealizowane z powodu niewystarczającej liczby zainteresowanych rolników w/w tematem.

M2. Zagrody edukacyjne

Szkolenia pn. *Zagrody edukacyjne jako forma przedsiębiorczości na obszarach wiejskich*

zaplanowano: 1 wykonano: 2 dla 32 uczestników

Celem szkoleń było zapoznanie uczestników z ideą gospodarstw edukacyjnych, zakładaniem oraz funkcjonowaniem tej innowacyjnej formy przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w oparciu o dobre praktyki.

Większa liczba wykonanych szkoleń była spowodowana potrzebami rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

Konferencja

Pierwsza pomoc dla właścicieli zagród edukacyjnych, członków ich rodzin oraz osób zainteresowanych zarejestrowaniem swojej zagrody edukacyjnej w Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych, 17.10.2017, seminarium, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie,

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 30 uczestników

Konferencja sfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020/

M3. Gospodarstwa opiekuńcze

Konferencja

Gospodarstwa edukacyjne i opiekuńcze jako innowacyjne kierunki działalności turystycznej na obszarach wiejskich, 15.02.2017, seminarium, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie,

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 84 uczestników

M4. Promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku

Kreatywna wieś – dobre przykłady działalności na obszarach wiejskich, 21-22.06.2017, Bory Tucholskie zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 24 uczestników

Zadanie było planowane w ramach zadań statutowych, zostało wykonane przy współfinansowaniu z budżetu SIR.

N. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMÓW ROLNOŚRODOWISKOWYCH ORAZ PROGRAMÓW DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU OGRANICZENIE ODPLYWU AZOTU ZE ŹRÓDEŁ ROLNICZYCH

N1. Prowadzenie produkcji rolniczej na obszarach szczególnie narażonych (OSN)

Szkolenia *Wymogi produkcji rolniczej na obszarach erozyjnych i obszarach szczególnie narażonych na odpływy azotu ze źródeł rolniczych; zasady nawożenia na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego*

zaplanowano: 2 wykonano: 2 dla 45 uczestników

Celem szkoleń było podniesienie świadomości rolników na temat właściwego prowadzenia działalności rolniczej na obszarach OSN oraz możliwościach uzyskania dofinansowania inwestycji w zakresie ochrony środowiska.

N2. Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych

Konferencja

Ochrona jakości wody w aspekcie działalności rolniczej”, 14.09.2017, seminarium, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie

zaplanowano: 0 wykonano: 1 dla 31 uczestników

Realizacja konferencji w tym zakresie było spowodowane potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich (zrealizowane na mocy porozumienia z Instytutem Technologiczno-Przyrodniczym w Falentach).

N3. „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” w ramach PROW 2014-2020

Szkolenia *Zadania, pakiety, finansowanie „Działania rolno-środowiskowo-klimatyczne” w ramach PROW 2014-2020 – 25 szkoleń, liczba uczestników: 525 osób*

zaplanowano: 24 wykonano: 25 dla 525 uczestników

Celem szkoleń była pomoc rolnikom w realizacji i wdrażaniu programu rolno-środowiskowego i/lub programu rolno-środowiskowo-klimatycznego (PROW 2014-2020).

Większa liczba wykonanych szkoleń była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

Konferencja

Możliwości wsparcia finansowego gospodarstw rolnych w ramach programów rolno-środowiskowo-klimatycznych i rolnictwa ekologicznego, luty 2017

zaplanowano: 1 wykonano: 0

Rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich chętniej korzystali z formy jaką były porady indywidualne w tej tematyce (z zaplanowanych 1 616 wykonano 2 489), gdzie na przykładzie własnego gospodarstwa mogli uzyskać kompleksową odpowiedź.

N4. Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000

Szkolenia *Działania na rzecz zachowania bioróżnorodności; inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach NATURA 2000*

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 21 uczestników

Celem szkolenia było upowszechnianie informacji na temat wymogów związanych z obowiązkiem realizacji zadań ochronnych przewidzianych dla obszarów Natura 2000. Podczas szkolenia rolnicy poszerzyli wiedzę w zakresie znaczenia bioróżnorodności na stabilność ekosystemów oraz możliwości podejmowania konkretnych działań w gospodarstwie rolnym przyczyniających się do zachowania siedlisk i gatunków.

Na 768 form szkoleniowych w roku 2017 WMODR przeprowadził 814 dla 18 124 uczestników. Wzrost szkoleń był spowodowany rosnącym zainteresowaniem rolników i mieszkańców obszarów wiejskich tematami technologicznymi, organizacyjno-ekonomicznymi, poruszającymi zagadnienia związane z ekologią czy ubieganiem się o przyznanie pomocy pochodzącej ze środków Unii Europejskiej.

Tab. 1. Działalność szkoleniowa wg form

L.p.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
1.	szkolenie	627	17 178	648	13 224
2.	szkolenie wyjazdowe	116		128	2 525
3.	konferencja	25		38	2 375
4.	Razem	768		814	18 124

Tab. 2. Działalność szkoleniowa wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka	Szkolenie		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja		Ogólna liczba form		Łączna liczba uczestników	
		c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
a	b	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.1.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	66	67	46	49	5	6	117	122	2171	2278
Z.1.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	45	46	43	45	5	6	93	97	1613	1809
Z.1.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	12	12	1	2			13	14	355	287
Z.1.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	9	9	2	2			11	11	203	182
Z.1.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	62	64	25	28	3	4	90	96	2369	2334
Z.1.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	25	25					25	25	520	542
Z.1.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	3	2			1	2	4	4	190	127
Z.1.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności (w tym dobrostanu zwierząt)	14	16					14	16	230	231
Z.1.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych			25	28	1	1	26	29	486	631
Z.1.B.5.	BHP										
Z.1.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	20	21			1	1	21	22	943	803
Z.1.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	17	17			1	2	18	19	456	508
Z.1.C.1.	Rachunkowość rolna	7	7			1	1	8	8	242	267

Symbol	Tematyka	Szkolenie		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja		Ogólna liczba form		Łączna liczba uczestników	
		c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
a	b	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.1.C.2.	Rachunkowość podatkowa	1	1				1	1	2	32	43
Z.1.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	9	9					9	9	182	198
Z.1.D.	Rolnictwo ekologiczne	36	40	1	2	1	2	38	44	845	951
Z.1.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	20	23	x	1	1	2	21	26	490	584
Z.1.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych			1	1			1	1	20	20
Z.1.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW 2007-2013, 2014-2020	16	17					16	17	335	347
Z.1.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	25	24	25	31	1	1	51	56	1007	1266
Z.1.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	20	19					20	19	355	348
Z.1.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	5	5				1	6	6	180	147
Z.1.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi										
Z.1.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich			25	31			25	31	472	771
Z.1.E.5.	Program LEADER										
Z.1.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	7	7				1	8	8	230	173
Z.1.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna i racjonalne żywienie	7	7					7	7	140	87
Z.1.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody										
Z.1.F.3.	Świadomość konsumenta i ekologiczna						1	1	1	90	86

Symbol	Tematyka	Szkozenie		Szkozenie wyjazdowe		Konferencja		Ogólna liczba form		Łączna liczba uczestników	
		c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
a	b	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.1.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	148	151			3	12	151	163	4420	4584
Z.1.G.1.	Płatności bezpośrednie	102	99			1	2	103	101	2627	2374
Z.1.G.2.	PROW	46	52			x	4	46	56	1603	1697
Z.1.G.3.	Programy Regionalne					1	1	1	1	70	41
Z.1.G.4.	Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing										
Z.1.G.5.	Inne programy					1	5	1	5	120	472
Z.1.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	10	11	x	4	1	1	11	16	497	513
Z.1.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	1	1		4	1	1	2	6	137	169
Z.1.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego										
Z.1.H.3.	Systemy żywności	9	9					9	9	360	322
Z.1.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	x	1						1	x	22

Symbol	Tematyka	Szkozenie		Szkozenie wyjazdowe		Konferencja		Ogólna liczba form			Łączna liczba uczestników	
		c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	
a	b	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	
Z.1.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	3	3					3	3	113	66	
Z.1.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	3	3					3	3	113	66	
Z.1.I.2.	Wylizanie dochołów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej											
Z.1.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie											
Z.1.I.4.	Informacja rynkowa											
Z.1.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	14	16	3	0	2	2	19	18	477	471	
Z.1.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych			3	0			3	0	45	0	
Z.1.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia	14	16					2	2	432	471	
Z.1.K.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska /7/	201	208	14	13	5	4	220	225	3570	4072	
Z.1.K.1.	Zasady integrowanej produkcji	4	2			1	1	5	3	210	123	
Z.1.K.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	133	136	13	11	2	1	148	148	2012	2268	
Z.1.K.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	31	31			1	1	32	32	581	671	
Z.1.K.4.	Energetyka prosumencka	7	7					7	7	146	170	
Z.1.K.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	19	19	1	2	1	1	21	22	513	487	

Symbol	Tematyka	Szkolenie		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja		Ogólna liczba form		Łączna liczba uczestników	
		c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
a	b	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.1.K.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami										
Z.1.K.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	7	7					7	7	108	80
Z.1.K.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	x	6					x	6	x	273
Z.1.L.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędzenia gospodarstwa rolnego /8/	3	3					3	3	60	31
Z.1.L.1.	Dziedzictwo kultury materialnej wsi										
Z.1.L.2.	Zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi										
Z.1.L.3.	Twórczość ludowa										
Z.1.L.4.	Tradycyjne zawody i rękodzieło										
Z.1.L.5.	Tradycje kulinarne	3	3					3	3	60	31
Z.1.M.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku /9/	8	9	2	1	1	2	11	12	265	255
Z.1.M.1.	Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej, tworzenie sieci współpracy	7	7	1	0			8	7	110	85
Z.1.M.2.	Zagrody edukacyjne	1	2				1	1	3	40	62
Z.1.M.3.	Gospodarstwa opiekuńcze						1	1	1	90	84
Z.1.M.4.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku			1	1			1	1	25	24

Symbol	Tematyka	Szkozenie		Szkozenie wyjazdowe		Konferencja		Ogólna liczba form		Łączna liczba uczestników	
		c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
Z.1.N.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnościrodowskowskich oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych /10/	27	28				1	28	29	698	622
Z.1.N.1.	Prowadzenie produkcji rolniczej na obszarach szczególnie narażonych (OSN)	2	2					2	2	48	45
Z.1.N.2.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna						x		1		31
Z.1.N.3.	Program rolnościrodowskowsky i Działanie rolnościrodowskowsko-klimatyczne	24	25				1	25	25	607	525
Z.1.N.4.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	1	1					1	1	43	21
RAZEM		627	648	116	128	25	38	768	814	17 178	18 124

Zadanie 2.

Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

Działalność informacyjna WMODR w 2017 roku polegała na generowaniu, gromadzeniu, przechowywaniu, przekazywaniu, przetwarzaniu, udostępnianiu oraz wykorzystywaniu informacji mających związek z poprawą dochodów rolniczych, podniesieniem konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych oraz ze zrównoważonym rozwojem obszarów wiejskich. Na 25 planowanych broszur, wykonano – 36, natomiast na 27 planowanych ulotek, wykonano 24 z różnej tematyki, większa ilość form wynikała z potrzeb opisania najświeższych informacji np. dotyczących zmian prawnych, które spełniłyby oczekiwania i potrzeby rolników, większa ilość broszur spowodowała mniejsze wykonanie ulotek. W roku 2017 opracowano i opublikowano 60 tytułów broszur (36) i ulotek (24) o łącznym nakładzie 26 805 egzemplarzy z zakresu:

- stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze
zaplanowano: 3 broszury, 6 ulotek
wykonano: 5 broszur, 6 ulotek
- rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych
zaplanowano: 4 broszury, 2 ulotki
wykonano: 10 broszur, 2 ulotki
- rachunkowość w gospodarstwach rolnych
zaplanowano: 0
wykonano: 1 ulotkę
- rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
zaplanowano: 1 broszura
wykonano: 1 broszurę, 1 ulotkę
- unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego
zaplanowano: 1 broszura
wykonano: 1 broszurę
- ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych
zaplanowano: 5 broszur, 14 ulotek
wykonano: 7 broszur, 9 ulotek
- zarządzanie gospodarstwem rolnym
zaplanowano: 2 broszury
wykonano: 2 broszury
- promocja produktów regionalnych i lokalnych
zaplanowano: 2 ulotki
wykonano: 2 ulotki
- upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska
zaplanowano: 5 broszur
wykonano: 4 broszury

- działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędzenia gospodarstwa rolnego
zaplanowano: 1 broszura
wykonano: 1 broszurę
- upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku
zaplanowano: 1 broszura, 3 ulotki
wykonano: 3 broszury, 3 ulotki
- realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych
zaplanowano: 2 broszury
wykonano: 2 broszury

Tytuły i nakład broszur i ulotek: (*Szczegółowy opis wydawnictw zawiera Tab. 31*)

Widoczny jest również wzrost w pozycjach artykuły w miesięczniku odr i w wydawnictwach zewnętrznych. Pracownicy WMODR stale poszerzają swoją wiedzę uczestnicząc w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach. Zdobytą wiedzę opisują tak, aby rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich mogli na bieżąco mieć dostęp do najświeższych informacji. Ukazało się 12 numerów miesięcznika WMODR pn. „*Bieżące Informacje*” do którego przygotowano 338 artykułów autorstwa pracowników WMODR na 307 zaplanowanych (miesięcznik o łącznym rocznym nakładzie 38 500 sztuk). Artykuły specjalistów WMODR zamieszczane były również w wydawnictwach zewnętrznych np.: „*Rolnicze ABC*”. Na 15 zaplanowanych, w 2017 roku ukazało się 29 artykułów, poświęconych tematyce m.in.: ASF, ptasiej grypie, a także aspektom technologicznym.

Działalność informacyjna to także zamieszczanie informacji na stronie internetowej WMODR. Były to przede wszystkim najświeższe i zwięzłe informacje nt. rolnictwa – wykonano łącznie 240 sztuk. Dotyczyły one głównie oferty doradczej WMODR, tzn.: szkoleń, konferencji, seminariów, konkursów, wystaw, a także informacji branżowych. W związku z widocznym wzrostem realizacji materiałów informacyjnych na stronę www. (z zaplanowanych 129, wykonano 240), zmniejszyła się liczba udzielanych informacji – z 10 887 zaplanowanych, pracownicy WMODR udzielili 8 074. Różnica ta była związana z tym, że rolnik, samodzielnie poprzez stronę internetową, mógł na bieżąco dowiedzieć się o planowanych przedsięwzięciach prowadzonych przez WMODR tj.: szkoleniach, konferencjach, informacjach prawnych.

Widoczny jest wzrost w pozycji stoiska informacyjno-promocyjne. Wyższa liczba zrealizowanych form spowodowana była realizacją większej ilości wystaw podczas lokalnych świąt i festiwali. WMODR na zorganizowanych przez siebie i obsługiwanych przez siebie stoiskach informacyjnych, prezentował ofertę doradczą. Stoisk takich przygotowano 123 na 117 zaplanowanych w rocznym Programie Działalności.

- *podczas dożynek gminnych* – zaplanowano: 72 wykonano: 53
- *podczas dożynek powiatowych* – zaplanowano: 11 wykonano: 12
- *podczas imprez określonych w „Kalendarzu imprez regionalnych” Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz innych lokalnych świąt i festiwali*
zaplanowano: 30 wykonano: 52
- *stoiska informacyjno-promocyjne o charakterze wojewódzkim*
zaplanowano: 4 wykonano: 6
- *podczas Mazurskiego AgroShow Ostróda 2017*
zaplanowano: 2 wykonano: 2

- podczas Warmińsko-Mazurskich dożynek Wojewódzkich w Olsztynku
zaplanowano: 1 wykonano: 1
- podczas dożynek Diecezji Ełckiej
zaplanowano: 1 wykonano: 1
- podczas Targów „Zielona Arena” Ostróda
zaplanowano: 0 wykonano: 1
- podczas Targów „Hubertus Arena”
zaplanowano: 0 wykonano: 1

Mniejsza liczba zrealizowanych stoisk informacyjno-promocyjnych podczas dożynek gminnych wynikała ze wzrostu stoisk podczas imprez określonych w „Kalendarzu imprez regionalnych”, oraz innych lokalnych świąt i festiwali.

WMODR zorganizował w dniu 08.04.2017 r. Kiermasz pn.: „Wielkanocna Baba”, gdzie swoje wyroby zaprezentowały Koła Gospodyń Wiejskich.

Dodatkowo, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rolników, WMODR zrealizował 15 audycji tv. Przygotowane audycje miały na celu zaprezentowanie szerokich perspektyw rozwoju wsi i obszarów wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego. Poruszana w nich tematyka obejmowała, m.in.: zagadnienia z zakresu technologii produkcji roślinnej i zwierzęcej, innowacji w rolnictwie oraz ochrony środowiska, promocji wsi i produktu rolno-spożywczego. Audycje służyły przedstawieniu dobrych praktyk i doświadczeń mając wymiar edukacyjno-informacyjny.

Na mocy porozumienia z TV Kopernik zostało nagranych 10 audycji tv (multimedialnych) dotyczących następujących tematów:

- *Ważne cięcia*
- *Pieniądze dla rolnika*
- *Pszczoty w zagrożeniu*
- *Rolnicza olimpiada*
- *Innowacyjny przedsiębiorca*
- *Jesienne Targi Rolnicze*
- *Badanie sprawności technicznej opryskiwaczy polowych*
- *Warmińsko-Mazurskie Forum Innowacji*
- *Liderki społeczności wiejskiej*
- *Odnawialne źródła energii*

Na mocy podpisanej umowy z TVP 3 Olsztyn zostało nagrane 3 audycje tv o następującej tematyce:

- *Rolniczy raport – Hodowla bydła rasy Polska Czerwona w typie mięsnym*
- *Rolniczy raport – zagrody edukacyjne*
- *Rolniczy raport – Innowacyjny rolnik*

Dodatkowo w partnerstwie z Telewizją Polską S.A. Oddział w Bydgoszczy i Kujawsko-Pomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Minikowie powstała audycja *Z pola do stołu – Rolniczy Handel Detaliczny*, a także z inicjatywy CDR w Brwinowie powstała audycja *To się opłaca – Kozia Farma Żłotna, Gospodarstwo „Kamez” w Wawrochach*, w której pokazane były gospodarstwa ekologiczne, które zajęły I i III miejsce w konkursie *Najlepsze gospodarstwo ekologiczne w 2016 r.*

Tab. 3. Działalność informacyjna wg form

L.p.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
1.	informacja		10 887		8 074
2.	wydawnictwa	liczba form	nakład	liczba form	nakład
2.1.	broszura	25	9 600	36	12 805
2.2.	ulotka	27	4 500	24	14 000
2.3.	materiały informacyjne na stronę www. ośrodka	129		240	
2.4.	artykuł w miesięczniku odr	307		338	
3.	pozostałe	liczba form		liczba form	
3.2.	audycja tv (w tym wywiad tv)	x		15	
3.3.	artykuł w innym wydawnictwie (w tym wywiad prasowy)	15		29	
3.4.	stoisko informacyjne / promocyjne	117		123	
3.5.	inne: Kiermasz	x		1	

Tab. 4. Działalność informacyjna wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*)	Informacja		Wydawnictwa												Stoisko info.-promocyjne		Pozostałe/* audycje tv				
		c	d	Broszura			Ulotka			Info na www.			Art. w miesięczniku odr			Inne* art. w innym wydawnictwie			o	p	r	s
				e	f	g	h	i	j	k	l	m	n									
a	b	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	
Z.2.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	1 806	1 124	3	5	6	6	17	29	3	10	10	6					x			4	
Z.2.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	1 020	767	3	5	5	5	6	18	x	4	6	6								x	4
Z.2.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	721	311			1	1	6	10	1	5	4	0									
Z.2.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	65	46					5	1	2	1											
Z.2.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	1 857	1 492	4	10	2	2	14	30	136	142	2	11								x	3
Z.2.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	955	507	1	2			6	6	70	79	x	1								x	1
Z.2.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	538	336	1	6	2	2	6	4	62	53	1	6								x	1
Z.2.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności (w tym dobrostanu zwierząt)	142	141																			
Z.2.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	72	86	1	1			0	6	x	6	x	1								x	1
Z.2.B.5.	BHP	59	42							x	1											
Z.2.B.6.	Biosekuracja w gospodarstwie rolnym	91	380	1	1			2	14	4	3	1	3									

Symbol tematu	Tematyka*)	Informacja		Wydawnictwa												Stoisko info.-promocyjne	Pozostałe/* audycje tv
		c	d	Brozsura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku odr		Inne* art. w innym wydawnictwie		o	p		
a	b	P	W	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	r	s
Z.2.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	357	378			x	1	1	0	5	1						
Z.2.C.1.	Rachunkowość rolna	124	128			x	1	1	0	5	1						
Z.2.C.2.	Rachunkowość podatkowa	77	94														
Z.2.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	156	156														
Z.2.D.	Rolnictwo ekologiczne	682	465					4	8	12	13					x	1
Z.2.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	282	201					1	7	12	13					x	1
Z.2.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	75	57					1	1								
Z.2.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW 2007-2013, 2014-2020	325	207					2	0								
Z.2.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	394	361	1	1	x	1	16	23	5	15			117	123	x	2
Z.2.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	204	159					8	13	5	5						
Z.2.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	32	31	1	1	x	1	6	5	x	1					x	1
Z.2.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	99	45					2	0	x	1						
Z.2.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	46	108					x	5	x	8			117	123	x	1
Z.2.E.5.	Program LEADER	13	18														
Z.2.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	218	113	1	1			3	2	18	17						
Z.2.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna i racjonalne żywienie	69	34	1	1			1	0	18	2						

Symbol tematu	Tematyka*)	Wydawnictwa												Pozostałe/* audycje tv					
		Informacja		Broszura			Ulotka			Info na www.		Art. w miesięczniku odr			Inne* art. w innym wydawnictwie		Stoisko info.-promocyjne		
		c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n		o	p	r	s	
a	b	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W		
Z.2.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	89	32									1	1	x	13				
Z.2.F.3.	Świadomość konsumencka i ekologiczna	60	47									1	1	x	2				
Z.2.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	3 293	2 362	5	7	14	9	27	45	30	32	3	4					x	1
Z.2.G.1.	Płatności bezpośrednie	1 693	1 149					4	4	2	2	1	0						
Z.2.G.2.	PROW	1 150	889	3	4	14	8	20	35	28	30	2	2					x	1
Z.2.G.3.	Programy Regionalne	65	38	1	1			2	0										
Z.2.G.4.	Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing	52	43					1	3										
Z.2.G.5.	Inne programy	333	243	1	2	x	1	x	3			x	2						
Z.2.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	140	101					3	4	3	2	2							
Z.2.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	51	49					1	2	1	1								

Symbol tematu	Tematyka*)	Informacja		Wydawnictwa												Stoisko info.-promocyjne	Pozostałe/* audycje tv			
		c	d	e	f	Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku odr		Inne* art. w innym wydawnictwie		o	p			r	s	
a	b	P	W	P	W	g	h	i	j	k	l	m	n	P	W	P	W			
Z.2.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego	10	4					1	0	1	0									
Z.2.H.3.	Systemy żywności	30	15					1	2	1	1	2	0							
Z.2.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	49	33																	
Z.2.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	423	346	2	2			8	17	11	19	x	5							
Z.2.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	102	85	1	1					11	15									
Z.2.I.2.	Wyliczenie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	60	41	1	1			8	17	x	1	x	5							
Z.2.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie	19	28							x	1									
Z.2.I.4.	Informacja rynkowa	242	192							x	2									
Z.2.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	161	139			2	2	6	26	5	8							x	2	
Z.2.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	75	46			1	1	3	16	5	7									1**
Z.2.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia	86	93			1	1	3	10	x	1							x	1	

Symbol tematu	Tematyka*)	Informacja		Wydawnictwa										Stoisko info.-promocyjne		Pozostałe/* audycje tv		
		c	d	e	f	Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku odr		Inne* art. w innym wydawnictwie		o	p	r	s	
a	b	P	W	P	W	g	h	i	j	k	l	m	n	P	W	P	W	
Z.2.K.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska /7/	747	779	5	4			9	21	22	12	x	2					2
Z.2.K.1.	Zasady integrowanej produkcji	73	56	1	1			2	1									
Z.2.K.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	345	306	3	2			3	12	4	5							
Z.2.K.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	72	167					2	0	10	0							1
Z.2.K.4.	Energetyka prosumencka	47	11							x	1							
Z.2.K.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	82	143	1	1			1	0	8	2	x	2					1
Z.2.K.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	13	4								1							
Z.2.K.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	66	67					1										
Z.2.K.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	49	25					x	8	x	3							
Z.2.L.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędzenia gospodarstwa rolnego /8/	160	50	1	1			15	15	36	46							
Z.2.L.1.	Dziedzictwo kultury materialnej wsi	28	10					11	6	11	42							

Symbol tematu	Tematyka*)	Wydawnictwa												Stoisko info.-promocyjne	Pozostałe/* audycje tv		
		Informacja		Broszura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku odr		Inne* art. w innym wydawnictwie					
		c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n			o	p
a	b	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.2.L.2.	Zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	48	12					2	6	5	0						
Z.2.L.3.	Twórczość ludowa	16	6					1	1	4	0						
Z.2.L.4.	Tradycyjne zawody i rękodzieło	21	8							5	0						
Z.2.L.5.	Tradycje kulinarne	47	14	1	1			1	2	11	4						
Z.2.M.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku /9/	205	80	1	3	3	3	2	18	18	19	x				x	1
Z.2.M.1.	Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej, tworzenie sieci współpracy	85	38	1	1			2	11	18	13						
Z.2.M.2.	Zagrody edukacyjne	50	11	x	1			x	3	x	2					x	1
Z.2.M.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	14	9	x	1	1	1	x	2	x	2	x	1				
Z.2.M.4.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku	56	22			2	2	x	2	x	2						
Z.2.N.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych /10/	444	284	2	2			4	2	4	2						
Z.2.N.1.	Prowadzenie produkcji rolniczej na obszarach szczególnie narażonych (OSN)	15	7														

Symbol tematu	Tematyka*)	Informacja		Wydawnictwa										Stoisko info.-promocyjne	Pozostałe/* audycje tv					
		c	d	Broszura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku odr		Inne* art. w innym wydawnictwie				o	p	r	s	
a	b	P	W	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	P	W	P	W	P	W	
Z.2.N.2.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	43	17	1	1															
Z.2.N.3.	Program rolno-środowiskowy i Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	368	241	1	1			x	2											
Z.2.N.4.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	18	19					4	0	4	2									

/** w belce J1 w pozycji pozostałe, dodatkowo został wpisany Kiermasz „Wielkanocna Baba”

Zadanie 3.

Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

WMODR udzielił 283 porady i 503 informacje z zakresu nabycia kwalifikacji rolniczych oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie kwalifikacji rolniczych posiadanych przez osoby wykonujące działalność rolniczą (Dz.U. z 2012 r., poz. 109). Doradztwo było skupione przede wszystkim na informowaniu o możliwościach uzupełnienia brakującego wykształcenia.

Tab. 5. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi według form

L.p.	Forma	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	informacja	170	165
2.	porada indywidualna	401	216

Różnica 5 informacji i 185 porad indywidualnych w stosunku do założonego planu spowodowana jest wzrostem świadomości rolników i mieszkańców obszarów wiejskich nt. podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Tab. 6. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka*)	Informacja		Porada indywidualna		Pozostałe**)		Łączna liczba odbiorców	
		c	d	e	f	g	h	i	j
a	b								
		P	W	P	W	P	W	P	W
Z.3.1.	reorientacja zawodowa	12	3	40	40			52	43
Z.3.2.	podnoszenie kwalifikacji zawodowych	127	157	215	159			342	316
Z.3.3.	współpraca ze szkołami rolniczymi	31	5	146	17			177	22

Zadanie 4.

Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW), jest dokumentem strategicznym mającym na celu poprawę konkurencyjności rolnictwa i obszarów wiejskich, przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska i klimatu. Cele PROW realizowane są poprzez różne działania, w ramach których mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy, przedsiębiorcy lub samorządy mogą ubiegać się o wsparcie na realizację konkretnych przedsięwzięć poprawiających efektywność rolnictwa, wpływających na rozwój przedsiębiorczości, czy poprawę infrastruktury na obszarach wiejskich.

W 2017 roku WMODR z zaplanowanych 12 851, udzielił 15 294 porad indywidualnych w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych. Wraz z wejściem w życie aplikacji e-Wniosek dużym zainteresowaniem cieszyły się tematy związane z płatnościami bezpośrednimi – 9 406 porad indywidualnych. W związku z pojawianiem się naborów na poszczególne działania PROW na lata 2014-2020 rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich chętniej korzystali z merytorycznego wsparcia pracowników WMODR. Duży nacisk kładziony był na działania tj.: „Restrukturyzacja małych gospodarstw”, „Premie dla młodych rolników”, a także na „Modernizacja gospodarstw rolnych”. Porad z tej tematyki udzielono – 4 447. Duże zainteresowanie wzbudzała również tematyka związana z perspektywą Wspólnej Polityki Rolnej, kierunkami i tendencjami zmian w rolnictwie i na obszarach wiejskich – 948 porad.

Tab. 7. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form

L.p.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
1.	porada indywidualna		12 851		15 294

Tab. 8. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka*)	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe			Liczba odbiorców	
		c	d	Liczba form	Liczba uczestników	i	j	
a	b			e	f	g	h	
		P	W	P	W	P	W	W
Z.4.I.	działalność doradcza	12 851	15 294					12 851
Z.4.I.1.	płatności bezpośrednie	7 162	9 406					7 162
Z.4.I.2.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	4 168	4 447					4 168
Z.4.I.3.	programy regionalne	101	113					101
Z.4.I.4.	kredyty preferencyjne, kredyty komercyjne, leasing	297	380					297
Z.4.I.5.	pozostałe: Wspólna Polityka Rolna	1 123	948					1 123
								15 294
								9 406
								4 447
								113
								380
								948

Zadanie 5.

Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie

W roku 2017 doradcy terenowi WMODR sporządzali Ankiety Gospodarstwa Rolnego. Ankiety te były przygotowane kwartalnie na zlecenie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie (SGH). Ankiety dotyczyły przede wszystkim przedstawienia sytuacji finansowej gospodarstwa, bieżących zakupów, inwestycji, kredytów zaciągniętych przez gospodarstwo oraz oceny perspektyw gospodarstwa. Na podstawie zebranych danych Instytut Rozwoju Gospodarczego SGH publikował co kwartał czasopismo „Koniunktura w rolnictwie”. W roku 2017 wybrani doradcy terenowi WMODR zbierali informacje na temat cen płodów rolnych na lokalnych targowiskach. Prowadzone były monitoringi tygodniowe i miesięczne. Na podstawie tygodniowych zestawień cen targowiskowych produktów rolnych sporządzane były raporty, które były przekazywane do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a także TVP. Poza tym, dla CDR w Brwinowie, sporządzane były zestawienia cen nawozów mineralnych. Na tej podstawie opracowanych zostało 11 wkładek pn. „Agrorynek” do miesięcznika WMODR „Bieżące Informacje”.

W 2017 roku prowadzone były przez doradców terenowych monitoringi miesięczne - 628, z czego: monitoring cen nawozów mineralnych - 158, cen środków produkcji - 118, cen płodów rolnych - 161, cen pasz - 115, a także monitoringi cen usług rolniczych - 76. Monitoringu tygodniowych sporządzono 1 373. Największą grupę stanowiły monitoringi przebiegu prac w rolnictwie dotyczących pojawów agrofagów - 691, monitoringów dotyczących przebiegu prac w rolnictwie (tzw. meldunków żniwnych) wykonano 349, zaś monitoringów cen płodów rolnych (tzw. notowań cenowych) - wykonano 333.

W 2017 roku na 526 planowanych porad indywidualnych pracownicy WMODR udzielili 578 porad dotyczących zasad integrowanej ochrony roślin (monitoring agrofagów), z czego: 242 dotyczyły pszenicy ozimej, 241 - rzepaku ozimego, 95 - kukurydzy. Niekorzystne warunki pogodowe sprawiły, że zwiększyła się ilość odnotowanych agrofagów, w związku z tym zwiększona liczba przeprowadzonych monitoringów, z 1 509 planowanych na 2 001 wykonanych. Wykonano 13 analiz cen płodów rolnych na 16 zaplanowanych.

Tab. 9. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form

L.p.	Forma	Liczba form	
		Plan	Wykonanie
A	b	c	d
1.	monitoring	1 509	2 001
2.	analiza	16	13
3.	porada indywidualna	526	578

Tab. 10. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Formy i zakres tematyczny	Liczba form	
		P	W
a	b	c	d
Z.5.I.	monitoring	1 509	2 001
Z.5.I.1.	monitoring cen nawozów mineralnych	147	158
Z.5.I.2.	monitoring cen środków produkcji	101	118
Z.5.I.3.	monitoring cen płodów rolnych	323	494
Z.5.I.4.	monitoring przebiegu prac w rolnictwie (agrofagi)	770	1 040
Z.5.I.5.	Inne: monitoring cen pasz, monitoring cen usług rolniczych	168	191
Z.5.II.	analiza	16	13

Z.5.II.3.	analiza cen pól rolnych	16	13
Z.5.III.	porada	526	578

Zadanie 6.

Możliwość prowadzenia doświadczeń odmianowych w ramach porejestrowego doświadczeń odmianowych

WMODR nie prowadzi porejestrowego doświadczeń odmianowych.

Tab. 11. Prowadzenie doświadczeń odmianowych w ramach porejestrowego doświadczeń odmianowych – ogółem

Forma	Plan		Wykonanie	
	Ogólna liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń	Ogólna liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>
Doświadczenie w ramach PDO	-	-	-	-

Tab. 12. Prowadzenie doświadczeń odmianowych w ramach porejestrowego doświadczeń odmianowych wg rodzajów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Wyszczególnienie	Liczba doświadczeń		Ogólna liczba powtórzeń	
		P	W	P	W
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
Z.6.	doświadczenia wg metod określonych regulaminem COBORU	-	-	-	-
Z.6.1.	jęczmień jary				
Z.6.2.	jęczmień ozimy				
Z.6.3.	pszenica jara				
Z.6.4.	pszenica ozima				
Z.6.5.	pszenżyto jare				
Z.6.6.	pszenżyto ozime				
Z.6.7.	owies				
Z.6.8.	żyto ozime				
Z.6.9.	ziemniaki				
Z.6.10.	rzepak				
Z.6.11.	kukurydza				
Z.6.12.	buraki pastewne				
Z.6.13.	groch				
Z.6.14.	pozostałe				

Zadanie 7.

Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska

Działania w tym zakresie prowadzone były poprzez porady indywidualne, pokazy, demonstracje, konkursy, olimpiady.

Praca doradcza w roku 2017 skupiona była w głównej mierze na udzielaniu porad indywidualnych. Na planowanych 25 291 porad indywidualnych WMODR udzielił 31 447 z czego: 12 211 z zakresu rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych, 11 057 z zakresu stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego, 4 107 z zakresu rolnictwa ekologicznego, 3 599 z zakresu upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska, 473 z zakresu modernizacji gospodarstw rolnych, poprawy jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienia pozycji rolników na rynku.

Pokazy:

Kalibracja opryskiwacza polowego – zaplanowano: 61, wykonano: 62 pokazy, liczba uczestników: 991 osób

Celem pokazów było wskazanie właściwego sposobu dokonania kalibracji opryskiwacza polowego. Sezonowa kalibracja opryskiwaczy jest jednym z podstawowych elementów integrowanej ochrony roślin. Oprócz sprawnego opryskiwacza ważnym czynnikiem decydującym o prawidłowym wykonaniu zabiegów ochrony roślin jest odpowiednia regulacja. Polega ona na umiejętnym doborze rozpylaczy, ciśnienia roboczego cieczy oraz prędkości jazdy. Okresową kalibrację należy przeprowadzać co 3 lata podczas atestacji opryskiwacza, którą wykonuje uprawniony diagnosta. Do tego celu wykorzystuje on specjalistyczny sprzęt diagnostyczny. Natomiast sezonową kalibrację powinien przeprowadzić sam rolnik. Zabieg ten należy wykonać przed każdym sezonem wegetacyjnym po: trwającym dłużej niż 4 miesiące postoju opryskiwacza, każdej zmianie rozpylaczy, zmianie ciśnienia, zmianie rodzaju ciągnika. Dzięki niej uzyskuje się wymaganą wielkość kropel i odpowiednią dawkę cieczy na 1 ha.

Większa liczba pokazów była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Cięcie i formowanie drzew owocowych – zaplanowano: 7, wykonano: 7 pokazów, liczba uczestników: 128 osób

Celem pokazów było przekazanie na praktycznych przykładach zasad cięcia i formowania drzew owocowych. Cięcie drzew jest jednym z kluczowych elementów racjonalnej pielęgnacji roślin sadowniczych. Można je rozpatrywać w kilku aspektach. Zaraz po posadzeniu ma na celu ułatwienie przyjęcia się drzewek, które przy zmienianiu podłoża, utraciły znaczną część systemu korzeniowego. Warto wiedzieć, że już samo przycięcie pędów przywraca równowagę między systemem korzeniowym a częścią nadziemną. W pierwszych latach upraw, jedynie poprzez delikatne przycinanie pędów bocznych, zaleca się stosowanie cięcia formującego kształt drzewka. W późniejszym okresie cięcie jest konieczne, jako czynnik regulujący wzrost drzew i owocowanie.

Pielęgnacja krzewów ozdobnych, bylin i roślin balkonowych – zaplanowano: 3, wykonano: 3 pokazy, liczba uczestników: 46 osób

Celem pokazów było przedstawienie jak najlepszych rozwiązań w pielęgnacji krzewów ozdobnych, bylin i roślin balkonowych poprzez dobór odpowiednich narzędzi do ich pielęgnacji. Krzewy ozdobne są alternatywą dla osób, które mają niewiele czasu na zajmowanie się ogrodem. Są znacznie łatwiejsze w utrzymaniu i pielęgnacji od drzewek owocowych.

Prawidłowe sporządzanie sianokiszzonek i kiszzonek – zaplanowano: 41, wykonano: 41 pokazów, liczba uczestników: 635 osób

Celem pokazów było propagowanie aktualnych technologii konserwacji masy zielonej użytków trawiastych z zastosowaniem nowych rodzajów sprzętu, środków konserwujących i sposobów składowania sianokiszzonek. Pasze objętościowe wysokiej jakości stanowią kluczową rolę w procesie żywienia krów. Podstawą nowoczesnego żywienia jest kiszzonka z kukurydzy oraz sianokiszzonka z traw z domieszką roślin motylkowych. Dobra jakościowo i smaczna pasza objętościowa powoduje wyraźny wzrost wydajności mlecznej. Nie bez znaczenia jest tutaj fakt, że dobrze zabezpieczona i zakonserwowana kiszzonka jest bardziej odporna na porażenie pleśnią, a krowy są mniej narażone na działanie wszechobecnych w paszach pikrotoksyn.

Renowacja trwałych użytków zielonych – zaplanowano: 23, wykonano: 22 pokazy, liczba uczestników: 324 osoby

Celem pokazów było upowszechnianie nowych metod renowacji trwałych użytków zielonych gwarantujących uzyskanie jak najlepszych plonów zielonej masy. Łąki to jedna z trudniejszych części produkcji rolniczej. Nieprawidłowo pielęgnowane wpłyną niekorzystnie na opłacalność produkcji. Sukces w gospodarowaniu wiąże się z realnym podejściem do stanu produktów zielonych. Odpowiednia pielęgnacja i gospodarowanie łąkami, przekłada się na wydajność produkcji mleka.

Mniejsza liczba pokazów była spowodowana niekorzystnymi warunkami pogodowymi, przez co nie można było przeprowadzić założonej w rocznym Programie Działalności ilości pokazów.

Pozyskiwanie miodów odmianowych zgodnie z zasadą dobrych praktyk higienicznych – zaplanowano: 4, wykonano: 4 pokazy, liczba uczestników: 61 osób

Celem pokazów było wskazanie sposobu wydobywania miodu, tak aby było to bezpieczne, zarówno dla pszczół, jak i dla pszczelarza. Pszczelarz jest nie tylko właścicielem pasieki. Z punktu widzenia obowiązujących przepisów weterynaryjnych jest on także producentem żywności. Jeżeli planuje wprowadzać pozyskane w pasiece produkty do obrotu, musi posiadać wpis do rejestru podmiotów prowadzących produkcję i sprzedaż bezpośrednią produktów pochodzenia zwierzęcego. Dlatego też tak ważne jest zachowanie odpowiednich zasad higieny podczas pozyskiwania miodu. Najważniejszą czynnością w obsłudze pszczół jest zachowanie dobrych praktyk higienicznych, gwarantujących zdrowie pszczół oraz wysoką jakość uzyskanych produktów, tj. miodu, pszczelego pyłku kwiatowego i propolisu.

Zwalczanie much i gryzoni w budynkach inwentarskich metodami integrowanymi – zaplanowano: 12, wykonano: 13 pokazów, liczba uczestników: 195 osób

Celem pokazów było przedstawienie dostępnych metod biologicznych i chemicznych zwalczania much i gryzoni w budynkach inwentarskich. Muchy występują w budynkach i zabudowaniach inwentarskich cały rok. Najbardziej utrudniają pracę latem, gdy wzrasta

temperatura. Stanowią one poważny problem w hodowli zwierząt, atakując je powodują, że wzrasta stres, który przekłada się na wydajność i zachorowalność zwierząt.

Większa liczba pokazów była spowodowana potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Wykorzystanie w gospodarstwie mikroinstalacji OZE (biogazownie, fotowoltaika, kolektory słoneczne, przydomowe elektrownie wiatrowe, pompy ciepła) jako element wspomagający zrównoważony rozwój rolnictwa – zaplanowano: 9, wykonano: 8 pokazów, liczba uczestników: 133 osoby

Celem pokazów było przybliżenie tematyki rozwijającej się energetyki prosumenckiej, w której odbiorca jest nie tylko użytkownikiem energii, ale także aktywnym uczestnikiem w jej produkcji przy wykorzystaniu małych i mikroźródeł OZE.

Mniejsza liczba wykonanych pokazów była spowodowana niewystarczającą ilością osób zainteresowanych w/w tematyką pokazu.

Demonstracje:

Na 103 zaplanowane demonstracje zrealizowano 101.

- *Wpływ stosowania metod integrowanej ochrony roślin ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian z listy zalecanej do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim, na plonowanie pszenicy ozimej – zaplanowano: 18, wykonano: 18*
- *Wpływ stosowania metod integrowanej ochrony roślin ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian z listy zalecanej do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim, na plonowanie pszenżyta ozimego – zaplanowano: 8, wykonano: 8*
- *Wpływ stosowania metod integrowanej ochrony roślin ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian z listy zalecanej do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim, na plonowanie żyta ozimego – zaplanowano: 9, wykonano: 9*
- *Wpływ stosowania metod integrowanej ochrony roślin ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian z listy zalecanej do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim, na plonowanie pszenicy jarej – zaplanowano: 11, wykonano: 11*
- *Wpływ stosowania metod integrowanej ochrony roślin ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian z listy zalecanej do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim, na plonowanie jęczmienia jarego – zaplanowano: 7, wykonano: 7*
- *Wpływ warunków glebowych oraz nawożenia i ochrony roślin na plonowanie kukurydzy na kiszonkę w województwie warmińsko-mazurskim – zaplanowano: 13, wykonano: 12*
W/w demonstracja została założona, z przyczyn zmian kadrowych nie została wykonana.
- *Wpływ stosowania metod integrowanej ochrony roślin ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian z listy zalecanej do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim, na plonowanie rzepaku ozimego – zaplanowano: 11, wykonano: 11*
- *Wpływ stosowania metod integrowanej ochrony roślin ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian z listy zalecanej do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim, na plonowanie ziemniaka jadalnego – zaplanowano: 7 wykonano: 7*

Celem ww. demonstracji było upowszechnianie zasad integrowanej ochrony roślin poprzez dobór odmian zalecanych do uprawy na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Prócz doboru odmian w realizowanych demonstracjach prowadzony był monitoring występowania agrofagów. Dzięki temu można było ustalić konieczności wykonania zabiegu środkami ochrony roślin. Dane z monitoringu były upowszechniane na stronie internetowej Platforma Sygnalizacji Agrofagów.

Demonstracja *Zastosowanie herbicydu doglebowego NERO 424EC w uprawie roślin kapustowatych* – zaplanowano: 2, wykonano: 2

Przedmiotem demonstracji było zastosowanie herbicydu doglebowego NERO 424 EC bezpośrednio po siewie rośliny uprawnej i obserwacja jego działania w warunkach klimatycznych województwa warmińsko-mazurskiego. W warunkach coraz częstszego występowania odporności chwastów na herbicydy konieczna jest rotacja stosowanych środków ochrony roślin (inna substancja czynna i sposób działania). Środek NERO 424 EC jest zarejestrowany do zwalczania, zarówno chwastów dwuliściennych, jak i jednoliściennych, w tym wykazującej odporność na niektóre substancje czynne miotły zbożowej.

Demonstracja *Renowacja trwałych użytków zielonych jako element poprawy ich wydajności* – zaplanowano: 11, wykonano: 11

Celem demonstracji było upowszechnianie nowych metod renowacji trwałych użytków zielonych tak, aby uzyskać wzrost wydajności i jakości plonu zielonej masy. Zakładanymi celami demonstracji były: poprawa składu botanicznego runi, ograniczenie występowania uciążliwych chwastów, wyrównanie powierzchni TUZ, zwiększenie plonowania.

Demonstracja *Dobre praktyki pszczelarskie; biotechniczne metody zwalczania warrozy pszczoł* – zaplanowano: 5, wykonano: 5

Celem demonstracji było zwrócenie uwagi w jakiś sposób każdy pszczelarz powinien dbać o swoją pasiekę tak, aby przełożyło się to na poprawę jakości miodów odmianowych, a co za tym idzie, na sukces i wymierne korzyści ekonomiczno-finansowe.

Demonstracja *Tradycyjna gospodarka stawowa i jej wpływ na jakość surowca* – zaplanowano: 1, wykonano: 0

Przyczyną niewykonania zadania był fakt, iż specjalista z tematyki rybactwa pozostawał na długoterminowym zwolnieniu lekarskim, w terminie możliwym do założenia i przeprowadzenia w/w zadania.

Konkursy:

Konkursy organizowane były samodzielnie przez WMODR, bądź przygotowane były zgłoszenia uczestników do konkursów o charakterze ogólnokrajowym. Konkursy miały na celu promowanie osiągnięć ich uczestników, w tym: produkcyjnych, hodowlanych lub w zakresie zarządzania gospodarstwem.

- *Konkurs wiedzy „W UE tylko bezpieczne żniwa”* – zaplanowano: 1, wykonano: 1
liczba uczestników: 19 osób.

Prace żniwne są przyczyną występowania największej liczby wypadków przy pracy. Celem konkursu było upowszechnianie wiedzy nt. zasad prawidłowego użytkowania sprzętu polowego, a także przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

- *Konkurs wiedzy rolniczej „Rośliny i zwierzęta krajobrazu rolniczego”* – zaplanowano: 1, wykonano: 0

Zaplanowane zadanie nie zostało zrealizowane z powodu zmiany koncepcji realizacji imprezy towarzyszącej.

– „*Bezpieczne gospodarstwo rolne*” – wykonano: 7 zgłoszeń uczestników do konkursu organizowanego przez KRUS. Do konkursu zaproszeni byli właściciele gospodarstw rolnych, którzy zaprezentowali własny warsztat pracy i osiągnięcia zawodowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

– „*Farmer Roku*” – wykonano: 5 zgłoszeń uczestników do konkursu organizowanego przez Stowarzyszenie Polski Klub Rolnik. Celem konkursu było promowanie nowoczesnego rolnictwa i tych producentów rolnych, którzy dzięki pomysłowości, inicjatywie i wykorzystywaniu narzędzi Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej modernizują i rozwijają swoje gospodarstwa, a także kreują pozytywny wizerunek polskiej wsi i rolnictwa.

Olimpiady:

Zasadniczym celem olimpiad było upowszechnianie, w formie współzawodnictwa, wiedzy rolniczej i idei ustawicznego kształcenia młodych rolników. Uczestnictwo w olimpiadzie daje możliwości rozwoju twórczych zainteresowań młodym ludziom. Rozbudza w nich chęć zdobywania specjalistycznej wiedzy związanej z tematyką polskiego oraz europejskiego rolnictwa, a także stwarza okazję do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk wśród młodzieży. W I półroczu na szczeblu wojewódzkim zrealizowano dwie olimpiady.

– *Olimpiada Młodych Producentów Rolnych* (finał wojewódzki), której zwycięzcy zaprezentowali swoje umiejętności w finale krajowym podczas XXIII Międzynarodowych Targów Techniki Rolniczej AGROTECH w Kielcach; miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie,

zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 31 uczestników

– *Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie*, poprzedzona 19 eliminacjami powiatowymi, miejsce: siedziba WMODR w Olsztynie. Liczba uczestników eliminacji powiatowych: zaplanowano: 19 wykonano: 19 dla 286 uczestników.

Finał wojewódzki: zaplanowano: 1 wykonano: 1 dla 45 uczestników.

Celem przygotowania (nagrody, wyżywienie) finału wojewódzkiego Olimpiady Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP i Rolnictwie, został złożony wniosek do Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich /finansowanie KSOW/.

Wdrożenie

*Szczep bakterii *Peaibacillus polymyxa* DCF w ochronie roślin przed kitą kapusty*

zaplanowano: 1 wykonano: 0

Zadanie nie zostało zrealizowane. Przyczyną był fakt, iż specjalista z tematyki ogrodnictwa przebywał na długoterminowym zwolnieniu lekarskim w terminie jaki był możliwy do założenia wdrożenia i realizacji w/w zadania.

W dniach 11-12.02.2017 r. pod honorowym patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, WMODR w konsorcjum z Warmińsko-Mazurską Izbą Rolniczą, a także Expo Mazury w Ostródzie, Warmińsko-Mazurskim Związkiem Hodowców Bydła Mlecznego z siedzibą w Dorotowie, Polskim Związkiem Producentów Bydła Mięsnego, Polskim Związkiem Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej POLSUS, Warmińsko-Mazurskim Regionalnym Związkiem Hodowców Koni i Owiec, zorganizował Warmińsko-Mazurską Wystawę Zwierząt Hodowlanych. Podczas dwóch dni prezentowane były gatunki zwierząt: krowy i jałowice mleczne, bydło mięsne, konie – klacze zimnokrwiste oraz owce i kozy.

Tab. 13. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - wg form

L.p.	Forma realizacji	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
1.	porada indywidualna		25 291		31 447
2.	pokaz	160		160	2 461
3.	demonstracja	103		101	101
4.	konkurs	4		3	30
5.	olimpiada	2		2	329
6.	pozostałe (wdrożenie)	1		0	0
7.	pozostałe (wystawa: współorganizacja)	x		1	x

Tab. 14. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska – działalność doradczą wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*)	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Łączna liczba odbiorców	
		Liczba odbiorców		Liczba form		Liczba odbiorców		i	j
		c	d	e	f	g	h		
a	b	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	9 103	11 057					9 103	11 057
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	10 224	12 211					10 224	12 211
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne	2 784	4 107					2 784	4 107
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	543	473					543	473
Z.7.K.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	2 637	3 599					2 637	3 599

Tab. 15. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - działalność upowszechnieniowa wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka	Liczba form													
		Pokaz		Demonstracja		Konkurs***)		Olimpiada***)		Targi/wystawy		Pozostałe**)			
		c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n		
a	b	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W		
Z.1.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	74	73	11	11	1	1								
Z.1.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	33	32	11	11	1	1								
Z.1.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	41	41												
Z.1.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	61	62	1	0	3	2	2	2						
Z.1.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	61	62	1	0	1									
Z.1.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności (w tym dobrostanu zwierząt)							2	2						
Z.1.B.5.	BHP					2	2								
Z.1.K.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska /7/	25	25	91	90										
Z.1.K.1.	Zasady integrowanej produkcji			2	2										
Z.1.K.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin			84	83										
Z.1.K.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	4	4	5	5										
Z.1.K.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	9	8												
Z.1.K.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	12	13												

Zadanie 8.

Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego

Różnorodność kulturowa i przyrodnicza na polskiej wsi może być traktowana jako szczególna wartość, godna zachowania i pielęgnacji. W celu zapewnienia ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego konieczna jest potrzeba kontynuacji działań wspierających wysiłki społeczności wiejskich na rzecz jej zachowania.

Rolnictwo ekologiczne stanowi jedną z najszybciej rozwijających się gałęzi rolnictwa na świecie, w tym w szczególności w Unii Europejskiej. Ostatnie lata w Polsce charakteryzowały się stałą dynamiką wzrostu powierzchni użytkowanej i liczby gospodarstw ekologicznych. Rozwój sektora rolnictwa ekologicznego znajduje również odzwierciedlenie w liczbie przetwórcy, jak i dostępnym na rynku asortymencie produktów ekologicznych. Zainteresowanie rolników na ekologiczne rolnictwo jest z każdym rokiem coraz większe. Produkcja prowadzona metodami ekologicznymi to sposób uzyskania produktu, w którym zastosowano w możliwie największym stopniu naturalne metody produkcji, nie naruszając równowagi przyrodniczej. Zasada ta dotyczy wszystkich etapów produkcji. Produkcja w ekologicznym gospodarstwie rolnym jest prowadzona zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, uaktywnia biologiczne procesy poprzez stosowanie naturalnych środków produkcji oraz zapewnia trwałą żyzność gleby, zdrowotność roślin i zwierząt.

Działania w tym zakresie prowadzone były poprzez porady indywidualne, pokazy i konkursy. W 2017 r. WMODR udzielił 1 867 porad indywidualnych na 2 301 planowanych. Porady te w głównej mierze dotyczyły zagadnień związanych ze świadomością konsumencką i ekologiczną, profilaktyką prozdrowotną i racjonalnym żywieniem, estetyzacją wiejskiej zagrody, a także promocją i sprzedażą produktów lokalnych i regionalnych. Wartości porad indywidualnych były planowane szacunkowo, dopiero wykonanie pokazuje rzeczywiste potrzeby rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w tym zakresie.

Pokazy:

Potrawy tradycyjne i regionalne – zaplanowano: 23, wykonano: 22 pokazy, liczba uczestników: 339 osób

Pokazy miały na celu propagowanie tradycyjnego sposobu przyrządzania produktów i potraw na bazie lokalnych surowców oraz budowania świadomości zachowania tradycyjnych przepisów przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Zdobyta podczas pokazów wiedza przyczynia się do uatrakcyjnienia gospodarstw agroturystycznych. Wzbogacenie oferty gospodarstw o produkty tradycyjne i regionalne zwiększa ich konkurencyjność na rynku podmiotów oferujących wypoczynek na wsi.

Mniejsza liczba wykonanych pokazów była spowodowana nie zebraniem wystarczającej ilości osób zainteresowanych w/w tematyką.

Obrzędy i tradycje świąteczne w tradycji ludowej – zaplanowano: 5, wykonano: 6 pokazów, liczba uczestników: 89 osób

Pokazy miały na celu propagowanie wiedzy na temat znanych i praktykowanych zwyczajów, tradycji i wierzeń związanych z dorocznymi obchodami świąt roku obrzędowego. Pokazy skierowane były do mieszkańców obszarów wiejskich, w tym kół gospodyń wiejskich.

Większa liczba zrealizowanych pokazów spowodowana była potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Rękodzieło tradycją regionu – zaplanowano: 5, wykonano: 6 pokazów, liczba uczestników: 116 osób

Pokazy miały na celu upowszechnianie wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego z wykorzystaniem różnych dyscyplin rękodzielniczych z zachowaniem elementów tradycji i nowoczesności.

Większa liczba zrealizowanych pokazów spowodowana była potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Konkursy:

Konkursy były organizowane samodzielnie przez WMODR, bądź przygotowane były zgłoszenia uczestników do konkursów o charakterze ogólnokrajowym. Konkursy miały na celu promowanie osiągnięć ich uczestników, w tym: produkcyjnych, hodowlanych lub w zakresie zarządzania gospodarstwem.

– *„Od pola do stołu” – zaplanowano: 1, wykonano: 1 liczba uczestników – 18 osób.* Celem konkursu było promowanie bezpieczeństwa żywności we wszystkich ogniwach produkcji. Wzrastająca świadomość konsumentka sprawia, że zwiększa się popyt na żywność wysokiej jakości. Ważnym aspektem było zwrócenie uwagi konsumentom czy spożywana żywność nie zagraża zdrowiu i życiu.

– *„Najlepsze gospodarstwo ekologiczne” – etap wojewódzki, wykonano: 2 zgłoszenia.* Celem konkursu była identyfikacja i szerzenie dobrych praktyk w zakresie rolnictwa ekologicznego, wdrażanie rozwiązań w gospodarstwach rolnych oraz rozpowszechnianie wiedzy z zakresu rolnictwa ekologicznego. Organizatorem konkursu jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie O/ Radom.

– *Konkurs wiedzy o rolnictwie ekologicznym – zaplanowano: 1, wykonano: 0*

Przyczyną niewykonania zadania był fakt, iż Organizator w/w konkursu pozostawał na długoterminowym zwolnieniu lekarskim.

– *Regionalne konkursy kulinarne. Konkurs na regionalną potrawę wigilijną – zaplanowano: 2, wykonano: 1 liczba uczestników: 3*

Koła Gospodyń Wiejskich. Konkurs organizowany był dla kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń, gospodarstw agroturystycznych i innych podmiotów działających na obszarach wiejskich. Miał na celu promowanie produktów regionalnych i wyłonienie przepisów zakorzenionych w tradycji regionalnej lub lokalnej.

Jedno zadanie z dwóch planowanych nie zostało wykonane, przyczyną niewykonania była zmiana koncepcji realizacji zadania w trakcie imprez towarzyszących.

– *„Smaki Warmii, Mazur oraz Powiśla na stołach Europy” – zgłoszenie uczestników do konkursu, wykonano: liczba uczestników: 10 zgłoszeń.* Konkurs organizowany był przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, miał na celu zebranie unikatowych przepisów kulinarnych z obszarów wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego, promowanie jedynych w swoim rodzaju produktów żywnościowych, specyficznych dla regionu oraz zachowanie niepowtarzalnych smaków produktów żywnościowych.

Tab. 16. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego wg form

L.p.	Forma realizacji	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
1.	porada		2 301		1 867
2.	pokaz	33		34	491
3.	konkurs	6		4	41

Tab. 17. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność doradczą wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*)	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Łączna liczba odbiorców	
		Liczba form		Liczba odbiorców				Liczba odbiorców	
		c	d	e	f	g	h	i	j
a	b	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	1 044	961					1 044	961
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	665	532					665	532
Z.8.L.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	592	374					592	374

Tab. 18. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*)	Liczba form													
		Pokaz		Demonstracja		Konkurs***)		Olimpiada***)		Targi / wystawy		Pozostałe**)			
		c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n		
a	b	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W		
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego					3	2								
Z.8.F.3.	Świadomość konsumencka i ekologiczna					3	2								
Z.8.L.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	33	34			3	2								
Z.8.L.1.	Dziedzictwo kultury materialnej wsi	5	6												
Z.8.L.4.	Tradycyjne zawody i rękodzieło	5	6												
Z.8.L.5.	Tradycje kulinarne	23	22			3	2								

Zadanie 9.

Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Agroturystyka jest formą wypoczynku odbywającego się na terenie gospodarstwa o charakterze rolniczym. Jest sposobem rekreacji szczególnie polecanym mieszkańcom dużych aglomeracji zmęczonych hałasem, tłokiem oraz pośpiechem. Osoby, decydując się na spędzenie wolnych chwil w gospodarstwie agroturystycznym, najchętniej wybierają te miejsca, w których występuje regionalna kultura przejawiająca się w zwyczajach, obrzędach, muzyce, kuchni i architekturze. Naturalny potencjał środowiska oraz zaplecze materialne i niematerialne gospodarstw rolnych stwarzają odpowiednie warunki do rozwoju w kierunku podejmowania działań edukacyjnych. Idei tej przyświeca popularyzacja rolniczego oblicza wsi i odpowiedniej rangi społecznej. Na 2 146 zaplanowanych porad indywidualnych w 2017 roku WMODR udzielił 1 690. Planowane wartości były podawane szacunkowo, dopiero wykonanie pokazuje rzeczywiste potrzeby rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Promowanie tradycji i kultury ludowej, poznawanie dobrej polskiej żywności czy upowszechnianie idei edukacji w gospodarstwie rolnym to główne cele Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych. Misją gospodarstw w niej skupionych jest przede wszystkim podniesienie prestiżu zawodu rolnika i upowszechnianie wiedzy na temat pochodzenia żywności. W roku 2017 WMODR wspierał osoby prowadzące działalność turystyczną, w tym agroturystyczną, na obszarach wiejskich. Praca ta zaskutkowała poszerzeniem grona Zagród Edukacyjnych województwa warmińsko-mazurskiego o 3 nowe zagrody tj.:

- Gospodarstwo Agroturystyczne „Patataj” z Jabłonki (powiat szczycieński) – trzecia zagroda edukacyjna w tym samym powiecie;
- Pracownia Rzemiosł Dawnych z Łęcza (powiat elbląski) – trzecia zagroda edukacyjna w tym samym powiecie;
- Kozia Farma Złotna ze Wsi Złotna (powiat ostródzki) – pierwsza zagroda edukacyjna w tym powiecie.

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. liczba podmiotów, włączonych z województwa warmińsko-mazurskiego do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych, wynosi 14. Zagrody Edukacyjne z Warmii, Mazur i Powiśla prezentowały dorobek edukacyjny na wydarzeniach targowych, przybliżając w ten sposób uczestnikom ideę edukacji w gospodarstwie rolnym.

Działania WMODR były również skierowane na budowanie świadomości w zakresie funkcji społecznych wsi w postaci gospodarstw opiekuńczych. Działania w tym zakresie prowadzone były poprzez porady indywidualne oraz konkursy.

Konkursy:

Konkursy były organizowane samodzielnie przez WMODR, bądź przygotowywane były zgłoszenia uczestników do konkursów o charakterze ogólnokrajowym. Konkursy miały na celu upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz promocję wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku:

- *Konkurs fotograficzny VIII edycja „Rolnictwo to moja pasja”* zaplanowano: 1, wykonano: 1 liczba uczestników: 11 osób

Głównym założeniem konkursu było ukazanie piękna warmińsko-mazurskiej wsi i rolnictwa. Uchwycenie na fotografii wyjątkowości ludzi, zwierząt, uroku zagrody wiejskiej oraz trudu pracy rolnika jest niewątpliwie sztuką.

- *Konkurs fotograficzny VIII edycja „Najciekawszy obiekt przyrody”* zaplanowano: 1, wykonano: 1 liczba uczestników: 25 osób

Celem konkursu było zachęcenie do poznawania przyrody regionu mazurskiego, zachodzących w niej zjawisk oraz podtrzymywanie emocjonalnej więzi z regionem i wrażliwość na piękno.

- Konkurs wiedzy rolniczej „Wspólna Polityka Rolna” – zaplanowano: 1, wykonano: 1 liczba uczestników: 21 osób

Celem konkursu było upowszechnianie wiedzy rolniczej z zakresu Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej wśród mieszkańców wsi.

- „Agroligia” – *etap wojewódzki* – zaplanowano: 1, wykonano: 1 liczba uczestników: 8 osób

Celem konkursu było wyłonienie Mistrzów Krajowych w kategorii Rolnik i kategorii Firma. Konkurs organizowany na szczeblu wojewódzkim przez Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego.

- „Ogród przyjazny rodzinie i turystom” – zaplanowano: 1, wykonano: 1 liczba uczestników: 19 osób.

Celem konkursu było promowanie pomysłów oraz nowatorskich rozwiązań w organizacji ogrodu wyłącznie w gospodarstwach rolnych, w tym gospodarstwach agroturystycznych, wymiana doświadczeń oraz dobrych praktyk w zakresie estetycznego urządzania zagród wiejskich, w szczególności aranżowania ogrodów, zachęcenie mieszkańców obszarów wiejskich do dbałości o piękno i estetykę swojego otoczenia.

- „Sposób na sukces” – zgłoszenie uczestników do konkursu – wykonano: 1 zgłoszenie

Celem konkursu była promocja rozwoju przedsiębiorczości, w tym pozarolniczych przedsięwzięć tworzących nowe miejsca pracy na obszarach wiejskich, a tym samym aktywizacja gospodarcza mieszkańców wsi. Konkurs organizowany był przez CDR w Brwinowie w kategoriach: „Indywidualna”, „Rodzinna”, „Zespołowa” oraz „Inicjatywy na rzecz rozwoju społeczności lokalnych”.

- Zielone Lato – konkurs agro-eko-turystyczny” – zgłoszenie uczestników do konkursu organizowanego przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego – wykonano: 5 zgłoszeń

Celem konkursu była promocja obiektów turystyki wiejskiej na obszarze województwa oraz popularyzacja przedsiębiorczości na wsi. Adresatami konkursu były podmioty prowadzące działalność w zakresie turystyki wiejskiej na terenie województwa. Organizatorami konkursu byli Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Warmińsko-Mazurska Regionalna Organizacja Turystyczna w Olsztynie.

Tab. 19. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku wg form

L.p.	Forma realizacji	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
1.	porada indywidualna		2 146		1 690
2.	konkurs	7		7	88

Tab. 20. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność doradcza wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Łączna liczba odbiorców)	
		Liczba form	Liczba odbiorców	e	f	g	h	i	j
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.9.M.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku /9/	1 314	1 033					1 314	1 033
		832	657					832	657

Tab. 21. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka	Liczba form											
		Pokaz		Demonstracja		Konkurs***)		Olimpiada**)		Targi / wystawy		Pozostałe**)	
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.9.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich					3	3						
Z.9.M.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku					4	4						
Z.9.M.4.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku					4	4						

Zadanie 10.

Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Szeroko rozumianą istotą „Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego” jest promowanie praktyk przyczyniających się do zrównoważonego gospodarowania gruntami (w celu ochrony gleb, wód, klimatu), ochrony cennych siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków ptaków, różnorodności krajobrazu oraz ochrony zagrożonych zasobów genetycznych roślin uprawnych i zwierząt gospodarskich.

W przypadku „Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego” rolnik lub zarządca, spełniający warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, podejmuje się realizacji 5-letniego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach dostępnych pakietów i ich wariantów i zobowiązany jest do przestrzegania w tym okresie wymogów określonych dla tych pakietów i wariantów. Niezależnie od pakietu lub wariantu jaki jest realizowany przez rolnika lub zarządcę w ramach zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego, jest on zobowiązany do posiadania planu działalności rolnośrodowiskowej i prowadzenia rejestru działalności rolnośrodowiskowej, zawierającego wykaz działań agrotechnicznych (w tym zastosowania nawozów i wykonania zbiegów przy użyciu środków ochrony roślin) oraz wykaz wypasów zwierząt (jeżeli wypas jest prowadzony).

Od 2017 wprowadzone zostały zmiany w działaniu rolno-środowiskowo-klimatycznym w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Rolnik mógł jednocześnie realizować więcej niż jedno (innego rodzaju) zobowiązanie. W związku z tym pracownicy WMODR udzielali porad indywidualnych, aby w jak najlepszy sposób przekazać rolnikom zaistniałe w działaniu zmiany. Na 1 962 zaplanowane porady indywidualne w 2017 roku WMODR udzielił 2 735. Celem doradztwa było zachęcanie rolników do przystąpienia do programów rolno-środowiskowo-klimatycznych, podniesienie świadomości ekologicznej wśród społeczności wiejskiej, a także zachęcanie rolników do ochrony środowiska w swoim gospodarstwie.

Tab. 22. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczy wg form

L.p.	Forma realizacji	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	porada indywidualna	1 962	2 735

Tab. 23. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*)	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Pozostałe**)		Łączna liczba odbiorców	
		c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
a	b	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.10.N.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	1 962	2 735							1 962	2 735
Z.10.N.1.	Prowadzenie produkcji rolniczej na obszarach szczególnie narażonych (OSN)	79	43							79	43
Z.10.N.2.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	157	102							157	102
Z.10.N.3.	Program rolno-środowiskowy i Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	1 616	2 489							1 616	2 489
Z.10.N.4.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	110	101							110	101

Zadanie 11.

Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej

Na podstawie zbieranych przez doradców informacji dotyczących cen środków produkcji zostały opracowane kalkulacje (analizy) dotyczące opłacalności produkcji rolnej, które zostały opublikowane w miesięczniku „Bieżące Informacje”, a także na stronie internetowej. Prowadzone było również doradztwo indywidualne w zakresie rachunkowości w gospodarstwach rolnych i zarządzania gospodarstwem rolnym.

Tab. 24. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form

L.p.	Forma realizacji*)	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	analiza	7	29
2.	porada indywidualna	2 677	2 996

Tab. 25. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*)	Analiza		Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Pozostałe**)		
		<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	Liczba form		Liczba odbiorców		<i>k</i>	<i>l</i>	
						<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>	<i>j</i>			
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>P</i>	<i>W</i>	<i>P</i>	<i>W</i>	<i>P</i>	<i>W</i>	<i>P</i>	<i>W</i>	<i>P</i>	<i>W</i>	
Z.11.C	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych			1 499	1 785							
Z.11.C.1	Rachunkowość rolna			521	602							
Z.11.C.2	Rachunkowość podatkowa			348	581							
Z.11.C.3	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe			630	602							
Z.11.I	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	7	29	1 178	1 211							
Z.11.I.1.	Badanie koniunktury w rolnictwie			344	81							
Z.11.I.2.	Wyliczenie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	7	29	751	219							
Z.11.I.3.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym			83	911							

Wzrost porad indywidualnych był spowodowany tym, że zgodnie z założeniami przyjętymi w PROW na lata 2014-2020, wnioskodawcy takich działań jak: „Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Premia dla młodych rolników” czy „Restrukturyzacja małych gospodarstw” zobowiązani byli do prowadzenia uproszczonej rachunkowości rolnej. W związku z potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wykonano 29 analiz z 7 zaplanowanych i udzielono 2 996 na 2 677 zaplanowanych porad indywidualnych z tej tematyki.

C.2. Zadania odpłatne

W 2017 r. WMODR w ramach zadań z zakresu doradztwa rolniczego wykonał odpłatne usługi określone w cenniku usług.

Tab.26.A. Płatne usługi na rzecz gospodarstw rolnych

L.P	Rodzaj zadania	Jednostka miary	Liczba	
			Plan	Wykonanie
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>
1.	Prowadzenie rachunkowości, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	781	620
1.a.	Książki rachunkowości –polski FADN polski	Liczba książek	565	565
1.b.	Księgowość uproszczona dla klientów	Liczba odbiorców	-	-
1.c.	Inne /jakie: <i>Deklaracje podatku VAT</i>	Liczba odbiorców	216*/	55
2.	Prowadzenie działalności promocyjnej gospodarstw rolniczych	Liczba form	-	-
3.	Ocena użyteczności maszyn rolniczych <i>Badanie sprawności technicznej opryskiwaczy</i>	Liczba atestacji/kalibracji	681	662
4.	Prowadzenie działalności laboratoryjnej	Liczba analiz	-	0
5.	Sporządzanie analiz i opracowań ekonomicznych, finansowych i technologicznych	Liczba odbiorców	13	2
6.	Sporządzanie planów nawozowych lub planów przechowalnictwa nawozów naturalnych	Liczba odbiorców	21	25
7.	Sporządzanie planów działalności rolno-środowiskowej, planów działalności ekologicznej oraz dokumentacji przyrodniczych, w tym:	Liczba odbiorców ogółem	169	452
	Plany działalności rolnośrodowiskowej	Liczba odbiorców	102	292
	Plany działalności ekologicznej	Liczba odbiorców	67	160
	Dokumentacja przyrodnicza	Liczba odbiorców	-	-
8.	Sporządzanie planów przedstawienia gospodarstwa rolnego na produkcję metodami ekologicznymi lub planów produkcji w gospodarstwach ekologicznych	Liczba odbiorców	8	13
9.	Sporządzanie dokumentacji niezbędnej do podjęcia i prowadzenia działalności pozarolniczej w tym działalności gospodarczej	Liczba odbiorców	-	-
10.	Sporządzanie dokumentów, planów, opracowań wymaganych przy organizacji i funkcjonowaniu grup producentów rolnych, grup producentów owoców i warzyw	Liczba opracowań	-	-
11.	Reprezentowanie na podstawie udzielonego pełnomocnictwa interesów gospodarczych rolnika	Liczba pełnomocnictw	-	-

/* - nie jest to liczba odbiorców, a planowana wartość miesięcznych/ kwartalnych Deklaracji podatku VAT

Tab.26.B. Prowadzenie działalności wydawniczej

L.P.	Tytuły wydawnictw	Plan		Wykonanie	
		Liczba numerów	Łączny nakład	Liczba numerów	Łączny nakład
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
1.	„Bieżące Informacje”	12	38 500	12	38 500

Tab.26.C. Działalność szkoleniowa nie związana z realizacją zadań nieodpłatnych

L.P.	Tytuły szkoleń/kursów	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
1.	<i>Kurs operatora kombajnów zbożowych/zielonkowych</i>	2	nie była podawana w Programie Działalności	0	0
2.	<i>Szkolenie uzupełniające w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie</i>	47	nie była podawana w Programie Działalności	49	1 154
3.	<i>Szkolenie podstawowe w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie</i>	7	nie była podawana w Programie Działalności	11	287
4.	<i>Szkolenie podstawowe w zakresie integrowanej produkcji</i>	1	nie była podawana w Programie Działalności	0	0
5.	<i>Szkolenie podstawowe w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin</i>	2	nie była podawana w Programie Działalności	2	43
6.	<i>Szkolenie uzupełniające w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin</i>	1	nie była podawana w Programie Działalności	1	28
7.	<i>Szkolenia wynikające z zobowiązań dla „Młodych rolników”</i>	x	x	8	209
8.	<i>Szkolenie specjalistyczne w zakresie inspekcji weterynaryjnej i sanitarnej, decyzji, pozwoleń opinii w zakresie ochrony środowiska w aspekcie PROW 2014-2020, rozwiązania o charakterze innowacyjnym stosowane w rolnictwie wpływającym na racjonalność produkcji – na mocy wygranego zapytania ofertowego ARiMR</i>	x	x	1	37
9.	<i>Szkolenie specjalistyczne "Rozwiązania o charakterze innowacyjnym oraz pro-środowiskowym stosowane w rolnictwie wpływające na racjonalność produkcji" na mocy wygranego zapytania ofertowego ARiMR</i>	x	x	1	15

Tab. 26.D. Wypełnianie wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

L.P.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	Dopłaty bezpośrednie	10 685	10604
2.	Modernizacja gospodarstw rolnych	67	32
3.	Premie dla młodych rolników	66	95
4.	Dopłaty do materiału siewnego	244	202
5.	Restrukturyzacja małych gospodarstw	109	132
6.	Biznes plan /patrz punkt 5 tab. 26 A		
7.	Program rolnośrodowiskowy 2007-2013 wniosek kontynuacyjny + obszarowy	335	582
8.	Program rolnośrodowiskowy 2007-2013 zmiana planu	18	13
9.	Program rolnośrodowiskowy 2007-2013 prowadzenie rejestru	1	0
10.	Program rolnośrodowiskowy 2007-2013 Pozostała dokumentacja	5	10
11.	Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności 2007-2013 wniosek o płatność	6	18
12.	Ułatwianie startu młodym rolnikom 2007-2013 wniosek o płatność	x	1
13.	Ułatwianie startu młodym rolnikom 2007-2013 Ankieta monitorująca	x	7
14.	Grupy producentów rolnych – wniosek o płatność 2007-2013	x	1
15.	Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa	28	0
16.	Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach NATURA 2000	7	23
17.	Tworzenie grup i organizacji producentów w sektorze rolnym i leśnym	3	0
18.	Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	21	14
19.	Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych	5	0
20.	Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój – rolnicy	3	0
21.	Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości	x	1
22.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne Wniosek kontynuacyjny + wniosek obszarowy	278	340
23.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne Zmiana planu RŚ-K	5	11
24.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne Prowadzenie rejestru	x	1
25.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne Pozostała dokumentacja	8	3
26.	Rolnictwo ekologiczne wniosek kontynuacyjny RE+ wniosek obszarowy	167	183
27.	Rolnictwo ekologiczne zmiana planu RE	7	8
28.	Rolnictwo ekologiczne prowadzenie rejestru	x	2
29.	Rolnictwo ekologiczne pozostała dokumentacja	7	18
30.	Zalesianie i tworzenie terenów zielonych	2	0

31.	Konkurencyjność – przygotowanie dokumentacji dotyczącej zamówień publicznych dla działań PROW 2014-2020	5	8
32.	LGD – zakładanie działalności pozarolniczej	x	1
33.	Wniosek o kredyt klęskowy	14	0
34.	Pomoc w prowadzeniu korespondencji urzędowej	66	47
35.	Wniosek zgłoszeniowy do systemu rolnictwa ekologicznego	1	7
36.	Audyt plantacji energetycznych	7	22
37.	Opinie o założeniach do prowadzenia działalności rolniczej	x	24

Tab. 26.E. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich

L.P	Tytuł przedsięwzięcia	Status realizacji *)	Ogólna informacja o przedsięwzięciu
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	IX Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach”	Zadanie wykonane	Przedsięwzięcia promujące rolnictwo i płody produkcji rolnej z regionu Warmii, Mazur i Powiśla. Były doskonałą okazją do skorzystania z porad specjalistów i doradców rolnych, wymiany doświadczeń oraz zapoznania się z nowinkami technologicznymi w dziedzinie rolnictwa.
2.	XXIV Jesienne Targi Rolnicze „Wszystko dla rolnictwa”	Zadanie wykonane	Przedsięwzięcia promujące rolnictwo i płody produkcji rolnej z regionu Warmii, Mazur i Powiśla. Były doskonałą okazją do skorzystania z porad specjalistów i doradców rolnych, wymiany doświadczeń oraz zapoznania się z nowinkami technologicznymi w dziedzinie rolnictwa.

Prowadzenie kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej.	Ośrodki doradztwa rolniczego nie mogą prowadzić kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.
--	---

Pozostała działalność odpłatna:

– Wynajem sal konferencyjnych

W roku 2017 sala była wynajmowana 8-krotnie, łączna wartość 4 090 zł brutto.

– Wynajem autokaru

W roku 2017 3- krotnie korzystano z usługi transportowej, łączna wartość 1 372,80 zł brutto.

– Zamieszczanie reklam w miesięczniku „Bieżące Informacje”

Zamieszczono 15 reklam sponsorowanych o łącznej wartości 27 818,86 zł brutto.

– Odpłatna poligrafia

Wykonano materiały szkoleniowe dla Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Olsztynie - nakład 640 egz. 60 stron, pełen kolor, o łącznej wartości 13 894, 40 zł brutto.

C.3. Projekty i zadania zlecone

Tab. 27. Projekty i zadania zlecone

L.P	Tytuł projektu/operacji	Cel i przedmiot projektu/operacji	Wskaźniki realizacji projektu/operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródła finansowania
a	b	c	d	e	f	g
1.	Porozumienie z dnia 17 września 2013 r. w sprawie powierzenia wykonywania zadań związanych z szacowaniem szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi	Wykonanie zadań związanych z szacowaniem szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi	<u>Nazwa wskaźnika:</u> Protokół z szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 790	Na czas nieokreślony	18 357,75 zł	Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki
2.	Formy zagospodarowania nieruchomości z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, a konkurencyjność gospodarstw rolniczych województwa warmińsko-mazurskiego	Celem było przeprowadzenie ankiet dotyczących zagospodarowania nieruchomości dzierżawionych ze Skarbu Państwa	<u>Nazwa wskaźnika:</u> Liczba sporządzonych ankiet <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 168	01-30.06.2017	3 750,00 zł	Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego
3.	„Bukiet z pól”. Kampania informacyjno-edukacyjna na rzecz zatrzymania spadku różnorodności biologicznej w krajobrazie rolniczym na mocy porozumienia ze Stowarzyszeniem Ptaki Polskie	Celem operacji była kampania informacyjno-edukacyjna na rzecz zatrzymania spadku różnorodności biologicznej w krajobrazie rolniczym	<u>Nazwa wskaźnika:</u> 1) publikacja 11 artykułów promujących projekt i jego ideę zarówno na stronie internetowej WMODR, jak i w miesięczniku wydawanym przez WMODR „Bieżące Informacje”; 2) publikacja na stronie internetowej WMODR banneru promującego projekt; 3) udział Stowarzyszenia Ptaki Polskie w 2 odsłonach targów organizowanych przez WMODR;	20.03.2017 - 30.06.2018	W 2017 roku: 22 942,50 zł	Stowarzyszenie Ptaki Polskie i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
4.	Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP	Celem operacji było ułatwienie wymiany wiedzy	<u>Nazwa wskaźnika:</u> Ostateczny odbiorca operacji	13.03. - 31.08.2017	6 898,58 zł	KSOW Plan Operacyjny

	w Rolnictwie		między innymi uczestnikami operacji oraz instytucjami działającymi na rzecz rolnictwa i rozwoju wsi	<u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 331			na lata 2016–2017
5.	Badanie ankietowe dotyczące preferencji rolników z województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie powiększania lub tworzenia gospodarstw rodzinnych i właściwego wyboru formy organizowania przetargów na rozdysponowanie mienia Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	Celem operacji było przeprowadzenie badania ankietowego dotyczącego preferencji rolników z województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie powiększania lub tworzenia gospodarstw rodzinnych i właściwego wyboru formy organizowania przetargów na rozdysponowanie mienia Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	Nazwa wskaźnika: Liczba sporządzonych ankiet <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 1 500	24.04.-15.05.2017	15 000,00 zł	Agencja Nieruchomości Rolnych OT Olsztyn	
6.	Marketing, promocja i analiza rynku: analiza ekonomicznych warunków produkcji w wybranych typach gospodarstw ekologicznych. Uwarunkowania ekonomiczne i społeczne rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce	Celem operacji było zidentyfikowanie głównych uwarunkowań ekonomicznych i społecznych stymulujących oraz ograniczających rozwój rolnictwa ekologicznego w Polsce	<u>Nazwa wskaźnika:</u> Przeprowadzono wywiad grupowy zogniskowany z 12 osobami tzw. grupa fokusowa w skład której wchodził: rolnicy ekologiczni, rolnicy konwencjonalni, przedstawiciel samorządu gminnego, przedstawiciel stowarzyszenia rolnictwa ekologicznego, przetwórcę ekologiczny, przedstawiciele ośrodka doradztwa oraz przedstawiciele IRWiR PAN Z wywiadu powstało nagranie służące do badań IRWiR PAN	10.08.2017 r.	2 500, 00 zł	CDR w Brwinowie O/Radom	
7.	Zbieranie danych ankietowych w ramach zadania nr 5.1 dotyczących produkcji roślinnej	Celem zadania było zbieranie danych ankietowych z 30 gospodarstw ze wskazaniem produkcji roślinnej (struktura zasiewu, nałożenie, plony)	<u>Nazwa wskaźnika:</u> Ostateczny odbiorca operacji <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 30	01.05-30.11.2017	5 000,00 zł	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin PIB w Radzikowie	
8.	Konferencja pn. „Rolniczy Handel Detaliczny – nowa ścieżka rozwoju dla wytwórcy” zrealizowana w	Celem operacji było: - przekazanie rolnikom i innym podmiotom	<u>Nazwa wskaźnika:</u> Ostateczny odbiorca operacji <u>Jednostka miary:</u> sztuka	21.08. – 22.09.2017	6 150, 00 zł	KSOW Plan Operacyjny na lata 2016–	

	ramach operacji pn. „Rolniczy Handel Detaliczny ważnym elementem zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich” – realizowanej wraz z Kujawsko-Pomorskim ODR w Minikowie	uczestniczącym w rozwoju obszarów wiejskich wiedzy i informacji, wymiana wiedzy i informacji w zakresie rolniczego handlu detalicznego;	<u>Wartość: 62</u>		2017
9.	Gromadzenie danych do oceny i analizy gospodarstw o różnych kierunkach produkcji	Celem operacji było przeprowadzenie ankiet wśród rolników o różnych kierunkach produkcji	<u>Nazwa wskaźnika:</u> Liczba sporządzonych ankiet <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 40	20.04-15.09.2017	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB Puławy
10.	Zbieranie danych ankietowych od 20 gospodarstw (hodowców bydła ras rodzimych)	Celem operacji było przeprowadzenie ankiet wśród hodowców bydła ras rodzimych	<u>Nazwa wskaźnika:</u> Liczba sporządzonych ankiet <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 20		Instytut Zootechniki PIB w Krakowie
11.	U warunkowania ekonomiczne i społeczne rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce	Celem operacji było przeprowadzenie ankiet wśród rolników prowadzących gospodarstwa ekologiczne	<u>Nazwa wskaźnika:</u> Liczba sporządzonych ankiet <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 26	07.09-10.10.2017	Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN
12.	Pierwsza pomoc dla właścicieli zagród edukacyjnych, członków ich rodzin oraz osób zainteresowanych zarejestrowaniem swojej zagrody edukacyjnej w Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych	Celem operacji było nabycie wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej	<u>Nazwa wskaźnika:</u> Ostateczny odbiorca operacji <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 30 osób	25.09. – 17.10.2017	KSOW Plan Operacyjny na lata 2016–2017
13.	Ochrona środowiska, zdrowia publicznego i bezpieczeństwa żywności	Celem konferencji było upowszechnianie wiedzy na temat świadomości konsumenckiej i ekologicznej	<u>Nazwa wskaźnika:</u> Ostateczny odbiorca operacji <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 86	20.10.2017	Dotacja podmiotowa Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego
14.	Szkolenie specjalistyczne w zakresie inspekcji weterynaryjnej i sanitarnej, decyzji, pozwoleń opinii w zakresie ochrony środowiska w aspekcie PROW 2014-2020, rozważania o charakterze innowacyjnym stosowane w rolnictwie wpływającym na racjonalność produkcji	Celem operacji było przeszkolenie pracowników ARiMR Oddziału Regionalnego w Olsztynie	<u>Nazwa wskaźnika:</u> Ostateczny odbiorca usługi <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 37	01.12.2017	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
15.	Szkolenie specjalistyczne "Rozwiązania o charakterze	Celem operacji było przeszkolenie pracowników	<u>Nazwa wskaźnika:</u> Ostateczny odbiorca usługi	12.12.2017	Agencja Restrukturyzacji

	innowacyjnym oraz pro-środowiskowym stosowane w rolnictwie wpływające na racjonalność produkcji."	ARiMR Oddziału Regionalnego w Olsztynie	Jednostka miary: sztuka Wartość: 15			i Modernizacji Rolnictwa
16.	Ochrona jakości wody w aspekcie działalności rolniczej	Celem operacji było zdobycie wiedzy teoretycznej na temat ochrony jakości wody w aspekcie działalności rolniczej	Nazwa wskaźnika: Ostateczny odbiorca usługi Jednostka miary: sztuka Wartość: 31	01.07-31.10.2017	2 451,00 zł	Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach
17.	Upowszechnianie znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników z województwa warmińsko-mazurskiego na rok 2017	Celem operacji było przygotowanie 5 broszur dotyczących dobrostanu: koni, bydła mlecznego, owiec, trzody chlewnej, bydła mięsnego	Nazwa wskaźnika: broszura Jednostka miary: sztuka Wartość: 5	01.11-31.12.2017	4 139,00 zł	Dotacja podmiotowa Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego
18.	Rachunkowość FADN w gospodarstwach rolnych	Zbieranie danych rachunkowych dla potrzeb Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych	Nazwa wskaźnika: Ostateczny odbiorca usługi Jednostka miary: sztuka Wartość: 565	01.01.2017-31.12.2017	833 940,00 zł	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB Warszawa
19.	Rachunkowość FADN w gospodarstwach rolnych	Opracowanie końcowe zestawu książek z danymi rachunkowymi zbieranymi w 2016 dla potrzeb Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych	Nazwa wskaźnika: Ostateczny odbiorca usługi Jednostka miary: sztuka Wartość: 563	01.01.2017-31.12.2017	623 241,00 zł	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB Warszawa

C.4. Operacje zrealizowane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) w 2017 r.

WMODR realizuje zadania jako jednostka wchodząca w skład Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie (SIR). SIR działa na rzecz przekazywania informacji nt. konieczności wdrażania innowacji w rolnictwie, promocji innowacji, poszukiwania źródeł finansowania innowacji.

Pracownicy pracujący na rzecz SIR w 2017 r. brali udział w spotkaniach informacyjnych zarówno w zakresie działalności SIR, jak również w zakresie tworzenia grup operacyjnych ubiegających się o środki z działania "Współpraca" z PROW 2014-2020.

W ramach planu operacyjnego na lata 2016-2017 w ramach SIR były realizowane następujące operacje:

1. „Kreatywna wieś- gospodarstwa opiekuńcze jako innowacyjny kierunek w turystyce” – wyjazd studyjny do województwa kujawsko-pomorskiego mający na celu przedstawienie gospodarstw opiekuńczych jako innowacyjnej formy prowadzenia usług turystycznych na obszarach wiejskich.
2. „Upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań rolnictwa precyzyjnego w gospodarstwach rolnych” – wyjazd studyjny do gospodarstw wdrażających innowacyjny system rolnictwa precyzyjnego mający na celu przedstawienie korzyści z jego stosowania w uprawie roślinnej.
3. „Działania informacyjne w zakresie SIR” – operacja dwuletnia, realizowana również w 2016 r. Celem tej operacji jest dotarcie z informacją o SIR do jak największej liczby mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego. Cel ten realizowany był poprzez organizację stoisk wystawienniczych na różnego rodzaju targach lub dożynkach, publikację ulotki, spoty radiowe, spotkania informacyjno-szkoleniowe. W 2017 r. w ramach tej operacji zorganizowano również dwudniowe spotkanie informacyjne dla pracowników WMODR i partnerów SIR poświęcone finansowaniu innowacji oraz przygotowywaniu wniosków na operacje realizowane w ramach planów operacyjnych.
4. „Warmińsko-Mazurskie forum innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich” – dwudniowe forum organizowane przez partnera SIR we współpracy z WMODR. Forum miało na celu wymianę wiedzy i doświadczeń w zakresie wdrażania innowacji pomiędzy światem nauki, rolnikami, przedsiębiorcami oraz instytucjami otoczenia rolnictwa.

Tab. 28. Operacje własne zrealizowane w ramach SIR

L.p.	Tytuł/nazwa operacji	Cel i przedmiot operacji	Wskaźniki realizacji operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto operacji	Źródła finansowania
a	b	c	d	e	f	g
1.	Działania informacyjne w zakresie SIR	Operacja dwuletnia – realizowana w 2016 i 2017 r. Celem operacji jest przekazanie mieszkańcom obszarów wiejskich woj. warmińsko-mazurskiego informacji o SIR i korzyściach związanych z uczestnictwem w sieci. W 2017 r. w ramach operacji zorganizowano stoiska wystawiennicze SIR na targach, zorganizowano spotkania informacyjne z potencjalnymi beneficjentami działania „Współpraca”	Nazwa wskaźnika: ostateczny odbiorca operacji Jednostka miary: sztuka Wartość: ok. 10 tys. osób za pośrednictwem imprez targowych, spotkań informacyjnych, ulotek, spotów radiowych.	Styczeń- grudzień 2017	17507,88 zł na 2017 r.	Dotacja celowa z MRiRW w ramach pomocy technicznej PROW 2014-2020

			oraz osobami zainteresowanymi współpracą z SIR oraz zorganizowano spotkanie szkoleniowo-informacyjne dla pracowników WMODR i partnerów SIR dotyczące sporządzenia wniosków na realizację operacji w ramach planu operacyjnego SIR.					
2.	Wdrażanie innowacji w produkcji mleka przy wykorzystaniu możliwości finansowania w ramach działania „Współpraca” PROW 2014-2020 operacja realizowana przez partnera SIR – Warmińsko-Mazurski Związek Hodowców Bydła Mlecznego	Warmińsko-Mazurski Związek Hodowców Bydła Mlecznego jako główny partner SIR wycofał się z planowanej operacji z braku potrzebnych na to działania środków własnych.						
3.	Kreatywna wieś – gospodarstwa opiekuńcze jako innowacyjny kierunek w turystyce	Operacja miała charakter wyjazdu studyjnego i jej celem było zapoznanie uczestników z innowacyjnym podejściem do turystyki na obszarach wiejskich poprzez formę gospodarstw opiekuńczych.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> ostateczny odbiorca operacji <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 25	Czerwiec 2017	10 366,68 zł	Dotacja celowa z MRIRW w ramach pomocy technicznej PROW 2014-2020		
4.	Upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań rolnictwa precyzyjnego w gospodarstwach rolnych	Operacja miała charakter wyjazdu studyjnego do gospodarstw stosujących technologię rolnictwa precyzyjnego. Celem operacji było przedstawienie rolnictwa precyzyjnego jako innowacyjnego sposobu prowadzenia produkcji roślinnej oraz zapoznanie uczestników z korzyściami płynącymi z zastosowania tego systemu.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> ostateczny odbiorca operacji <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 45	Wrzesień 2017	6 505,72 zł	Dotacja celowa z MRIRW w ramach pomocy technicznej PROW 2014-2020		
5.	Warmińsko-Mazurskie Forum Innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich	Operacja realizowana przez partnera SIR przy współpracy WMODR. Celem operacji było przedstawienie możliwości wdrażania innowacji w różnych branżach rolniczych i związanych z rolnictwem. W forum wzięli udział przedstawiciele świata nauki, rolnicy, przedsiębiorcy oraz inne jednostki związane z rolnictwem.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> ostateczny odbiorca operacji <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 150	Listopad 2017	61 051,45 zł	Dotacja celowa z MRIRW w ramach pomocy technicznej PROW 2014-2020		

D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem

Prowadzona przez WMODR współpraca z instytucjami otoczenia rolnictwa, organizacjami pozarządowymi, jednostkami doradztwa rolniczego oraz podmiotami wspomagającymi rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich miała na celu przygotowanie i zrealizowanie kompleksowej oferty doradczej dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności pozwalającej dostarczyć wiedzę o nowych technologiach oraz wiedzę prawno-organizacyjną niezbędną w produkcji rolniczej i okotorolniczej. Ponadto współpraca opierała się w głównej mierze wsparciem merytorycznym w postaci lektoratów, doskonaleniem kadry doradczej, organizowaniem imprez promocyjnych.

Tab.29. Współpraca z instytucjami i samorządem

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/ cel współpracy
Instytucje krajowe		
1.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, W-M OR, ul. Św. Wojciecha 2, 11-041 Olsztyn	- upowszechnianie wiedzy o PROW, systemach wsparcia bezpośredniego (wsparcie merytoryczne jako lektoraty, prowadzenie doskonalenia kadry WMODR) - współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw
2.	Agencja Rynku Rolnego, OT ul. Partyzantów 1, 11-041 Olsztyn	- upowszechnianie wiedzy o wsparciu rynkowym, promocji żywności, wybranych działaniach PROW (wsparcie merytoryczne jako lektoraty, prowadzenie doskonalenia kadry WMODR) - współpraca przy realizacji imprez promocyjnych m.in.: „Jem owoce, pije mleko – w życiu zajdę daleko”, „Uśmiech na dwóch kółkach”, targów, olimpiad, konkursów, wystaw
3.	Agencja Nieruchomości Rolnych, OT ul. Głowackiego 6, 10-448 Olsztyn	- upowszechnianie wiedzy o ustawie o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz zmianie niektórych ustaw
4.	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa ul. Głowackiego 6, 10-448 Olsztyn od 01.09.2017 r.	- współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw - współpraca w zakresie wsparcia rolnictwa (organizacja konferencji dla pracowników WMODR) - upowszechnianie wiedzy o ustawie o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz zmianie niektórych ustaw - prowadzenie doskonalenia kadry WMODR
5.	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, OR, ul. Mickiewicza 1, 10-548 Olsztyn	- upowszechnianie wiedzy o BHP w rolnictwie, ubezpieczeniach społecznych rolników (wsparcie merytoryczne jako lektoraty)
6.	Banki, banki spółdzielcze, banki zrzeszające banki spółdzielcze oraz izba gospodarcza zrzeszająca banki spółdzielcze	- współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw - wsparcie finansowe organizowanych przez WMODR olimpiad, konkursów
7.	Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza, ul. Lubelska 43a, 11-041 Olsztyn	- współpraca z zakresie wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich (m.in.: Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych)
8.	Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie, ul. Partyzantów 24, 10-526 Olsztyn Żuławski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Elblągu, ul. Junaków 3, 82-300 Elbląg	- współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw - współpraca w zakresie gospodarki wodnej w rolnictwie (wsparcie merytoryczne jako lektoraty)
9.	Placówki oświatowe w zakresie prowadzenia szkoleń zawodowych wynikających z potrzeb lokalnego rynku pracy Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie ul. Głowackiego 28, 10-041 Olsztyn	- współpraca w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców wsi, w tym udział osób bezrobotnych w formach szkoleniowych WMODR
10.	Lokalne i regionalne organizacje wspierania przedsiębiorczości	- współpraca w zakresie rozwoju ekonomii społecznej np.: ze Spółdzielnią Socjalną „Mazurska Zagroda” w

		Kozarku Małym	
11.	Szkoły, szkoły wyższe, placówki badawczo-rozwojowe i placówki naukowe PAN Szkoły kształcące w zawodach rolniczych: ZS CKR w Dobrocinie, ZS CKR w Karolewie, ZSR w Smolajnach, ZSLiZ w Olecku Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, ul. Oczapowskiego 2, 10-719 Olsztyn Szkoła Główna Handlowa w Warszawie al. Niepodległości 162, 00-001 Warszawa Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB w Warszawie ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu al. Węgorka 20, 60-101 Poznań Instytut Ogródnictwa w Skiermiewicach ul. Konstytucji 3 Maja 1, 96-100 Skiermiewice Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - PIB w Puławach, ul. Czartoryskich 8, 24-100 Puławy	<ul style="list-style-type: none"> - udział WMODR w systemie sygnalizacji agrofagów - wsparcie merytoryczne jako lektoraty, prowadzenie doskonalenia kadry WMODR - prowadzenie działalności upowszechnieniowej – wdrożenia, demonstracje - wsparcie merytoryczne jako lektoraty, prowadzenie doskonalenia kadry WMODR - ankietyzacja gospodarstw rolnych - wsparcie merytoryczne jako lektoraty 	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z zakresem wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich (identyfikacja innowacji w rolnictwie, wsparcie merytoryczne jako lektoraty) - ankietyzacja gospodarstw rolnych - ankietyzacja gospodarstw rolnych – badanie sytuacji finansowej gospodarstw - udział WMODR w systemie rachunkowości rolnej Polski FADN - wsparcie merytoryczne jako lektoraty, prowadzenie doskonalenia kadry WMODR
12.	Stacja Doświadczalna Oceny Odmian we Wróćkowie, Wróćkowo 16, 11-010 Barczewo	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie działalności upowszechnieniowej – Dni Pola, szkolenia praktyczne - wsparcie merytoryczne jako lektoraty, prowadzenie doskonalenia kadry WMODR 	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w zakresie doradztwa dotyczącego produkcji roślinnej - wsparcie merytoryczne jako lektoraty podczas form upowszechnieniowych i szkoleniowych
13.	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Olsztynie, ul. Kołobrzeska 11, 11-041 Olsztyn	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w zakresie doradztwa dotyczącego bioasekuracji - wsparcie merytoryczne jako lektoraty 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonywanie przez WMODR zadań związanych z szacowaniem szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi - współpraca w zakresie wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich - współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw
14.	Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Olsztynie, ul. Szarych Szeregów 7, 10-072 Olsztyn	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w zakresie ochrony roślin - wsparcie merytoryczne jako lektoraty 	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw
15.	Jednostki administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki, al. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego, ul. Piater 1, 10-562 Olsztyn	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, wystaw 	<ul style="list-style-type: none"> - publikacja materiałów audio i pisanych z ważnymi informacjami dla rolników, informacjami o WMODR - współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw - doskonalenie kadry WMODR
16.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa, ul. Kołobrzeska 11, 10-444 Olsztyn		
17.	Związki zawodowe i społeczno-zawodowymi organizacje rolników. Środkami masowego przekazu		
18.	Centrum doradztwa Rolniczego w Brwinowie ul. Pszczelińska 99, 05-840 Brwinów		

19.	Kujawsko-Pomorski ODR w Minikowie, 89-122 Minikowo Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa ul. Kofobrzeńska 11, 10-444 Olsztyn	- realizacja operacji złożonych do KSOW w partnerstwie (patrz. Tab. 27, poz. 8) - współpraca w zakresie ochrony roślin - wsparcie merytoryczne jako lektoraty
20.		

E. Wykaz ważniejszych wydarzeń

W roku 2017 WMODR podejmował działania mające na celu promowanie osiągnięć rolników, przedsiębiorców, instytucji i podmiotów biorących udział w życiu społeczno-gospodarczym regionu. Promocja osiągnięć i wyników produkcyjnych, hodowlanych oraz organizacyjnych odbywała się podczas targów, wystaw, konkursów i olimpiad.

Tab.30. Wykaz ważniejszych wydarzeń

L.p.	Nazwa	Termin	Miejsce	Organizator/współorganizator
a	b	c	d	e
1.	Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych (współorganizacja)	11-12.02.2017 r.	Expo Mazury w Ostródzie ul. Grunwaldzka 55, 14-100 Ostróda	Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza w Olsztynie/ WMODR
2.	Olimpiada Młodych Producentów Rolnych (finał wojewódzki)	27.02.2017 r.	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	WMODR/Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza w Olsztynie, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego OR w Olsztynie, Agencja Rynku Rolnego OT w Olsztynie, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa W-M OR w Olsztynie
3.	IX Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach”	22-23.04.2017 r.	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	WMODR
4.	Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie	22.06.2017 r.	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	WMODR/Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza w Olsztynie, Państwowa Inspekcja Pracy OIP w Olsztynie, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego OR w Olsztynie, Agencja Rynku Rolnego OT w Olsztynie, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa W-M OR w Olsztynie
5.	XXIV Jesienne Targi Rolnicze „Wszystko dla rolnictwa”	02-03.09.2017 r.	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	WMODR
6.	Dożynki Wojewódzkie (stoisko informacyjno-promocyjne)	17.09.2017 r.,	Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku ul. Leśna 23, 11-015 Olsztynek	Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

F. Działalność wydawnicza

Działalność informacyjna WMODR miała na celu generowanie, gromadzenie, przechowywanie, przekazywanie, przetwarzanie, udostępnianie i wykorzystywanie informacji w zakresie poprawy poziomu dochodów rolniczych, podnoszenia konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych oraz wspierania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. W roku 2017 wydano 60 tytułów broszur (36) i ulotek (24) o łącznym nakładzie 26 805 egzemplarzy.

Tab.31. Działalność wydawnicza w 2017 r.

L.p.	Tytuł	Forma	Nakład/Plan	Wykonanie
a	b	c	d	e
1.	Odmiany ziemniaka zalecane do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim w roku 2017 zmieniono na: <i>Porównanie odmian ziemniaka zalecanych do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim</i>	Ulotka	200	200
2.	Technologia uprawy ziemniaka jadalnego, na frytki, skrobię i sadzeniaki	Broszura	200	200
3.	Nauka praktyce rolniczej – oferta Instytutów Naukowych cz. I	Ulotka	200	200
4.	Nauka praktyce rolniczej – oferta Instytutów Naukowych cz. II	Ulotka	200	200
5.	Innowacje w agrotechnice strączkowych	Broszura	300	300
6.	Uprawa prosa	Ulotka	200	200
7.	Uprawa soczewicy	Ulotka	200	200
8.	Renowacja trwałych użytków zielonych	Broszura	300	300
9.	Nauka praktyce rolniczej – oferta Instytutów Naukowych cz. III (zwierzęta)	Ulotka	200	200
10.	Poradnik operatora opryskiwacza polowego	Broszura	2500	2500
11.	Rasy bydła mięsnego	Ulotka	300	300
12.	Bilansowanie dawek pokarmowych podstawą żywienia krów mlecznych	Ulotka	300	300
13.	Kozy – hodowla, chów, użytkowanie i produkty mleczne	Broszura	500	500
14.	Szacowanie strat łowieckich po 1 stycznia 2017 roku	Broszura	300	300
15.	Przeciwdziałanie i zapobieganie chorobom zakaźnym trzody chlewnej - ASF	Broszura	500	500

16.	Ekonomia społeczna na obszarach wiejskich – możliwości wsparcia, zasady funkcjonowania, dobre przykłady	Broszura	200	200
17.	Racjonalne żywienie turystów i rodziny	Broszura	300	300
18.	Zasady konkurencyjności przy realizacji operacji w ramach PROW 2014-2020	Broszura	200	200
19.	Możliwości wsparcia finansowego przedsiębiorstw w rolnictwie i obszarach wiejskich ze środków krajowych lub zagranicznych na lata 2014-2020	Broszura	200	200
20.	Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Współpraca	Ulotka	100	100
21.	Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Transfer wiedzy i innowacji zmieniono na: <i>Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich</i>	Ulotka	100	10 000
22.	Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Transfer wiedzy i innowacji	Ulotka	100	0
23.	Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Transfer wiedzy i innowacji zmieniono na: <i>Ważne wyniki, zobowiązania i informacje dotyczące dziania PROW 2014-2020 Premie dla młodych rolników</i>	Ulotka zmieniono na: <i>broszura</i>	200	200
24.	Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Wsparcie jakości produkcji	Ulotka	100	100
25.	Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Wzmacnianie przedsiębiorczości zmieniono na: <i>Formy wsparcia spółdzielni społecznych – dotacje z funduszu pracy, zwolnienia, ulgi</i>	Ulotka	200	200
26.	Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Wzmacnianie przedsiębiorczości zmieniono na: <i>Upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań rolnictwa precyzyjnego w gospodarstwach rolnych</i>	Ulotka zmieniono na: <i>Broszura</i>	200	500
27.	Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Wzmacnianie przedsiębiorczości zmieniono na: <i>Dofinansowanie przedsiębiorstw (mikro, małe i średnie) w ramach Programu Inteligentny Rozwój 2014-2020</i>	Ulotka	100	200
28.	Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Rozwój gospodarstw zmieniono na: <i>Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Rozwój gospodarstw – Lokalne Grupy Działania jako stowarzyszenia umożliwiające aktywizację mieszkańców i rozwój obszarów wiejskich</i>	Ulotka	200	200
29.	Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Rozwój gospodarstwa zmieniono na: <i>Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Rozwój gospodarstwa – Regionalne uwarunkowania w produkcji rolniczej</i>	Ulotka	200	200

30.	Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Rozwój gospodarstwa zmieniono na: <i>Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Rozwój gospodarswa –Natura 200</i>	Ulotka	100	200
31.	Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Rozwój gospodarstw	Ulotka	200	0
32.	Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Lokalne Grupy Działania zmieniono na: <i>Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – wzmocnienie przedsiębiorczości pomoc de minimis w rolnictwie</i>	Ulotka	100	100
33.	Bieżące informacje z PROW 2014-2020 i obszarów wiejskich – Ochrona ekosystemów i gospodarowanie zasobami naturalnymi zmieniono na: <i>Nowe tendencje w uprawie roli, siewu, nawożenia i ochronie roślin oraz ich ocena w oparciu o wybrane systemy uprawy</i>	Ulotka zmiana na: <i>Broszura</i>	200	200
34.	Zakładanie grup operacyjnych w celu transferu innowacji do rolnictwa	Broszura	500	0
35.	Wsparcie finansowe przedsięwzięć w rolnictwie i na obszarach wiejskich ze środków krajowych lub zagranicznych (RPO Warmia Mazury na lata 2014-2020, Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020) zmieniono na: <i>Wsparcie finansowe przedsięwzięć w rolnictwie i na obszarach wiejskich w szczególności matej przedsiębiorczości</i>	Broszura	100	100
36.	Perspektywa Wspólnej Polityki Rolnej – szanse i wyzwania dla Polski	Broszura	200	200
37.	Wzory pism, formularzy, pozwów przydatnych rolnikom	Broszura	200	200
38.	Relacje cenowe w polskim rolnictwie w latach 2004-2016	Broszura	1000	1000
39.	Produkty lokalne i regionalne w systemach jakości żywności	Ulotka	100	100
40.	Rolniczy handel detaliczny	Ulotka	100	100
41.	Uprawa owoców miękkich – innowacyjne metody	Broszura	150	150
42.	Platforma Sygnalizacji Agrofagów ostrzeżga, edukuje, radzi	Broszura	300	300
43.	Integrowana ochrona kukurydzy przed agrofagami	Broszura	200	200
44.	Integrowana ochrona warzyw z zastosowaniem innowacyjnych rozwiązań	Broszura	150	0
45.	Zrównoważone zarządzanie energią w gospodarstwie rolnym przy wykorzystaniu nowych rozwiązań technologicznych	Broszura	200	200
46.	Cztery pory roku w domowej kuchni	Broszura	500	500

47.	Organizacja gospodarstwa agroturystycznego zmieniono na <i>Organizacja gospodarstwa agroturystycznego w ujęciu marketingowym</i>	Broszura	300	300
48.	Działalność turystyczna na obszarach wiejskich – gospodarstwa opiekuńcze	Ulotka	100	100
49.	Konkurs fotograficzny „Rolnictwo to moja pasja” - podsumowanie VIII edycji	Ulotka	100	100
50.	Wioski tematyczne województwa warmińsko-mazurskiego	Ulotka	200	200
51.	Co nowego w prawie wodnym?	Broszura	200	200
52.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	Broszura	100	100
53.	„Bieżące Informacje”	Miesięcznik	38 500	38 500
54.	Realizacja działalności upowszechnieniowej Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie w roku 2016	Broszura	x	300
55.	Zagrody edukacyjne Warmii, Mazur i Powiśla - katalog	Broszura	x	500
56.	Rolnicze kwalifikacje zawodowe. Poradnik dla beneficjentów PROW 2014-2020	Broszura	x	200
57.	Kreatywna wieś - gospodarstwa opiekuńcze jako innowacyjne kierunki w turystyce	Broszura	x	500
58.	Rozliczanie podatku VAT w rolnictwie	Ulotka	x	200
59.	Warmińsko-Mazurskie Forum Innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich	Broszura	x	155
60.	Jak prawidłowo napisać wniosek o wybór operacji SIR	Ulotka	x	100
61.	Dobrostan w chowie, hodowli i użytkowaniu koni	Broszura	x	300
62.	Dobrostan w chowie i hodowli bydła mlecznego	Broszura	x	200
63.	Dobrostan zwierząt w chowie i hodowli owiec	Broszura	x	200
64.	Dobrostan zwierząt w chowie i hodowli trzody chlewnej	Broszura	x	400
65.	Dobrostan zwierząt w chowie i hodowli bydła mięsnego	Broszura	x	200

G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej

Doradztwo rolnicze jest bardzo ważnym czynnikiem, który wspiera rozwój rolnictwa, aktywizację społeczno-gospodarczą obszarów wiejskich, w tym również przedsiębiorcze zachowanie mieszkańców wsi. Zadaniem doradcy rolniczego jest udzielanie pomocy „fachowej” rolnikom-producentom w konkretnych sprawach zawodowych, związanych z dążeniem do racjonalnego prowadzenia gospodarstwa. Rolnicy powinni otrzymywać odpowiednie informacje oraz instruktaż z zakresu przyrodniczych, technicznych i ekonomicznych zagadnień produkcji rolniczej. Pomoc ta polega również na przekonywaniu i nakłanianiu do racjonalnego działania w kierunku nieustannego ulepszania organizacji gospodarstw i technologii produkcji. W ramach rolniczej działalności doradca oddziałuje edukacyjnie na rolnika – swego partnera – podczas całego procesu identyfikowania i rozwiązywania problemu. Wykształcona, ściśle merytoryczna kadra, stale doskonaląca wiedzę jest kluczowym elementem każdej jednostki. W roku 2017 proces doskonalenia przebiegał dwutorowo: jako szkolenia wewnętrzne organizowane przez WMODR, zewnętrzne - przez CDR w Brwinowie, Instytutu Badawczo-Rozwojowe i inne jednostki jako szkolenia zewnętrzne.

Doskonalenie wewnętrzne w 2017 roku było skupione przede wszystkim wokół tematów:

- Ogólne zasady przyznawania płatności bezpośrednich i ONW;
- Bieżące informacje o poszczególnych działaniach PROW na lata 2014-2020, w tym przygotowanie dokumentacji merytorycznej i ekonomicznej;
- Przeciwdziałanie występowaniu i rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych trzody chlewnej, ze szczególnym uwzględnieniem ASF oraz produkcji mięsa na użytek własny i uboju zwierząt z konieczności;
- Dostosowanie technologii produkcji rolniczej do zmian klimatycznych, agrotechnika w warunkach suszy lub nadmiernej uwilgotnienia gleby oraz zasad prawidłowego nawożenia, badanie zasobności gleb, wapnowanie.
- Doskonalenia z kategorii inne, wynikały z potrzeby uzyskania wiedzy przez doradców na tematy związane z monitoringiem agrofagów, czy zapoznaniem z zasadami szacowania strat w rolnictwie.

Dodatkowo WMODR przeprowadził konkurs „Młody Lektor” dla pracowników ze stażem pracy w Ośrodku poniżej 3 lat w którym wzięło udział 20 osób. Celem konkursu było nabywanie przez pracowników doradztwa umiejętności dydaktyczno-metodycznych i szkoleniowych, z wykorzystaniem różnych środków wszechstronnie aktywizujących słuchaczy, wymiana informacji i doświadczeń w przygotowaniu szkolenia i prezentacji, a także nabywanie umiejętności powiązania informacji teoretycznych z aspektami praktycznymi w odniesieniu do środowiska pracy.

W roku 2017 96 pracowników WMODR uzupełniło uprawnienia doradcy rolniczego, natomiast 14 doradców przystąpiło do szkolenia podstawowego organizowanego przez CDR w Brwinowie wraz z Oddziałami, w tym zakresie. WMODR skierował również 13 pracowników do przeszkolenia z zakresu programów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Zainteresowaniem cieszyły się organizowane przez instytut badawcze spotkania pn.: „*Nauka Doradztwu Rolniczemu*”, podkreślające tak ważną rolę świata nauki i jego zastosowania w praktyce rolniczej.

Tab.32. Kształcenie i doskonalenie kadry własnej

Symbol	Tematyka szkoleń <i>b</i>	Liczba uczestników	
		Plan <i>c</i>	Wykonanie <i>d</i>
G.1.	szkolenia wewnętrzne	545	651
G.1.1.	systemy produkcji rolnej	111	205
G.1.2.	rozwój obszarów wiejskich	85	91
G.1.3.	rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne	119	118
G.1.4.	ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	181	173
G.1.5.	metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	29	19
G.1.6.	inne	20	45
G.2.	szkolenia zewnętrzne	306	264
G.2.1.	systemy produkcji rolnej	33	120
G.2.2.	rozwój obszarów wiejskich	231	65
G.2.3.	rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne	16	28
G.2.4.	ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	22	42
G.2.5.	metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	4	6
G.2.6.	inne *)	-	3

* Szkolenie: „Spotkanie informacyjno-szkoleniowe dla pracowników Wojewódzkich Ośrodków Rolniczego Doradztwa Rolniczego pełniących rolę brokerów innowacji” 07-08.02.2017 r., CDR Brwinów (2 os.)

* Szkolenie: „Nowoczesny warsztat dziennikarza – Media społecznościove – Wykorzystanie programu INDESIGN w pracach wydawniczych i przekazach medialnych” 29.11-01.12.2017 r., CDR Brwinów O/Poznań (1 os.)

H. Ocena rezultatów działalności ODR w 2017

Tab.33. Ocena realizacji programu działalności odr w 2017 r.

L.P.	Rodzaj działalności		Liczba	
	a	b	c	d
1	Działalność szkoleniowa	Szkolenie	627	648
		Szkolenia wyjazdowe	116	128
		Konferencje	25	38
2	Działalność doradcza	Uczestnicy form edukacyjnych	17 178	18 124
		Porady indywidualne	48 155	56 823
		Porady grupowe	x	x
3	Działalność informacyjna	Odbiorcy porad indywidualnych i grupowych	48 155	56 823
		Informacje	11057	8239
		Broszura	25	36
		Ulotka	27	24
		Informacja na stronie www.	129	240
		Artykuł w miesięczniku ODR	307	338
		Inne wydawnictwa	15	29
		Stoisko-informacyjno-promocyjne	117	123
		Pozostałe audycja tv	x	15
		Pokaz	193	194
4	Działalność upowszechnieniowa	Demonstracja	103	101
		Konkurs	17	14
		Olimpiada	2	2
		Targi/wystawy	x	1
		Pozostałe: wdrożenie	1	0

Różnice:

W rocznym Sprawozdaniu z realizacji Programu Działalności widoczny jest znaczący wzrost form szkoleniowych. Na 768 zaplanowanych form WMODR wykonał 814 dla 18 124 uczestników. Wzrost był spowodowany rosnącymi potrzebami rolników i mieszkańców

obszarów wiejskich, a także stałą potrzebą poszerzania wiedzy z zakresu m.in.: stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli i przetwórstwa rolno-spożywczego, rozwiązywania problemów technologicznych, organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych.

Porad indywidualnych wykonano 56 823 na 48 155 zaplanowanych w rocznym Programie Działalności. Świadczy to o tym, że rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich chętniej korzystają z pomocy doradców, którzy poprzez bezpośredni kontakt mogą w indywidualny sposób pochylić się nad problemami konkretnego gospodarstwa.

Wzrost zamieszczanych na stronie internetowej krótkich informacji w postaci newsów (ze 129 zaplanowanych wykonano 240), a także większa ilość przygotowanych artykułów do miesięcznika „*Bieżące Informacje*” (z 307 zaplanowanych wykonano 338), a także z 15 planowanych artykułów do innych wydawnictw, wykonano 29 zaskutkowało mniejszą ilością wykonanych informacji – na zaplanowanych 11 057 informacji, udzielono 8 239. Różnica ta wynika z faktu, iż na etapie planowania podawana jest wartość szacunkowa, dopiero realne wykonanie pokazuje stopień zainteresowania poszczególną tematyką. Na 25 planowanych broszur wykonano 36, natomiast na 27 planowanych ulotek wykonano 24. Ulotka jest krótką, zwięzłą informacją dotyczącą konkretnego tematu, natomiast broszura w szerszym stopniu pochyla się nad problemem, bądź zagadnieniem, przez co rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich chętniej sięgają po formę jaką jest broszura.

Większa liczba festiwali, pikników i innych lokalnych świąt zaskutkowało tym, że ze 117 zaplanowanych stoisk informacyjno-promocyjnych pracownicy WMODR zorganizowali 123, gdzie prezentowali ofertę doradczą WMODR. Dodatkowo powstało 15 audycji tv, nieuwzględnionych w rocznym Programie Działalności. Pojawienie się ich było spowodowane wykorzystaniem kanału informacyjnego jakim jest telewizja do przekazu wiedzy i informacji.

Na 193 zaplanowane w rocznym Programie Działalności pokazy, pracownicy WMODR wykonali 194. Wzrost tej formy upowszechnieniowej był spowodowany potrzebami rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. Na 103 zaplanowane demonstracje wykonano 101. Mniejsza ilość wykonanych demonstracji była spowodowana, w przypadku „*Tradycyjnej gospodarki stawowej i jej wpływy na jakość surowca*” – jedyny specjalista zajmujący się tematyką rybactwa przebywał na długoterminowym zwolnieniu lekarskim w terminie możliwym do zainicjowania

i wykonania zaplanowanego zadania, natomiast demonstracja „*Wpływ warunków glebowych oraz nawożenia i ochrony roślin na plonowanie kukurydzy na kiszonce*” – zadanie zostało założone, jednak z przyczyn zmian kadrowych nie zostało zakończone. Na 17 planowanych konkursów wykonano 14, różnica w niewykonaniu zadań była spowodowana trudnościami z pozyskaniem uczestników konkursów, którzy niestety nie wyrażają chęci publicznego informowania, poprzez udział w konkursie, o szczegółach swojej działalności – problemach, sukcesach itp. Dodatkowo WMODR zorganizował wraz z Warmińsko-Mazurską Izłą Rolniczą, Warmińsko-Mazurską Wystawę Zwierząt Hodowlanych, podczas której pracownicy WMODR służyli fachowym doradztwem i wsparciem dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. Planowane wdrożenie „*Szczep bakterii Peanibacillus polymyxa DCF w ochronie roślin przed kitą kapusty*” nie zostało wykonane, z powodu długoterminowego zwolnienia lekarskiego specjalisty do spraw ogrodnictwa w terminie odpowiednim do wykonania tego wdrożenia.

Wnioski:

W Roczny Program Działalności WMODR na rok 2017 zawarte zostały formy i metody (wraz z ich liczbą) pracy doradczej realizującej zadania nieodpłatne, jak i odpłatne wynikające z zapisów ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1149 j.t. z późn. zm.). Na etapie planowania przyjęto szacunkowe liczby poszczególnych form, bazując na danych

wynikających z lat poprzednich, jak również doświadczeniu doradców i badaniach ankietowych potencjalnych odbiorców tych form. W sprawozdaniu z realizacji Programu Działalności znalazły się wartości wynikające z realnych potrzeb rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Ocena:

Głównym zadaniem WMODR jest prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. Poprzez działania doradcze, podejmowane przez pracowników WMODR, rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich uzyskują kompleksową pomoc. Rola doradców wzrosła do rangi ekspertów-pośredników, którzy rozpoznają i czynnie uczestniczą w rozwiązywaniu problemów rolników i mieszkańców obszarów wiejskich przyczyniając się do prowadzenia przez nich swoich działalności w sposób efektywny, konkurencyjny i satysfakcjonujący.

I. Załączniki elektroniczne